УВС АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

УВС АЙМГИЙН НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН байдал

2018/12

УВС АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

УВС АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

12 сар
2018

Улаангом хот

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХЭРХЭН ХААНААС АВАХ ВЭ?

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл 4

Статистик мэдээллийн өнгө, таних тэмдэг..... 5

Хэрэглэгчдэд лавлагаа..... 7

Товч танилцуулга 8

IV.Хөдөлмөр 45

VI. Нийгмийн даатгал, халамж 50

VIII. Эрүүл мэнд..... 53

X. Соёл 56

XI. Байгаль орчин 56

XII. Гэмт хэрэг..... 57

XIV.Мөнгө, зээл 59

XV.Орон нутгийн төсөв.....60

XVI.Гадаад худалдаа..... 62

XVII. Үнэ 64

XVIII. Хөдөө аж ахуй 65

XIX. Аж үйлдвэр.....73

ТЭМДЭГЛЭГЭЭНИЙ ТАЙЛБАР :

1. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III , IV, V..... г.м)
I-XII жилийн эхний тухайн сарыг оруулсан өсөн нэмэгдэх дүнг харуулав.

2. Дараахь тэмдэглэлүүдийг ашиглав :
... мэдээлэл байхгүй
0.0 маш бага тоо
- гүйцэтгэл байхгүй
Д - дахин

3. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрөх тохиолдол байж болно.

Үндэсний статистикийн хорооны даргын
2013 оны 12 сарын 06 өдрийн А/1154 тоот
тушаалын гуравдугаар хавсралт

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ӨНГӨ, ТАНИХ ТЭМДЭГ

Д/д	Таних тэмдэг	Мэдээллийн нэр	Өнгө	Вэбийн өнгө R/G/B	Хэвлэлийн өнгө S/M/Y/K
1		Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр	Шар	255/212/0	0/15/100/0
2		Сонгууль	Шар	255/212/0	0/15/100/0
3		Хүн ам	Цайвар ногоон	128/195/66	55/0/100/0
4		Хөдөлмөр	Цайвар ногоон	128/195/66	55/0/100/0
5		Хүн амын амьжиргаа	Цайвар ногоон	128/195/66	55/0/100/0
6		Нийгмийн даатгал, халамж	Улаан	217/31/61	10/100/80/0
7		Боловсрол, шинжлэх ухаан	Шар	255/212/0	0/15/100/0
8		Эрүүл мэнд	Цайвар ногоон	128/195/66	55/0/100/0
9		Хүний хөгжил	Улаан	217/31/61	10/100/80/0
10		Соёл, аялал жуулчлал, биеийн тамир, спорт	Шар	255/212/0	0/15/100/0
11		Байгаль орчин	Ногоон	14/178/76	80/0/100/0
12		Гэмт хэрэг	Улаан	217/31/61	10/100/80/0

Д/д	Таних тэмдэг	Мэдээллийн нэр	Өнгө	Вэб-д R/G/B	Хэвлэлд S/M/Y/K
13		Үндэсний тооцоо	Хөх	23/71/158	100/85/0/0
14		Мөнгө, банк, даатгал	Хөх	23/71/158	100/85/0/0
15		Төрийн санхүү	Хөх	23/71/158	100/85/0/0
16		Төлбөрийн тэнцэл, гадаад худалдаа	Хөх	23/71/158	100/85/0/0
17		Үнэ	Хөх	23/71/158	100/85/0/0
18		Хөдөө аж ахуй	Улбар шар	248/165/26	0/40/100/0
19		Аж үйлдвэр	Цэнхэр	117/190/223	50/10/0/0
20		Тээвэр, харилцаа, холбоо	Цэнхэр	117/190/223	50/10/0/0
21		Худалдаа, үйлчилгээ	Цэнхэр	117/190/223	50/10/0/0
22		Барилга, орон сууц, нийтийн аж ахуй	Цэнхэр	117/190/223	50/10/0/0
23		Бизнес регистр	Цэнхэр	117/190/223	50/10/0/0
24		Дэлхийн улс орнуудын хөгжил	Хөх цэнхэр	64/133/197	75/40/0/0

Хэрэглэгчдэд зориулсан лавлагаа:

Аймгийн Статистикийн хэлтсээс гаргаж буй дараахь мэдээлэл, танилцуулга, тооллого, түүвэр судалгааны үр дүнг **uvs.nso.mn** хаягаар орох болон аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын II байранд байрлуулсан электрон самбарыг ашиглан үзэж, холбогдох мэдээллээ авч болно. Үүнд :

- Аймгийн нийгэм эдийн засгийн байдлын танилцуулгууд
- Ажиллах хүчний үр дүнгийн танилцуулга
- Өрхийн нийгэм эдийн засгийн түүвэр судалгааны үр дүн
- 2010 оны Хүн ам орон сууцны тооллогын үр дүн,сум,багаар
- Аж ахуйн нэгжийн тооллогын үр дүн, аймгуудаар, сумдаар, 2010 он
- Судалгааны үр дүнгүүд
- 2013-2017 оны ХАА-н салбарын танилцуулга,
- 2013 -2017 оны Хүн ам, өрхийн төлөв байдал сэдэвт танилцуулга
- 2013-2017 оны Аймгийн үйлдвэр,үйлчилгээний салбарын танилцуулга
- 2013-2017 оны Хүн амын ажил эрхлэлтийн танилцуулга
- Аймгийн ДНБ үйлдвэрлэлт-2014 онд
- 2016 оны Статистикийн эмхэтгэл
- 2016 оны сар бүрийн танилцуулгууд
- 2017 оны сар бүрийн танилцуулгууд
- 2018 оны сар бүрийн танилцуулгууд
- Хүн амын хүрээлэн буй орчны танилцуулга
- Статистикийн эмхэтгэл /сүүлийн 10 жил/ 2008-2017 он

Улс, аймгийн мэдээлэл авах хаяг: uvs.nso.mn www.uvs.gov.mn

Мэдээллийн сангаас авах бол: www.1212.mn

Увс аймгийн Статистикийн хэлтсийн ажилтнуудтай харилцах хаяг :
uvs@nso.mn/ албаны хаяг /
Утас: 70452322,70453316, 99906004, 89610610, 99456715, 99760175,99673065,88089994, 80304039

III. ХҮН АМ

3.1 Хүн амын тоо

Хүн ам, өрхийн мэдээллийн сангаас үндэслэн гаргасан хүн амын тоо 2018 оны жилийн эцсийн урьдчилсан дүнгээр 42.0 мянган эрэгтэй, 41.5 мянган эмэгтэй нийт 83.5 мянгад хүрч 2017 оноос нийт хүн амын тоо 0.9 (1.1 %) мянган хүнээр өссөн байна.

Зураг 3.1 Хүн амын тоо, мян.хүнээр, жилийн дундаж өсөлтийн хувь, онуудаар

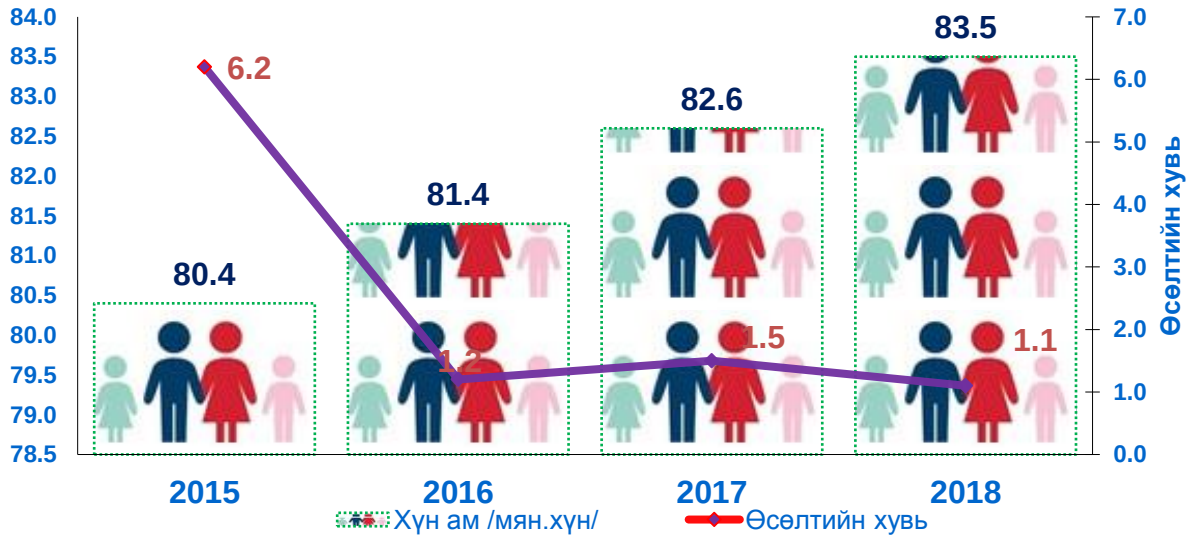

Зураг 3.2 Хүн амын тоо сумуудаар, нийт хүн амд эзлэх хувиар

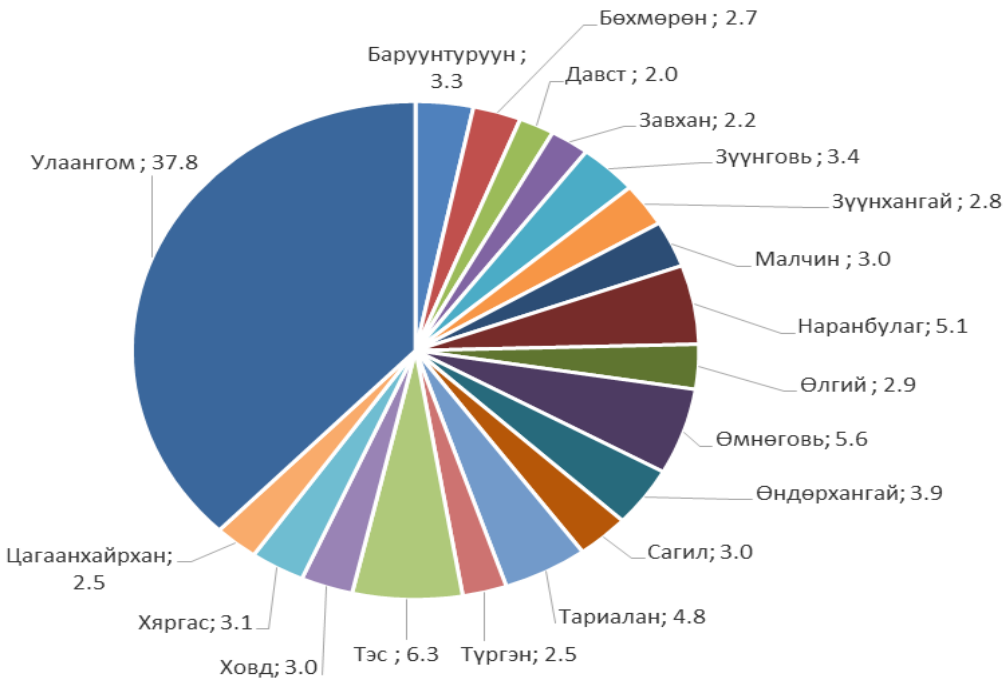

Малчин, Давст, Түргэн сумдын хүн амын тоо өмнөх оноос 0.9 – 1.9 хувиар буурч, бусад сумдын хүн амын тоо өнгөрсөн оноос 0.2 – 2.0 хувиар тус тус өссөн байна. Улаангом, Зүүнхангай, Сагил, Баруунтуруун, Завхан, Цагаанхайрхан сумдын хүн амын тоо аймгийн дунджаас 0.2 – 0.9 пунктээр өндөр, Өмнөговь сумын хүн амын өсөлтийн хувь аймгийн дундажтай ижил түвшинд, бусад сумдын хүн амын тооны өсөлтийн хувь аймгийн дунджаас 0.1 – 0.9 пунктээр доогуур байна.

Зураг 3.3 Хүн амын жилийн дундаж өсөлтийн хувь, сумдаар

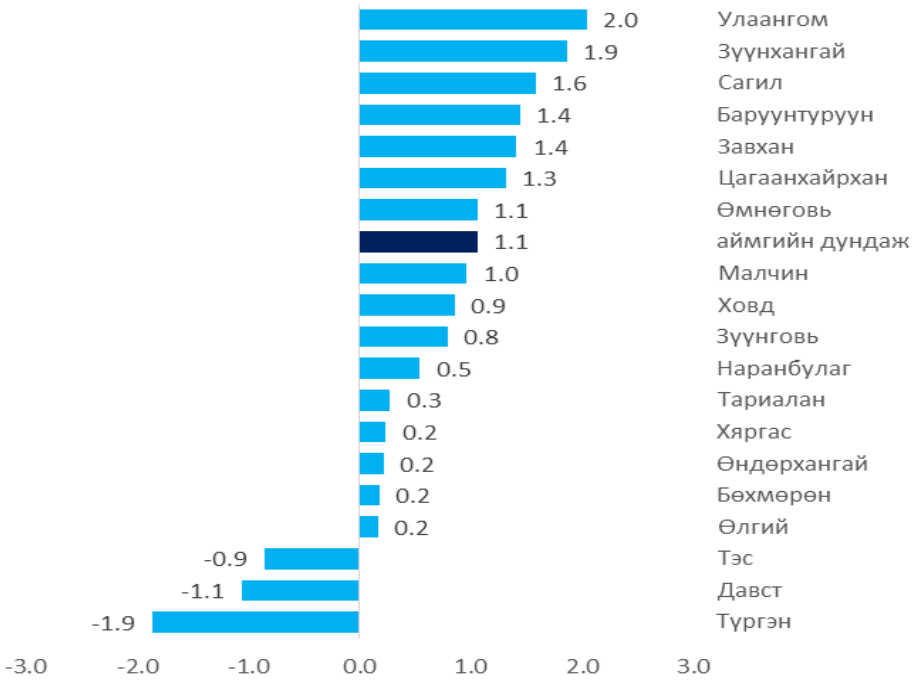

Хүйсийн харьцаа 101.1 хувь, 100 эмэгтэйд 101 эрэгтэй ногдож байна.

Зураг 3.4 Хүн амын нас хүйсийн суварга, 2018 он

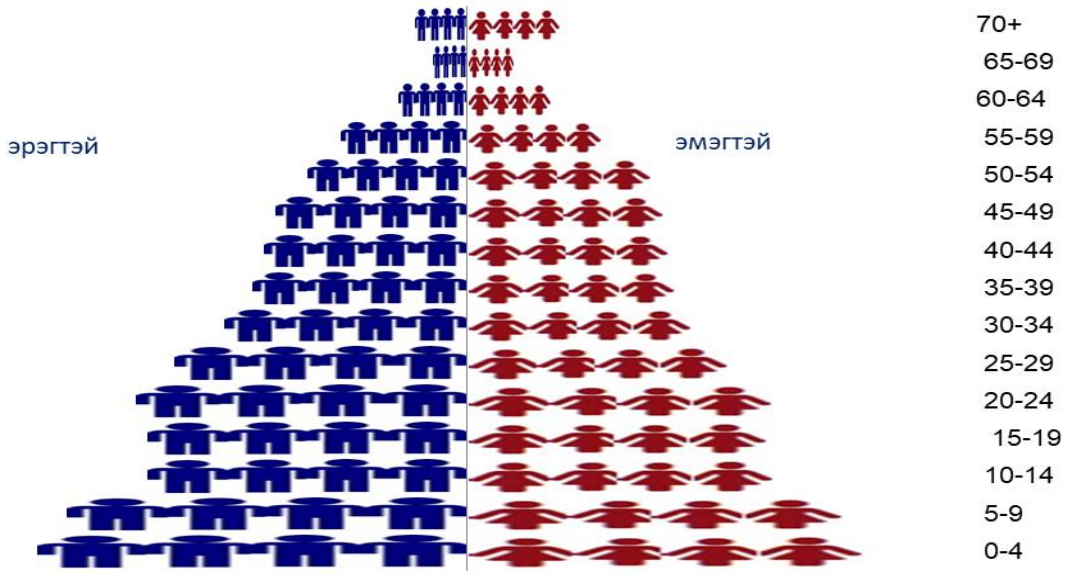

Хүн амын 33.2 хувийг /27.8 мянга/ 0-14 насны хүүхэд/ 61.1 хувийг /51.0 мянга/ хөдөлмөрийн насны хүн ам, 5.7 хувийг /4.7 мянга/ хөдөлмөрийн нас хэтэрсэн хүмүүс эзэлж 2017 онтой харьцуулахад хүүхдийн эзлэх хувь 0.1 пунктээр, хөдөлмөрийн нас хэтэрсэн хүн амын эзлэх хувь 0.3 пунктээр нэмэгдэж, хөдөлмөрийн насны хүн амын эзлэх хувь 0.4 пунктээр буурсан байна.

Нийт хүн амын 37.8 хувь нь Улаангом суманд оршин сууж, тэдгээрийн 32.4 хувийг 0-14 насны хүн ам, 61.5 хувийг 15-60 насны, 6.1 хувийг 60-с дээш насны хүн ам эзэлж байна.

Хүн амын насыг 2018 оны 12 сарын 31-тэй харьцуулж бүтэн насаар бодсон бөгөөд 70 ба түүнээс дээш насны 1801 өндөр настан, үүний 1159 нь эмэгтэйчүүд байгаа бөгөөд 102 настай 1 эмэгтэй хүн Бөхмөрөн сумын 2-р багт (Хар алтат) амьдарч байна.

22047 өрх байгаа нь өнгөрсөн оноос 1.2 хувиар буюу 251 өрхөөр өсч, нэг өрхөд дунджаар 3.8 хүн амьдарч байна.

Зураг 3.5 Өрхийн тоо, нэг өрхөд ноогдох хүний тоо, онуудаар

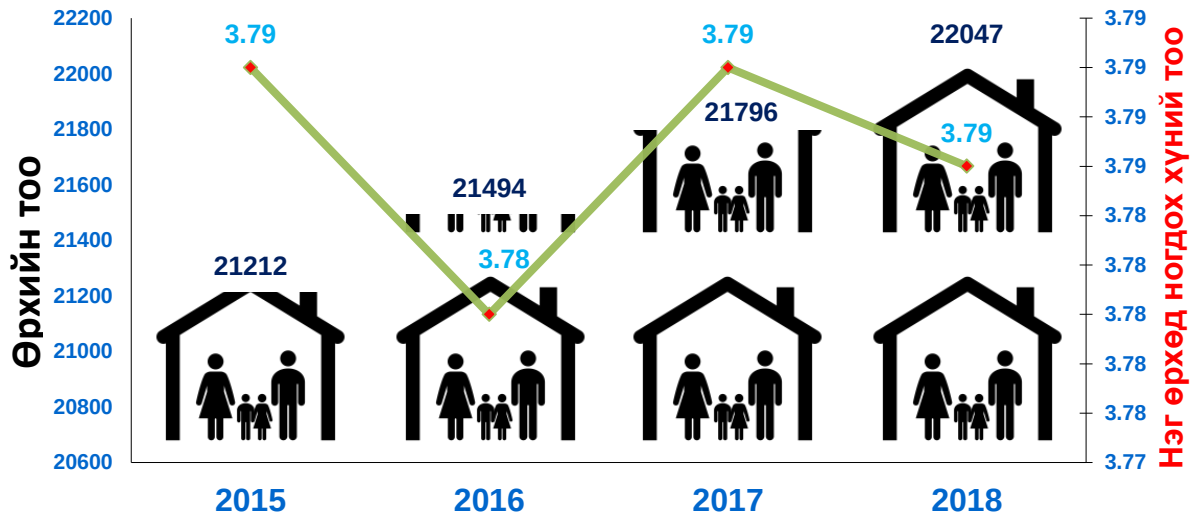

Нийт өрхийн 58.6 хувь нь аймаг сумын төвд, 41.4 хувь нь хөдөөд амьдарч байна. Ам бүлийн тоогоор авч үзвэл нийт өрхийн 14.0 хувь нь нэг ам бүлтэй, 67.4 хувь нь 2-5 ам бүлтэй, 18.5 хувь нь 6-9 ам бүлтэй, 0.1 хувь нь арав ба түүнээс дээш ам бүлтэй өрхүүд байна.

3.2 Өрх, өрхийн зарим үзүүлэлт

2018 оны байдлаар бүтэн өнчин хүүхэд 78, хагас өнчин хүүхэд 1439 хүүхэд байна. Өнгөрсөн онтой харьцуулахад бүтэн өнчин хүүхдийн тоо 1.3 хувиар өсч, хагас өнчин хүүхдийн тоо 9.5 хувиар буурсан байна.

Зураг 3.6 Бүтэн болон хагас өнчин хүүхдийн тоо, онуудаар

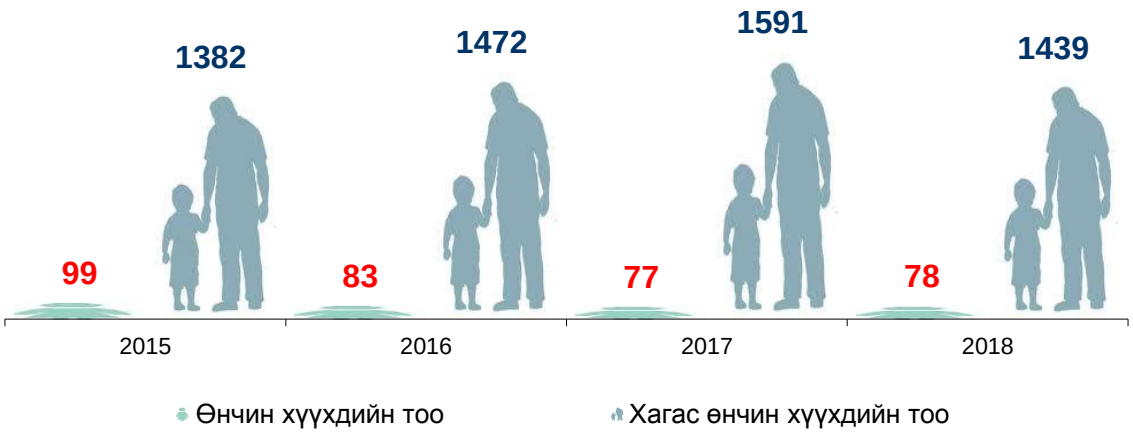

Аймгийн хэмжээнд өрх толгойлсон 2322 эцэг /эх/ байгаагийн 55.2 хувь нь 3 хүртлэх гишүүнтэй, 37.8 хувь нь 3-5 хүртлэх гишүүнтэй, 7.0 хувь нь 6, түүнээс дээш гишүүнтэй өрх эзэлж байна. Өрх толгойлсон эцэг эхийн тоо өмнөх оноос 5.9 хувиар буурсан байна.

Зураг 3.7 Өрх толгойлсон ганц бие хүний тоо, онуудаар

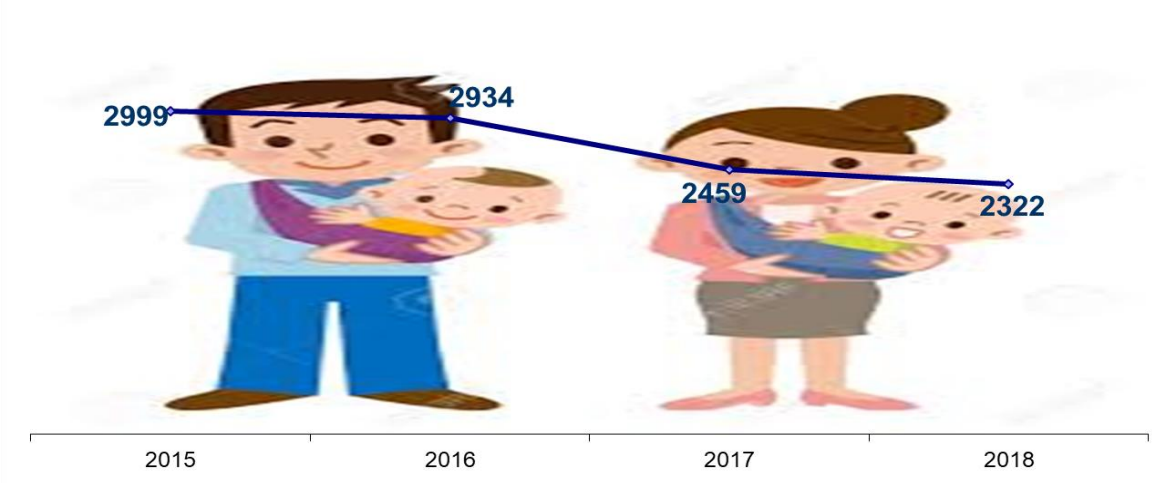

18 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх /эцэг/ 946, үүнээс 18 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх нь 777 байна.

Нийт өрх толгойлсон 1849 эмэгтэй байгаагийн 55.1 хувь нь 3 хүртэл гишүүнтэй, 37.9 хувь нь 3-5 гишүүнтэй, 7.0 хувь нь 6 ба түүнээс дээш гишүүнтэй өрх байна.

Зураг 3.8 Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд, өрхийн гишүүдийн тоогоор, 2018 он

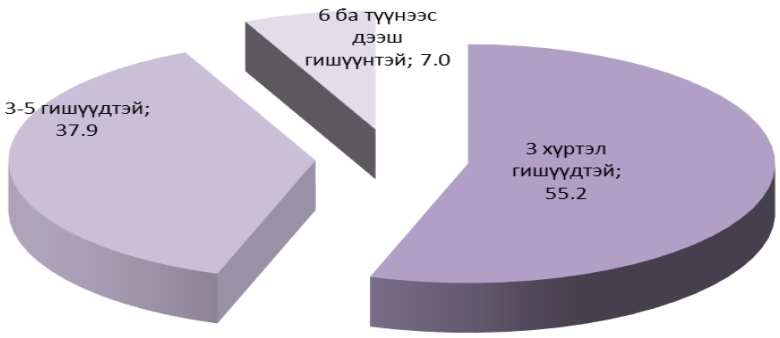

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо 2018 оны урьдчилсан дүнгээр 4556 болж, өмнөх оноос 0.4 (10.4%) мянган хүнээр өсчээ.

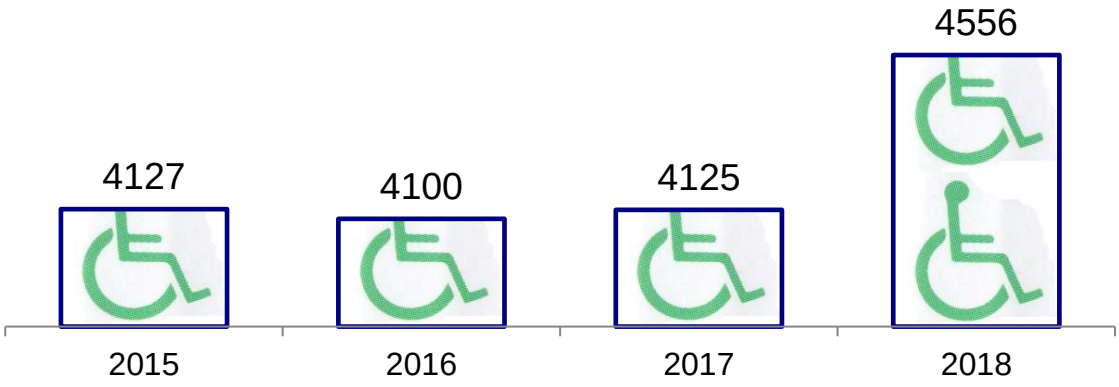

3.3 Төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт

Иргэний бүртгэлийн мэдээгээр 2018 онд 1985 эхээс 2000 хүүхэд төрж бүртгүүлсэн нь Өмнөх оноос төрсөн эхийн тоо 6.1 хувиар, хүүхдийн тоо 5.7 хувиар тус тус буурсан байна.

459 хүн нас барсан нь өнгөрсөн оноос 8 хүнээр буюу 1.7 хувиар буурч, цэвэр өсөлт 1541 болж 6.9 хувиар буурсан байна.

Зураг 3.9 Хүн амын төрөлт, нас баралт, онуудаар

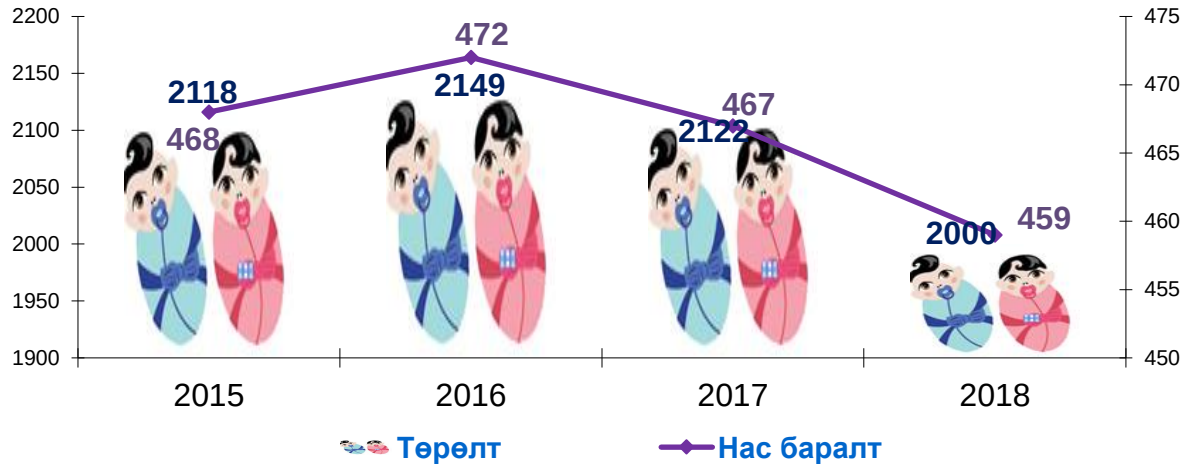

** Иргэний бүртгэлийн мэдээлэлээр

Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 102.0, нийт төрсөн хүүхдийн 50.5 хувийг эрэгтэй хүүхэд, 49.5 хувийг эмэгтэй хүүхэд эзэлж байна. Хүүхэд төрүүлсэн эхчүүдийн 94.5 хувь нь гэр бүлтэй, 5.5 хувь нь гэр бүлгүй эмэгтэйчүүд байна.

Иргэний бүртгэлийн байгууллагын мэдээгээр 2018 онд 2000 хүүхэд төрж, 459 хүн нас барсан, эмнэлэгийн мэдээгээр 1912 хүүхэд төрж, 457 хүн нас барсан байгаа бөгөөд бусад газраас ирж төрсөн, нас барсан хүний тоогоор болон бүртгэл он дамжиж хийгддэгтэй холбоотойгоор зөрүү үүссэн байна.

565 хосууд гэрлэлтээ батлуулж, 47 хос гэрлэлтээ цуцлуулсан байна. Өнгөрсөн онтой харьцуулахад гэрлэлтээ батлуулсан хосын тоо 10.3 хувиар буурч, цуцлуулсан хосын тоо 27.0 хувиар өссөн байна. Гэр бүлээ цуцлуулагсдын 31.9 хувь нь 1-6, 44.7 хувь нь 7-14 жил, 23.4 хувь нь 15-с дээш жил амьдарсан хосууд байна.

46 хүүхэд үрчлэгдсэн нь өнгөрсөн оноос 22 хувиар буурсан бөгөөд үрчлэгдсэн хүүхдийн 50.0 хувь нь 3 хүртэлх насны хүүхдүүд байна.

Зураг 3.10 Хүн амын гэрлэлт, цуцлалт, онуудаар

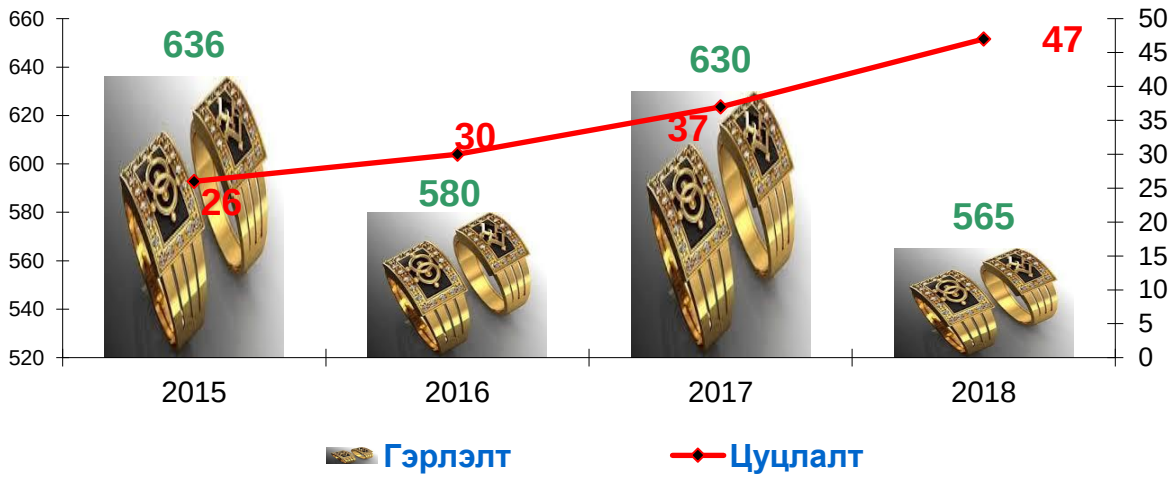

** Иргэний бүртгэлийн мэдээлэл

Эрүүл мэндийн газрын мэдээллээр аймгийн хэмжээнд 2018 онд 1896 эх амаржиж, 1912 хүүхэд төрж, мөн нас баралт 457 болж, өмнөх оны мөн үеэс амаржсан эх 133 (6.6%), төрсөн хүүхэд 124 (6.1%)-оор тус тус буурч, нас баралт 27 (6.3%) -оор өмнөх оны мөн үеэс өсчээ. 1000 хүнд ноогдох төрөлт 23.3, нас баралт 5.6, цэвэр өсөлт 17.7 болов.

Өмнөх оны мөн үеэс 1000 хүнд ноогдох нас баралт 0.3 пунктээр өсч, төрөлт 1.9, цэвэр өсөлт 2.2 пунктээр буурчээ.

Зураг 3.11 Төрсөн хүүхдийн тоо, онуудаар

Зураг 3.12 Мянган хүнд ноогдох төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт

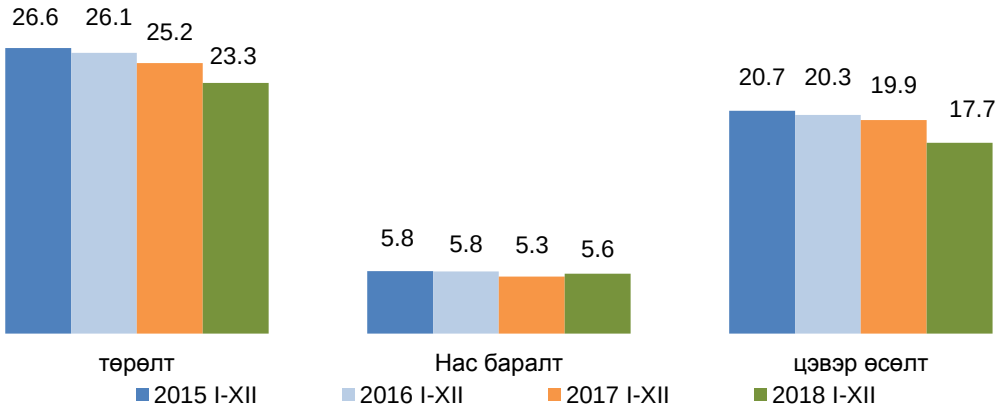

1000 хүн амд ноогдох төрөлтийн тоо өмнөх 3 жилийн дунджаас 2.6 пунктээр буурч, нас баралтын тоо дунджын түвшинд байна.

Гэрийн төрөлт 9 гарч өмнөх оноос 1 төрөлтөөр буурчээ. Нийт нас баралтын 14.4 хувийг эмнэлгийн нас баралт эзэлж өмнөх оны мөн үеэс 1.4 пунктээр буурсан байна.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Хүн амын ердийн цэвэр өсөлтийг төрөлт, нас баралтын зөрүүгээр тодорхойлно.

IV. ХӨДӨЛМӨР

4.1 Шинэ ажлын байр болон бүртгэлтэй ажилгүйчүүд

Аймгийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газарт бүртгүүлсэн 12 сард ажил идэвхитэй хайж байгаа ажилгүй хүний тоо 596 болж, өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 181 (23.3 %) хүнээр буурсан байна. Аймгийн хэмжээнд 318 эмэгтэй ажил идэвхитэй эрж байгаа нь ажилгүйчүүдийн 53.3 хувийг эзэлж байна.

2018 оны 12 сард бүртгүүлсэн, ажил идэвхитэй эрж байгаа ажилгүйчүүдийн тоо өмнөх 4 жилийн дунджаас 419 (41.3 %) ажилгүйчүүдээр буурсан байна. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн 12 (2.0 %) хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд байна.

Зураг 4.1 Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо, сүүлийн 5 жилээр

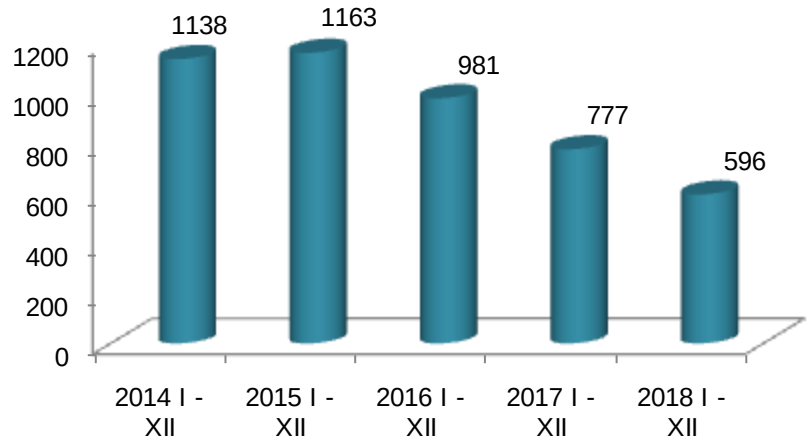

Аймгийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газарт энэ онд 2614 ажилгүй иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан ажилгүйчүүдээс 623 иргэн ажилд зуучлагдан орж, 2795 иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийг насны бүлгээр авч үзвэл 15-24 насны 13.1 хувь, 25-34 насны 37.8 хувь, 35-44 насны 25.7 хувь, 45-54 насны 19.0 хувь, 55-59 насны 4.2 хувь, 60 дээш насны 0.3 хувь ажилгүйчүүд байна. Ажилгүйчүүдийн 23.5 хувь нь дээд, 11.1 хувь нь тусгай дунд болон мэргэжлийн анхан шатны, 55.1 хувь нь бүрэн ба бүрэн бус дунд боловсролтой, 10.4 хувь нь бага болон боловсролгүй хүмүүс эзэлж байна.

Зураг 4.2 Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд боловсролын түвшингээр

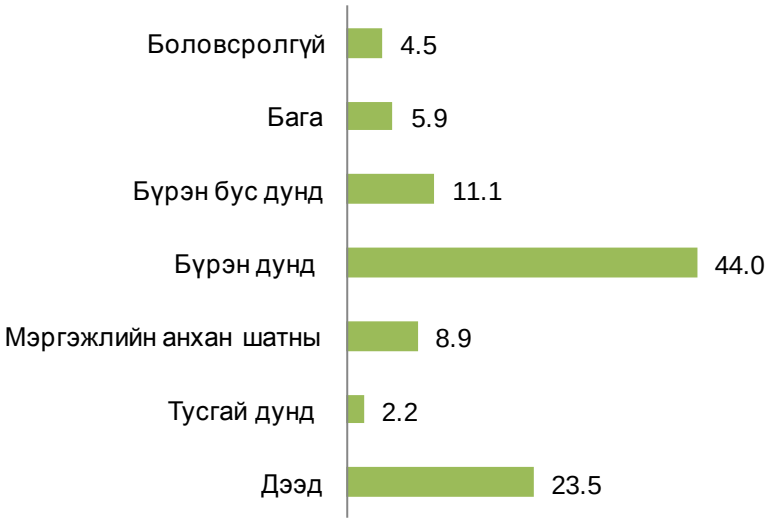

2018 онд 1237 ажлын байрны захиалга ирсэн бөгөөд өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 219 (15.0 %) буурсан байна.

Зураг 4.3 Ажлын байрны захиалга, ажилд орсон хүний тоо

Ажлын байрны захиалгыг эдийн засгийн ангиллаар нь авч үзвэл: 5.3 % нь ХАА-н салбарт, 2.2 % нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарт, 12.8 % нь барилгын салбарт, 0.1 % нь мэдээлэл холбооны салбарт, 1.5 % нь санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагааны салбарт, 4.0 % нь төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагааны салбарт, 5.5 % нь боловсролын салбарт, 1.9 % нь хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагааны салбарт, 65.7 % нь үйлчилгээний бусад салбарт, 0.5 % нь урлагийн салбарт ирсэн байна.

Зураг 4.4 Ажлын байрны захиалга салбарын ангиллаар , хувь

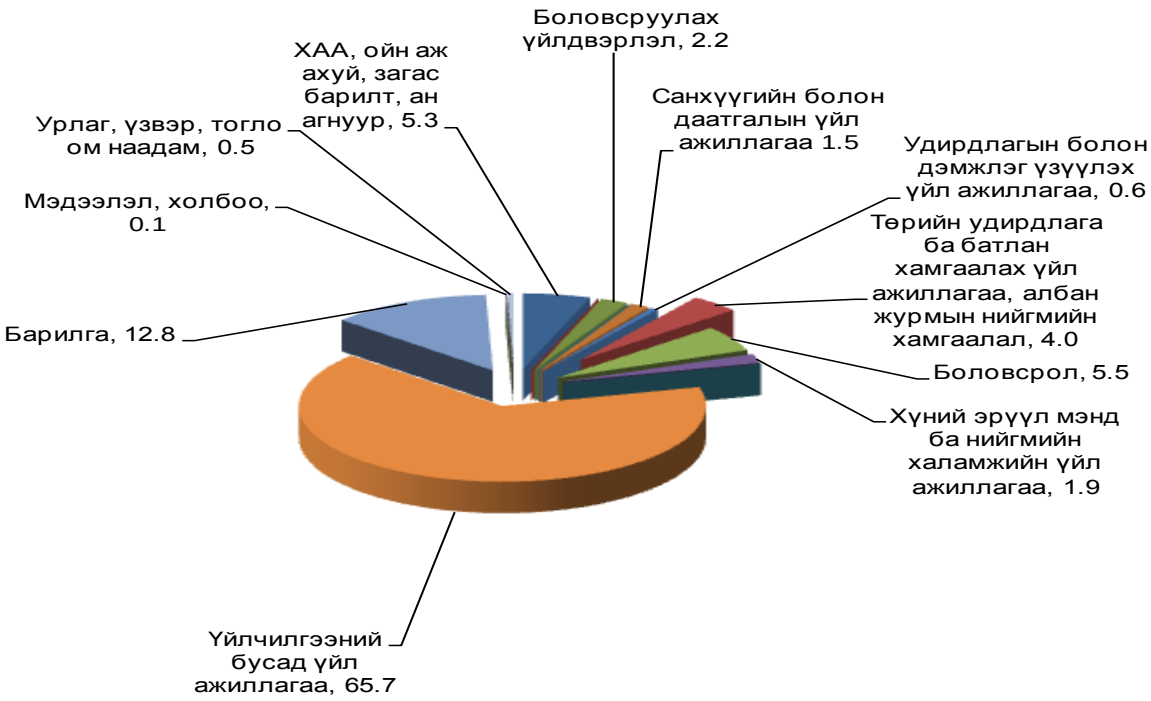

Ажлын байрны мэдээгээр менежерт 7, мэргэжилтэнд 191, техникч болон туслах дэд мэргэжилтэнд 36, контор, үйлчилгээний ажилтанд 7, худалдаа үйлчилгээний ажилтанд 49, үйлдвэрлэл, барилга, гар урлал, холбогдох ажил үйлчилгээний ажилтанд 311, ХАА, ой, загас агнуурын мэргэшсэн ажилтанд 138, суурин төхөөрөмж, машин механизмын операторч, угсрагчид 15, энгийн ажил мэргэжилд 476, зэвсэгт хүчний мэргэжилтэнд 7 захиалга ирсэн байна.

Зураг 4.5 Ажлын байрны захиалга ажил мэргэжлийн ангиллаар, хувь

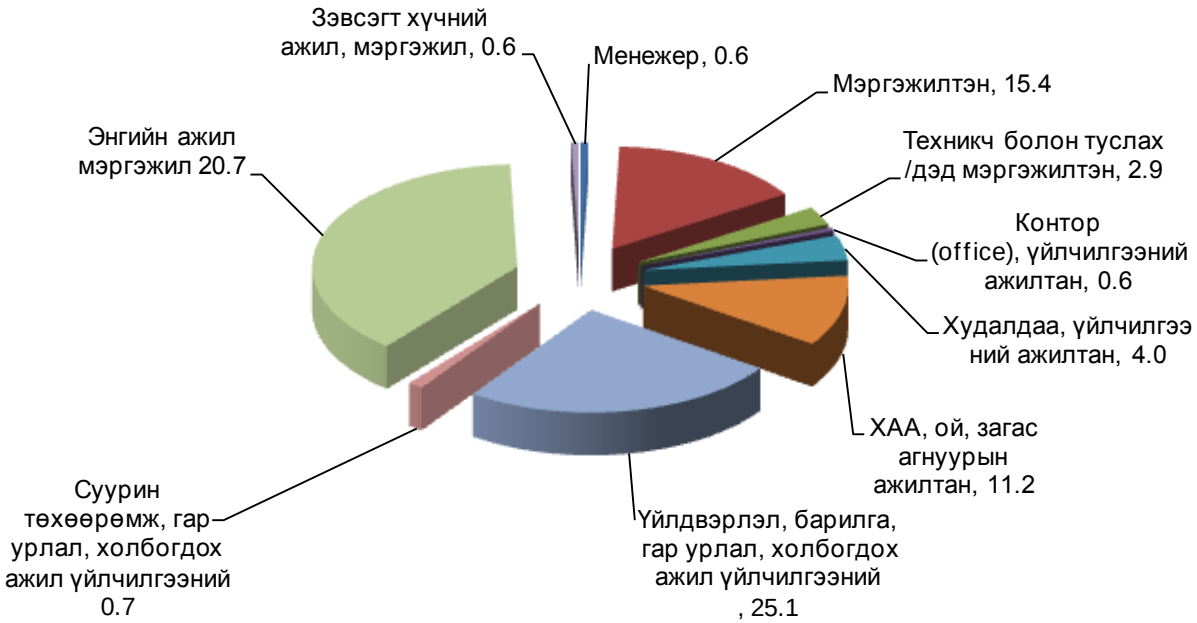

Шинэ ажлын байранд орсон 1202 иргэдийг бүтэцээр нь авч үзвэл: 0.8 хувь нь боловсролын салбар, 0.8 хувь нь хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл

ажиллагааны салбар, 0.4 хувь нь урлаг үзвэр, тоглоом наадмын салбар, 1.7 хувь нь үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны салбар, 0.7 хувь нь хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний салбар, 28.6 хувь нь ХАА, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын салбар, 0.8 хувь нь уул уурхай олборлолтын салбар, 39.1 хувь нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбар, 0.4 хувь нь усан хангамж, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажилгааны салбар, 10.1 хувь нь барилгын салбар, 12.7 хувь нь худалдаа машин мотоциклийн засвар үйлчилгээний салбар, 0.4 хувь нь зочид буудал нийтийн хоолны үйлчилгээний салбар, 0.1 хувь нь тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны салбар, 0.3 хувь нь мэдээлэл холбооны салбар, 0.4 хувь нь мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагааны салбар, 1.5 хувь нь удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааны салбар, 1.6 хувь нь төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал салбар тус тус ажилд оржээ.

Зураг 4.6 Ажлын шинэ байранд ажилд орсон хүний эзлэх хувь, салбараар

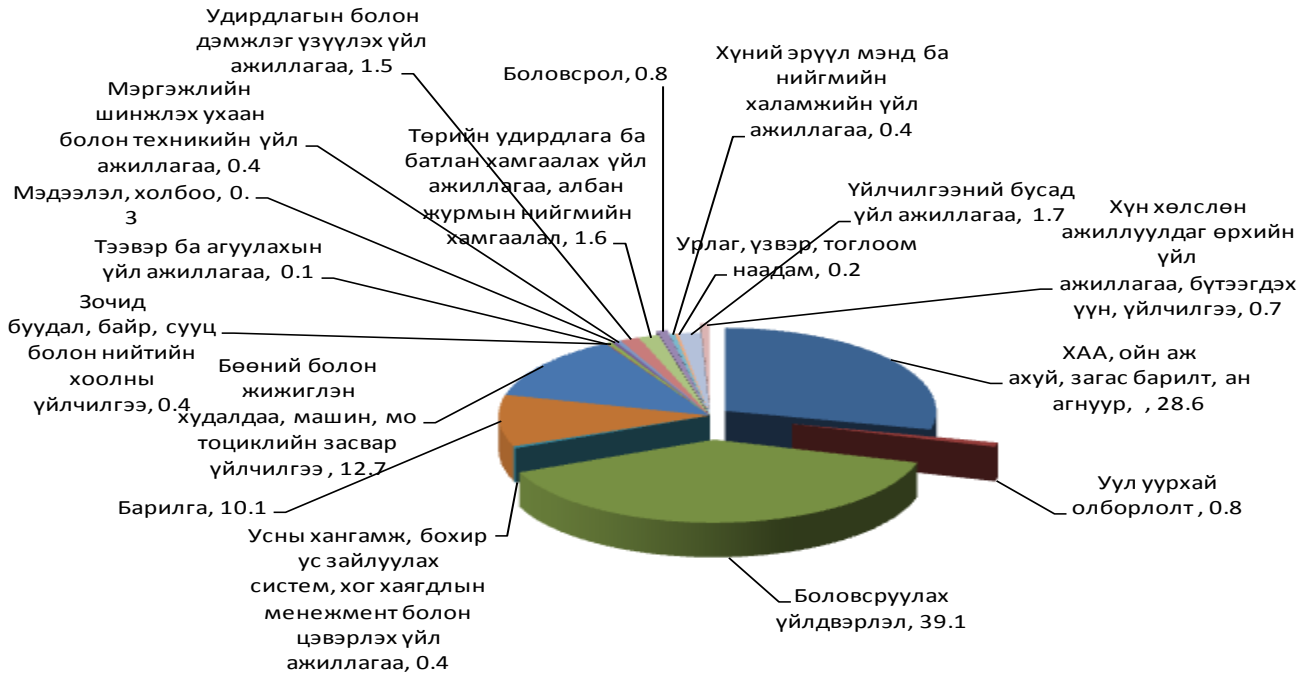

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд: Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газарт бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийг хамруулна.

VI НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого энэ онд 16.5 тэр бум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.1 (0.6%) тэрбум төгрөгөөр өсч, сангийн зарлага 47.6 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 5.4 (12.8%) тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага өмнөх оны мөн үеэс 5.4 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэвэрийн даатгалын сангийн зарлага 5.3 (14.9%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь гол нөлөө үзүүлжээ.

Зураг 6.1 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага эхний 12 сард, тэрбум төгрөг

Нийгмийн даатгалын сангийн шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөг бүх сумдад 0.3 – 14.2 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Нийгмийн даатгалын сан 631.4 сая төгрөгийн авлагатай байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеэс 51.6 (7.6%) сая төгрөгөөр буурсан байна. Нийт авлагын 10.9 хувийг төсөвт байгууллагын өглөг эзэлж байна.

Зураг 6.2 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сангуудаар, сая төгрөг

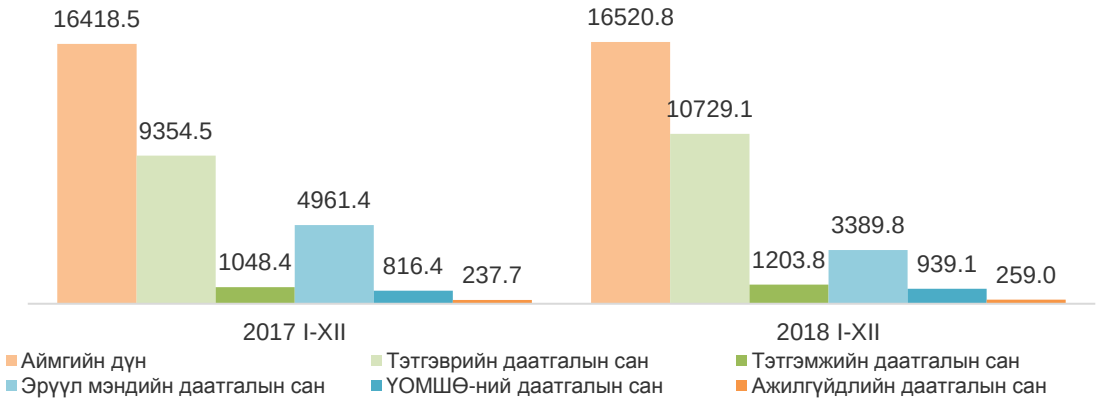

Сангуудаар авч үзвэл өмнөх оны мөн үеэс тэтгэвэрийн даатгалын сангийн орлого 1374.6 (14.7%), ҮОМШӨ –ний даатгалын сангийн орлого 122.7 (15.0%), ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 21.3 (9.0%), тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 155.4 (14.8%) сая төгрөгөөр тус тус өсч, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 1571.6 (31.7%) сая төгрөгөөр буурсан байна.

Зураг 6.3 Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, сангуудаар, сая төгрөг

Өмнөх оны мөн үеэс тэтгэвэрийн даатгалын сангийн зарлага 5304.6 (14.9%), эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 241.1 (5.7%), тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 13.5 (0.8%) сая, үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шатгаалах өвчний даатгалын сангийн зарлага 0.1 (0.1%) сая төгрөгөөр тус тус өсч, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 162.8 (35.1%) сая төгрөгөөр буурсан байна.

Зураг 6.4 Нийгмийн даатгалын сангийн зарлагын бүтэц, хувиар

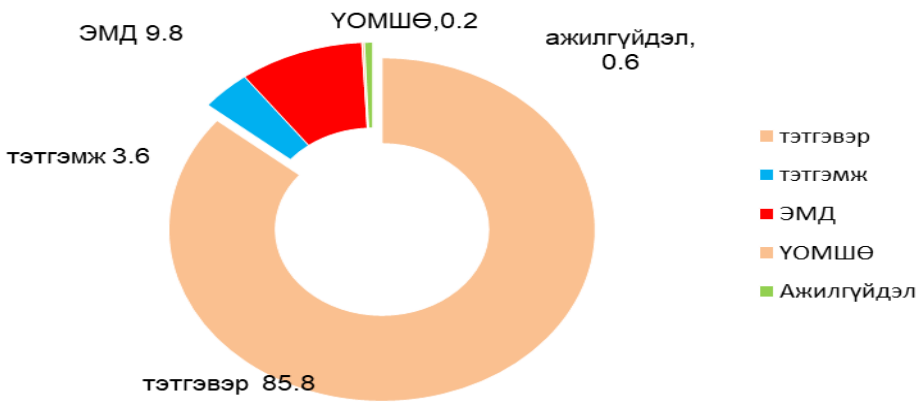

Нийгмийн халамжийн сангаас энэ онд 45.4 мянган хүнд 14.5 төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон нь өмнөх оны мөн үеэс олгосон тэтгэвэр тэтгэмж 4.5 (45.9%) тэрбум төгрөгөөр өсч, орон нутгийн нийгмийн халамжийн тэтгэвэр тэтгэмж авагчид 20.0 (79.3%) мянган хүнээр өссөн байна. Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт энэ оны эхний 12 сард 1.9 мянган хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс 3 (0.2%) хүнээр буурч, олгосон тэтгэвэр 0.4 (13.5%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Зураг 6.5 Халамжийн сангийн зарцуулалт, жил бүрийн эцсийн байдлаар, тэрбум төгрөг

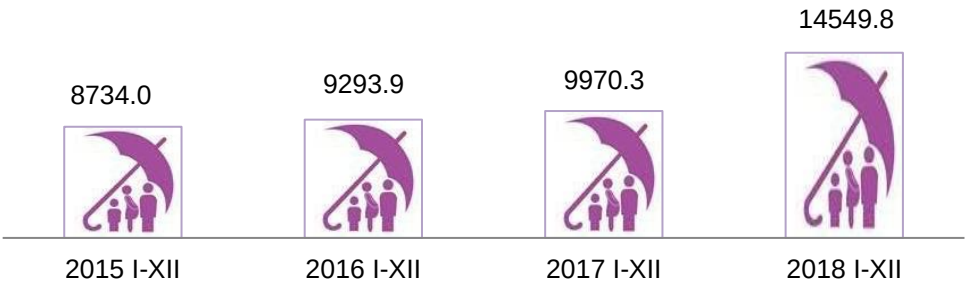

2018 онд хэрэгжиж эхэлсэн цалинтай ээж хөтөлбөрт 4852 хүн хамрагдаж 2.5 тэрбум, өрх толгойлсон эцэг, эх хөтөлбөрт 195 хүн хамрагдаж 173.6 сая төгрөгийг олгосон байна.

Асрамжийн газар нийт 17 хүн асруулж байгаа бөгөөд 11 эмэгтэй байна. Асрамжийн үйл ажиллагаанд нийт 178.7 сая төгрөгийг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеэс 9.7 (5.7%) сая төгрөгөөр өсч, асруулагчийн тоо өнгөрсөн оноос 1 хүнээр өссөн байна.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

Даатгуулагч: Нийгмийн даатгалын тухай хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг ойлгоно.

Нийгмийн даатгал: Иргэн болон төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын сан бүрдүүлэх, даатгуулагч өндөр наслах, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, өвчлөх, ажилгүй болоход өөрт нь, тэрчлэн даатгуулагч нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр өгөх агуулга бүхий нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын төрлүүд: Тэтгэврийн, тэтгэмжийн, эрүүл мэндийн, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний, ажилгүйдлийн даатгал гэсэн төрлөөс бүрдэнэ.

Нийгмийн даатгалын сан: Энэ нь ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах болон нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдэнэ.

Нийгмийн халамж: Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай хүнд хуульд заасан тэтгэвэр, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж олгох, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн болон төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг ойлгоно.

Тэтгэвэр: Даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөгжлийн бэрхшээлтэй болоход хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл, нас барахад нь түүний гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүд /хүүхэд 16 нас, сургуульд суралцаж байгаа бол 19 нас хүртэл /-ийн нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор нийгмийн даатгалын сангаас олгох мөнгөн хөрөнгийг ойлгоно.

Тэтгэмж: Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдах, жирэмслэх, амаржих, нас барах тохиолдолд даатгуулагчид нийгмийн даатгалын сангаас нэг удаа олгох мөнгөн хөрөнгийг ойлгоно.

VII. БОЛОВСРОЛ

2018-2019 оны хичээлийн жилд ерөнхий боловсролын 30 сургуулийн 704 бүлэгт 17.6 мянган хүүхэд суралцаж байгаа ба бүлгийн тоо өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 7 – аар буурч, суралцагчдын тоо өмнөх оноос 0.6 хувиар, өмнөх 3 жилийн дунджаас 1.2 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 7.1 Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчдын тоо

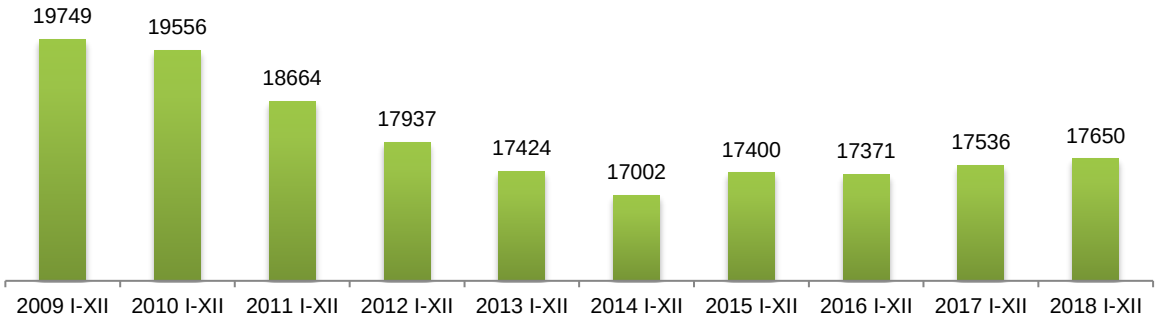

2018-2019 оны хичээлийн жилд бүрэн дунд боловсролд 2914 хүүхэд, суурь боловсролд 5506 хүүхэд, бага боловсролд 9230 хүүхэд суралцаж байна. Бага боловсролд суралцагчдын тоо өмнөх 3 жилийн дунджаас 6.8 хувиар өсч, бүрэн дунд боловсролд суралцагчид 10.9 хувиар, суурь боловсролд суралцагчид 0.4 хувиар буурсан байна.

Зураг 7.2 Ерөнхий боловсролын сургуульд бага, суурь, бүрэн дунд боловсролд суралцагчид

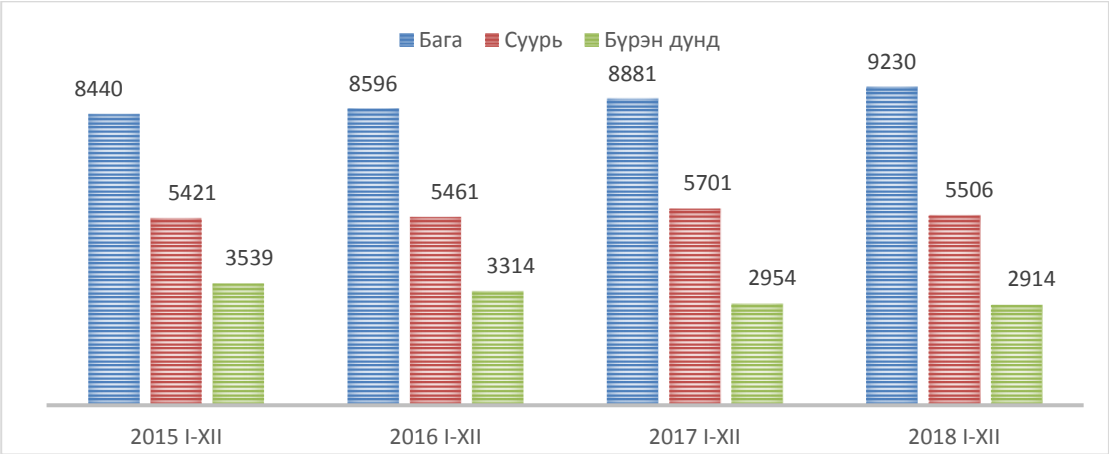

Шинээр 1-р ангийн 74 бүлэгт 2006 хүүхэд элсэн орсон нь өнгөрсөн оноос 54 хүүхдээр буюу 2.8 хувиар, өмнөх 3 жилийн дунджаас 5.9 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 7.3 Ерөнхий боловсролын сургуульд 1 – р ангид элсэгчид

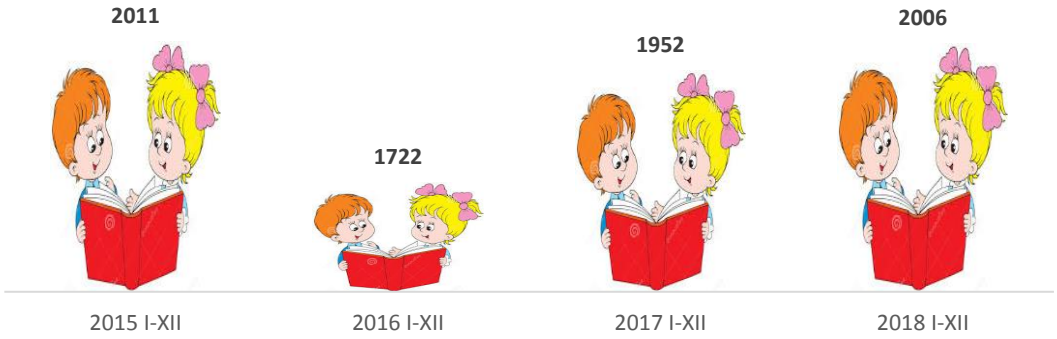

Аймгийн ерөнхий боловсролын сургуулиудад 1028 үндсэн багш ажиллаж нэг багшид 17 сурагч ноогдож байгаа нь нэг багшид ногдох сурагчдын тоо өнгөрсөн оны мөн үеийн түвшинд байна.

Зураг 7.4 Ерөнхий боловсролын сургуульд 1 багшид ногдох сурагчдын тоо

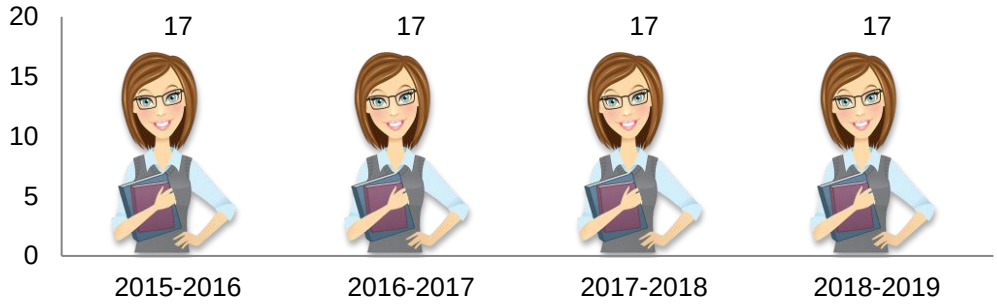

Сургуулийн өмнөх боловсролд 2018-2019 оны хичээлийн жилд 7064 хүүхэд хамрагдаж өмнөх оноос 0.5 хувиар, өмнөх 4 жилийн дунджаас 4.7 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 7.5 Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан хүүхдийн тоо

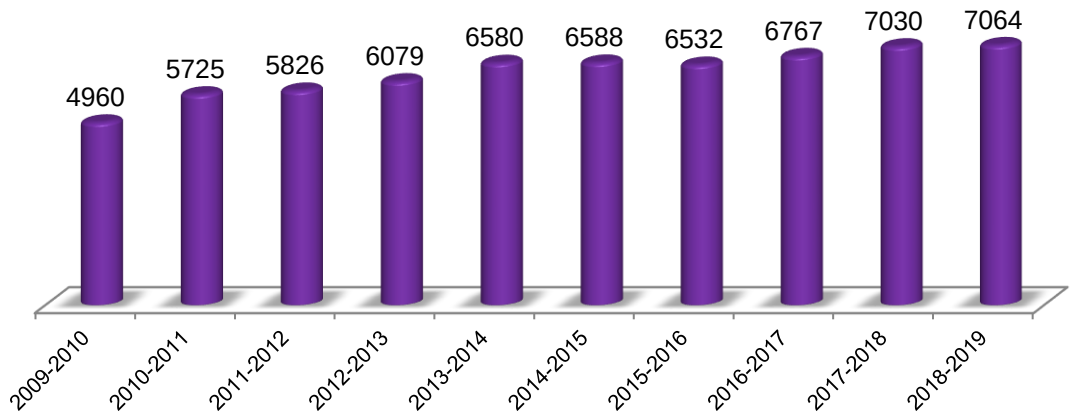

2018-2019 оны хичээлийн жилд хөдөлмөрийн дээд сургуулийн 1-р курсэд нийт өдрийн ангид 22, оройн ангид 12, эчнээ ангид 8 нийт 42 оюутан элсэн орж, нийт 150 оюутан суралцаж байна. Хөдөлмөрийн дээд сургуулийн нийт суралцагчдын 67.3 хувь нь буюу 101 эмэгтэй оюутан байна. Хөдөлмөрийн дээд сургуулийг 2018 онд өдрийн ангийг 22, орой ангийг 10, эчнээ ангийг 17 нийт 49 оюутан төгссөн байна.

Улаангом коллежийн мэргэжлийн боловсролын 1-р курсэд 383 хүүхэд элсэн орж нийт 757 суралцагч, үүнээс эмэгтэй 317 оюутан суралцаж байна. Үүнээс мэргэжлийн боловсролд нийт 539 суралцагч, техникийн боловсролд 151 суралцагч, 1 жилтэй мэргэжлийн сургалтанд 67 суралцагч суралцаж байна. Улаангом коллежийг 2018 онд 502 суралцагчид төгсөж, үүнээс техникийн боловсролыг 119, мэргэжлийн боловсролыг 383 суралцагч төгссөн байна.

Зураг 7.6 Их дээд сургууль, коллежид суралцагчдын тоо

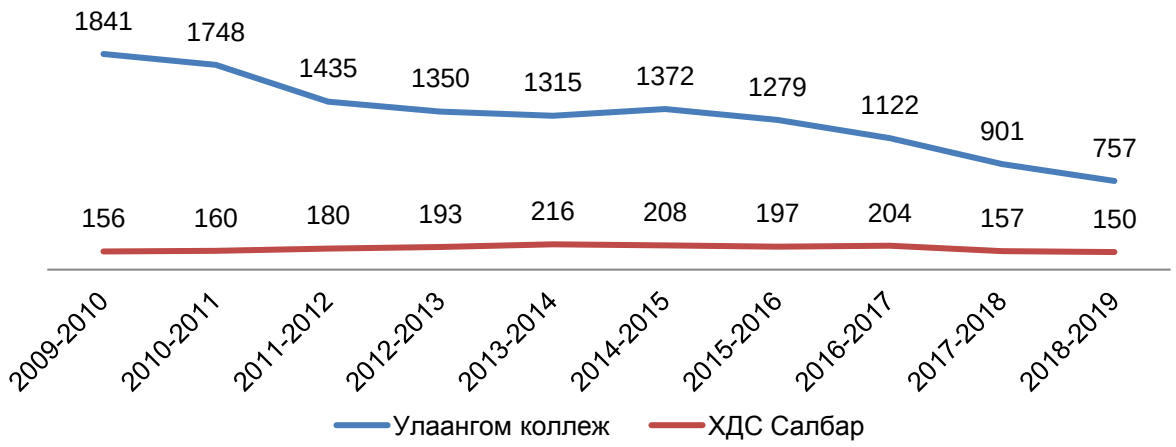

VIII. ЭРҮҮЛ МЭНД

Аймгийн хэмжээнд нялхсын эндэгдэл энэ онд 27 гарсан ба өмнөх оны мөн үеэс 11 гаралтаар бага байна. 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 38 гарч өнгөрсөн оны мөн үеэс 7 гаралтаар буурсан байна. 1000 амьд төрөлтөнд нялхсын эндэгдэл 14, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 20 ноогдож байна.

Зураг 8.1 1000 амьд төрөлтөнд ноогдох нялхсын эндэгдэл, сараар

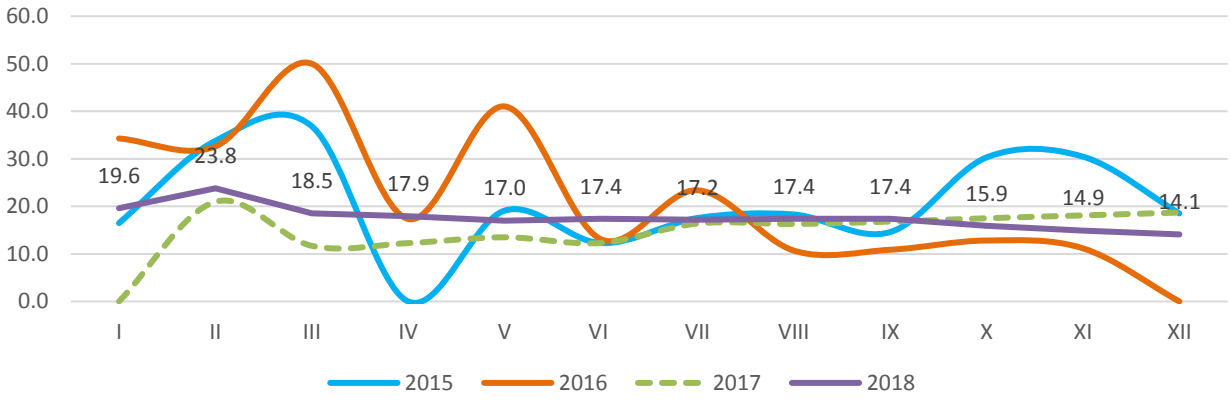

Зураг 8.2 1000 амьд төрөлтөнд ноогдох нялхсын ба 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

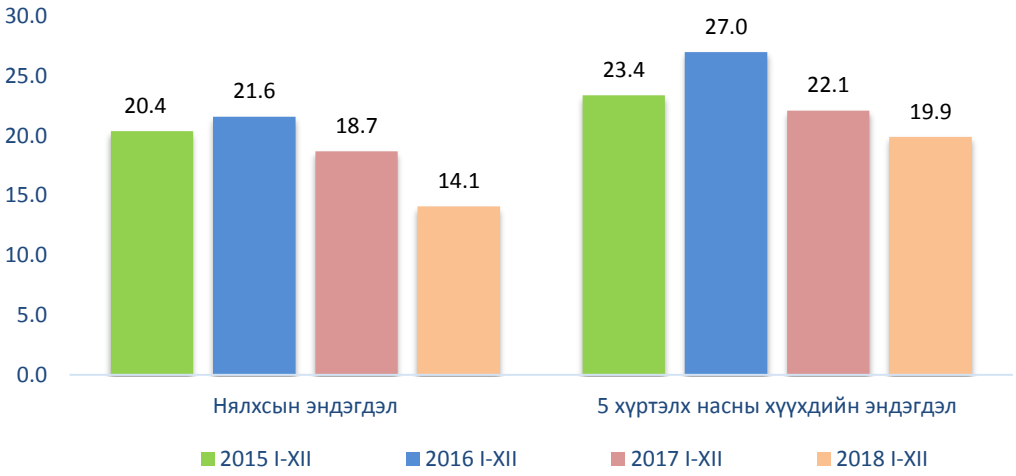

1000 амьд төрөлтөнд ноогдох нялхсын эндэгдэл Цагаанхайрхан суманд 500.0, Өлгий суманд 400.0, Зүүнхангай суманд 181.8, Тариалан 55.6, Өмнөговьд 25.0, Тэс 23.3, Улаангом суманд 9.6 гарч, аймгийн дундаж 14.1 байна.

Зураг 8.3 1000 амьд төрөлтөд ноогдох нялхсын эндэгдлийн түвшин, сумаар

Зураг 8.4 1000 амьд төрөлтөд ноогдох 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин, сумаар

Энэ онд осол гэмтлийн улмаас 54 хүн нас барж, өвчлөгчдийн тоо 598 болсон нь өмнөх оны мөн үеэс өвчлөгчдийн тоо 291 (32.7%) –ээр буурч, нас баралтын тоо 7 (14.9%) - аар өссөн байна. Өмнөх 3 жилийн дунджаас осол гэмтлээр өвчлөгчдийн тоо 30.0 хувиар буурч, осол гэмтлийн нас баралтын тоо 2.5 хувиар өссөн байна.

Зураг 8.5 Осол гэмтлийн өвчлөл, нас баралтын тоо

Хорт хавдрын өвчлөл 166 гарч өмнөх оны мөн үеэс 58 (53.7%) – оор, нас баралт 160 гарсан нь өмнөх оны мөн үеэс 28 (21.2%) – аар тус тус өсчээ.

Зураг 8.6 Хорт хавдрын өвчлөл, нас баралтын тоо

2018 онд халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 614 болж өнгөрсөн оны мөн үеэс 97 (13.6%) хүнээр буурч, өмнөх 3 жилийн мөн үеийн дунджаас 136 (18.2%) хүнээр тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

Зураг 8.7 Халдварт өвчний гаралт, тоогоор

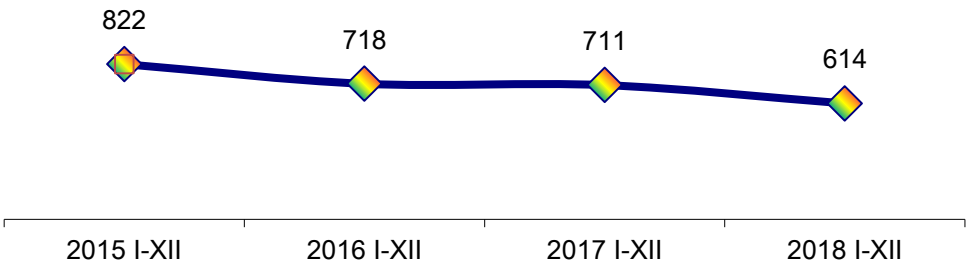

Хүн амд зонхилон тохиолдох халдварт өвчнийг хувиар авч үзвэл БЗХӨ нийт халдварт өвчний 48.7, салхинцэцэг 33.1, сүрьеэ 6.3, цусан суулга 7.3, гепатит 2.0, бусад өвчин 2.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 8.8 Хүн амд зонхилон тохиолдох халдварт тохиолдох халдвартөвчнүүд, хувиар, 2017 I-XII сар

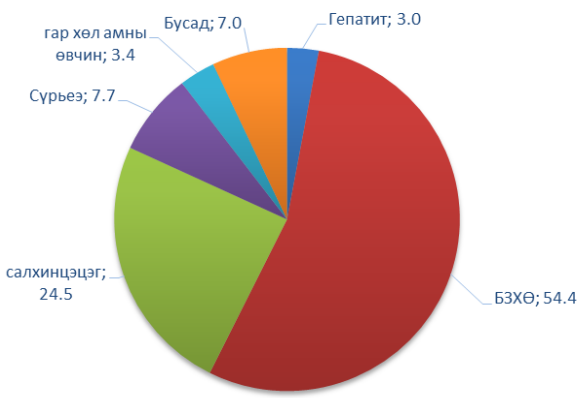

Зураг 8.9 Хүн амд зонхилон өвчнүүд, хувиар 2018 I-XII сар

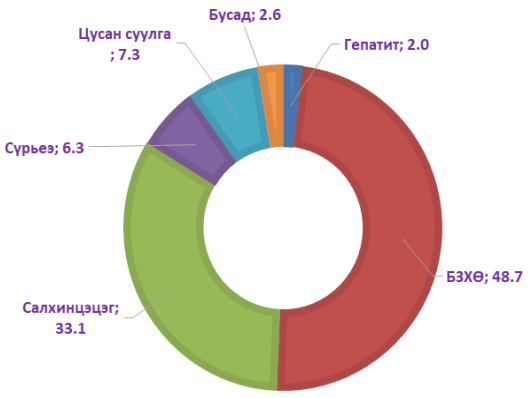

10000 хүн тутмаас 74 нь халдварт өвчнөөр өвчилж байгаа бөгөөд Баруунтуруун 166.7, Давст 146.8, Улаангом 107.6, Түргэн 74.4 байгаа нь аймгийн дунджаас 55.3 – 92.4

продецимилээр өндөр, бусад сумдад аймгийн дунджаас 1.5 – 55.3 продецимилээр бага байна.

Зураг 8.10 10000 хүн амд зонхилон тохиолдох халдварт өвчний тоо, сумаар

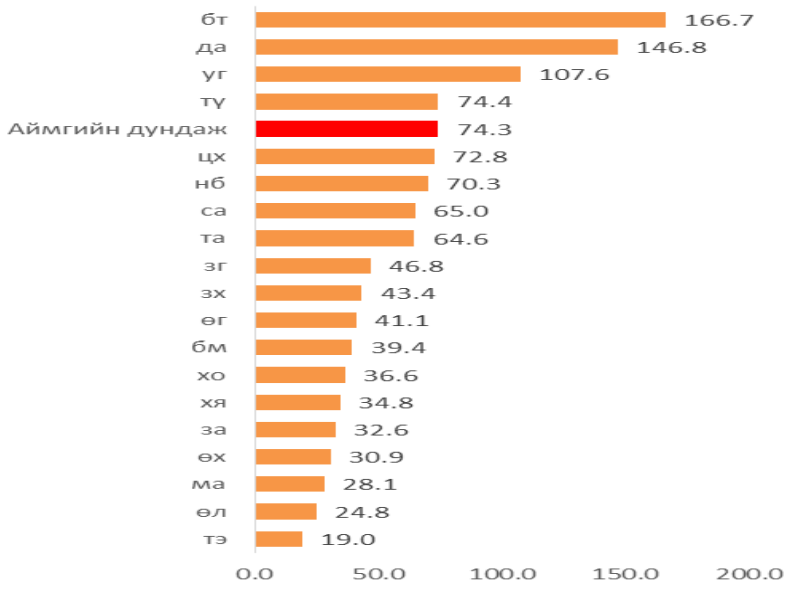

Зураг 8.11 10000 хүн амд зонхилон тохиолдох халдварт өвчнүүд

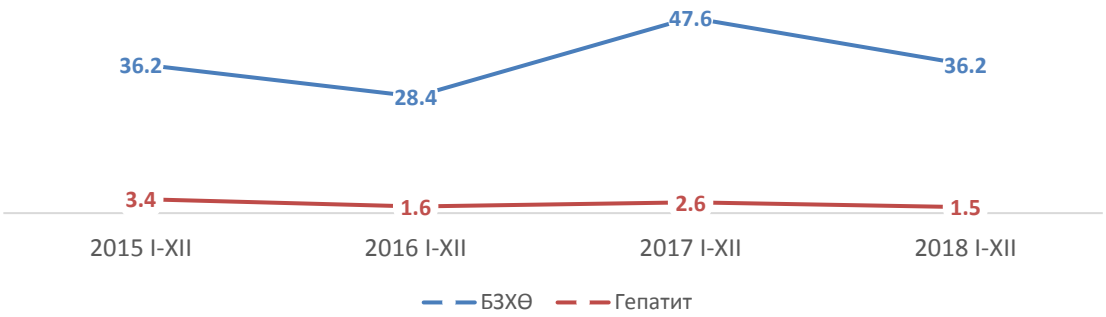

Амбулаториор 381.4 мянган хүнд үзлэг хийгдэж, 21.0 мянган хүн хэвтэн эмчлэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс амбулаториор үйлчлүүлсэн хүн 9.0 мянган хүнээр, хэвтэн эмчлүүлэгчид 0.6 мянган хүнээр буурсан байна.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

ЭРҮҮЛ МЭНД

Амьд төрөлт: Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байгааг (хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.
Нялхсын эндэгдлийн түвшин: Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин: Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.
Халдварт өвчний өвчлөлийн 10000 хүнд ногдох түвшин: Тайлант хугацаанд амбулаторийн үзлэгээр шинээр бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний тохиолдлын тоог тухайн хугацааны дундаж хүн амын тоонд харьцуулж тооцно.
Эндсэн эх: Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндэснийг хамруулна.

X. СОЁЛ

Аймгийн хөгжимт драмын театр нийт 89.5 мянган хүнд 233 тоглолтоор үйлчилж ажилласан нь өнгөрсөн оны мөн үеэс тоглолтын тоо 22.1 хувиар, үзэгчид 16.2 хувиар, орлого 40.9 хувиар тус тус буурсан байна.

Хөгжимт драмын театрын тоглолтын тоо өмнөх 3 жилийн дунджаас 11.7 хувиар, үзэгчид 1.9 хувиар буурсан байна.

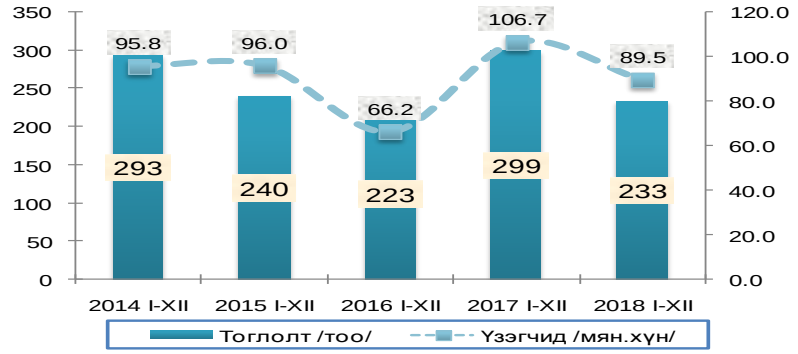

Орон нутгийг судлах музей нийт 10.8 мянган хүнд үйлчилсэнээс нийт үзмэр үзэгчдийн 79.0 хувь нь цэцэрлэг, сургуулийн хүүхэд багачууд байсан байна. Нийт 1975.0 мянган төгрөгийн орлоготой ажилласан ба үзэгчид өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 65.9 хувиар өсөж, орлого нь 22.6 хувиар буурсан байна. Орон нутгийг судлах музейн орлого өмнөх 4 жилийн дунджаас 7.3 хувиар буурч, үзэгчдийн тоо 123.5 хувиар өссөн байна.

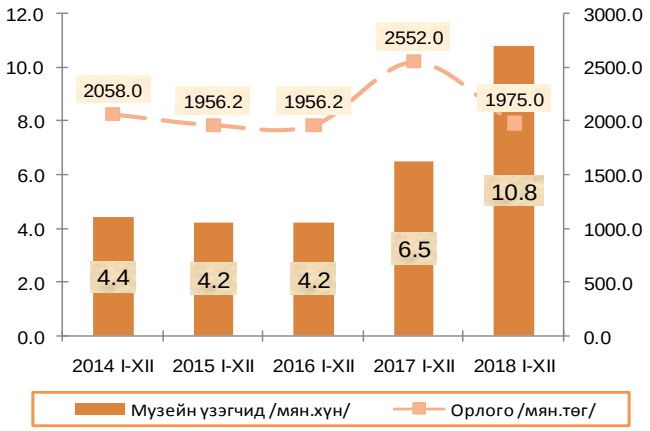

Төв номын сан 52.6 мянган уншигч ирэгчдэд нийт 64.7 мянган номоор үйлчилсэнээс уншлагын танхимаар 46.8 мянган ном, гэрээр 15.6 мянган ном, зөөврөөр 2.3 мянган

номоор үйлчилсэн байна. Өмнөх оны мөн үеэс уншуулсан ном 16.4 хувиар, уншигчдын тоо 26.7 хувиар тус тус өссөн байна.

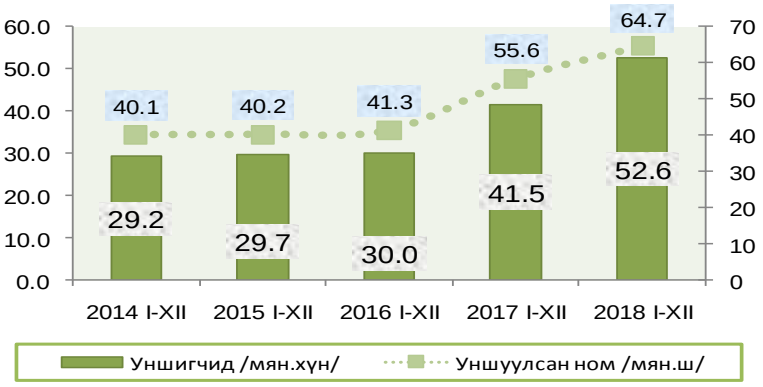

XI. БАЙГАЛЬ ОРЧИН

11.1 Цаг уурын байдал

Энэ оны 12 - р сард агаарын температур дунджаар Малчин, Тэс, Улаангом, Баруунтуруун, Зүүнговь сумдад -27.1 ээс -33.1 градустай, бусад сумдад -19.3 аас -26.8 градус хүйтэн байсан байна. Хөрсний гадаргын дундаж температур Зүүнговь суманд хамгийн хүйтэн -32.8 градус байсан бол хамгийн дулаан нь Наранбулаг суманд -19.5 градус байжээ. Салхины хамгийн их хурд Өмнөговь суманд 30 м/сек хүрсэн бөгөөд 10 м/сек-ээс их салхитай өдөр Өмнөговьд 6, Өндөрхангай, Заьхан сумдад 5,Малчин, Зүүнхангай, Түргэн, Ховд, Хяргас сумдад 2, бусад сумдад 1 өдөр байв.

Баруунтуруун суманд 7.2 мм хур тунадас орсон нь бусдаас илүү байна. Хур тунадастай өдөр хамгийн олон нь Наранбулаг суманд 8 өдөр байлаа.

Агаарын чанарын мэдээгээр хүлцэх агууламжаас давсан тохиолдол 3 байсан байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс нүүрстөрөгчийн дутуу исэл -1.99 мг/м^3 – аар, азотын давхар исэл 0.006 мг/м^3 –аар тус тус бага, тоос 0.011 мг/м^3 –аар, хүхэрлэг хий 0.002 мг/м^3 –аар их байлаа.

11.2 Аюулт үзэгдэл осол

2018 оны 12 сард хүчтэй салхи, шуурганы аюулт үзэгдлийн тохиолдол 19, мал, амьтны гоц халдварт өвчний тохиолдол 2, эрэн хайх, аврах ажиллагааны тохиолдол 3, обьектын гал түймэр 11 удаа гарсан байна.

2018 оны 12 дугаар сард дээрх гамшиг осол, гал түймрийн улмаас иргэдийн хувийн өмчинд 761.4 сая төгрөгийн хохирол учирч, гал түймрийн аюулаас 143.0 сая төгрөгийн өмч хөрөнгө авран хамгаалсан байна.

11.3 Байгаль орчны статистик

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын мэдээгээр аймгийн хэмжээнд ойн нөөц бүхий 20961.6 мян.м3 талбай байна. Ойтой талбай 236.6 мянган га эзэлж байна. Ой хамгаалах арга хэмжээнд 19528 га талбай хамрагдсаны 99.9 хувийг ойн хөнөөлт шавьж, өвчнөөс, 0.1 хувийг ойн түймрээс хамгаалсан байна. 376 га талбайг нөхөн сэргээж ойжуулсан байна. Ой хамгаалах арга хэмжээнд хамрагдсан талбай өнгөрсөн оны мөн үеэс 4.9, нөхөн сэргээсэн ойн талбай 10.7 дахин нэмэгджээ. 420 га ой бүхий талбайгаас хэрэглээний

зориулалтаар 3.8 мян.м3, түлээний зориулалтаар 12.9 мян.м3 модыг бэлтгэсэн байна. Бэлтгэсэн модны хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 17.7 хувиар буурчээ.

Аймгийн хэмжээнд гадаргын усны нөөц 3448.9 сая м3, газар доорхи усны нөөц 168.0 сая м3 байна. Гадаргын усны 7 эх үүсвэр ширгэж 25 эх үүсвэр сэргэсэн байна. Амьтны аймгийн төрөл зүйлийг хамгаалах, өсгөн үржүүлэх арга хэмжээнд 88.1 сая төгрөг зарцуулсан байна.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

БАЙГАЛЬ ОРЧИН

Агаарын бохирдол: Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

Аюулт үзэгдэл: Хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг ойлгоно.

Гамшиг: Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал, амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг хэлнэ.

Зөвшөөрөгдөх түвшин: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь физикийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх түвшинг ойлгоно.

Хүлцэх агууламж: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

XII. ГЭМТ ХЭРЭГ, ШҮҮХ

Энэ онд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо 332 болж өнгөрсөн оны мөн үеэс 24 (6.7%)-аар буурчээ. Гэмт хэргийн улмаас 128 хүн гэмтэж, 335 иргэн хохирсон байна.

Зураг 12.1 Гэмт хэргийн гаралт, жил бүрийн эцэст

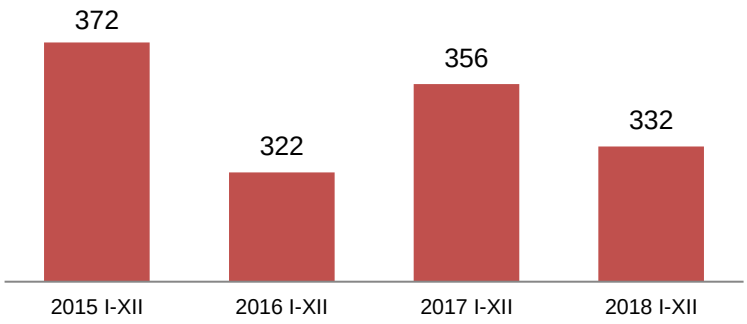

Иргэдийн өмчийн хулгай 3.3, тээврийн хэрэгслийн хулгай 133.3, эд хөрөнгө устгаж гэмтээх хэрэг 33.3, залилах гэмт хэрэг 75.0, тээврийн хэрэгслийн ХАБ, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 6.7, авилгын эсрэг гэмт хэрэг 4д тус тус өсч, олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 50.0, завших үрэгдүүлэх гэмт хэрэг 50.0, нийтийн албаны эсрэг гэмт хэрэг 75.0 хувиар тус тус буурчээ.

Гэмт хэргийг үйлдэгдсэн байдлаар нь авч үзвэл гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 23, согтуугаар үйлдэгдсэн 87, бүлэглэн 24, гудамж талбайд 47, гэр орон сууцанд 115 гэмт хэрэг гарсан байна.

Зураг 12.2 Гэмт хэргийн гаралт,төрлөөр, тоо

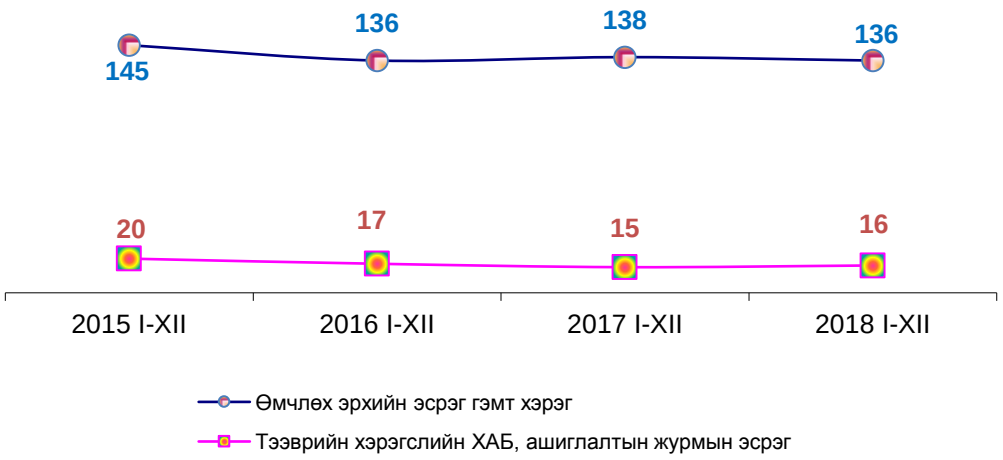

Гэмт хэрэг үйлдсэн хүний тоо 128 болж, өмнөх оноос 59 хүнээр буурсан байна. Гэмт хэрэг үйлдэгдсэн байдлаар авч үзвэл 30 нь эмэгтэйчүүд , 10 нь хүүхэд оролцжээ.

Өнгөрсөн оны мөн үеэс гэмт хэрэг үйлдсэн хүмүүсийн тоо 79 (26.2%) хүнээр буурчээ.

Гэмт хэргийн улмаас 1018.5 сая төгрөгийн хохирол учраад байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 530.6 (108.7%) сая төгрөгөөр өсч, иргэд байгууллагад учруулсан нийт хохирлын 369.2 сая төгрөг буюу 36.2 хувийг нөхөн төлүүлжээ. Хэрэг бүртгэл, мөрдөн байцаалтын үед хөрөнгө битүүмжлээгүй байна.

Зураг 12.3 Хохирол, нөхөн төлөлт сая.төгрөг

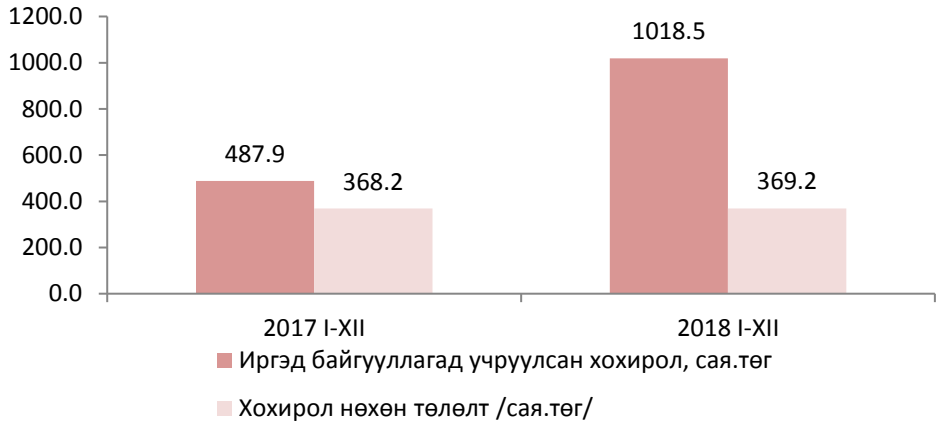

Нийт гэмт хэргийн дийлэнх нь Улаангом суманд үйлдэгдсэн бөгөөд нийт 182 тохиолдол гарч, өнгөрсөн оны мөн үеэс 10.3 хувиар өсчээ. Аймгийн хэмжээнд нийт 11880 зөрчил шийдвэрлэсэн нь өнгөрсөн оноос 3077 (35.0%) зөрчлөөр өссөн байна. Энэ оны эхний 12 сард 243 хүн тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхээ хасуулж торгуулжээ.

12.2 Шүүхийн статистик

Аймгийн шүүхийн тамгын газраас ирүүлсэн мэдээллээр, шүүхээр нийт 1328 хэрэг шийдвэрлэжээ. Шүүхийн төрлөөр авч үзвэл эрүүгийн хэрэг 193, захиргааны хэрэг 40, иргэний хэрэг 1028, давж заалдах шатны шүүхээр 67 хэрэг тус тус шийдвэрлэсэн байна.

Зураг 12.4 Шүүхээр шийдвэрлэсэн гэмт хэргийн тоо, шүүхийн төрлөөр

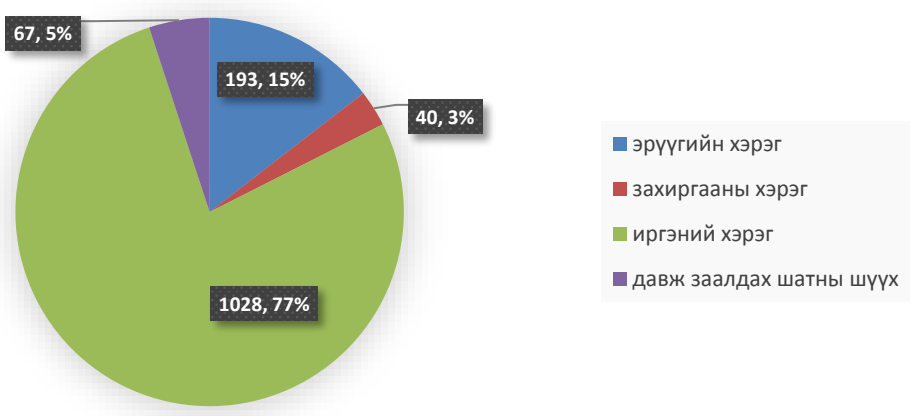

Шүүхээр ял шийтгүүлсэн нийт 219 иргэн, үүнээс хорих ял шийтгүүлсэн 42 иргэн байна.

Зураг 12.5 Ял шийтгүүлсэн хүний тоо, насны бүлгээр

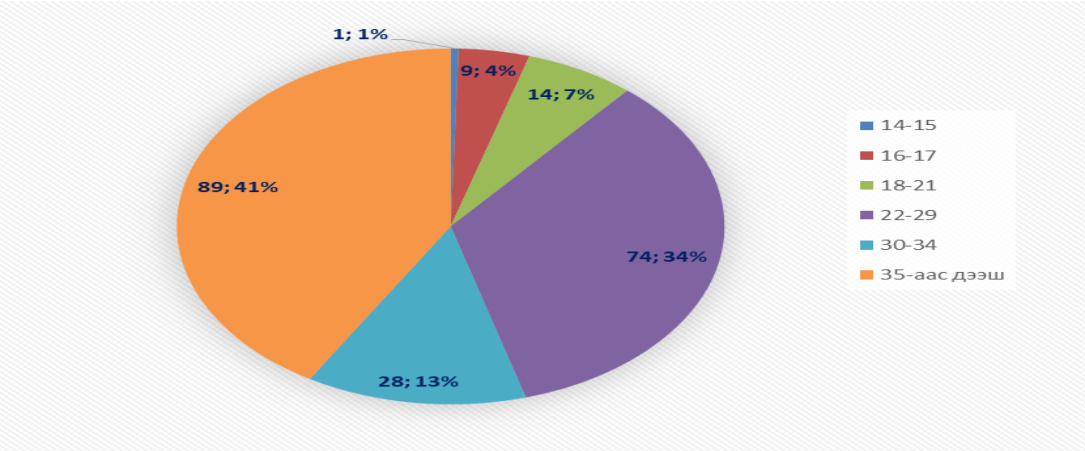

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

ГЭМТ ХЭРЭГ

Гэмт хэрэг: Эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан, нийгэмд аюултай, гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг хэлнэ.

18, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг: Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог 18, түүнээс дээш насны хүн амын дундаж тоонд харьцуулж тооцно.

Гэмт хэргийн хохирогч: Гэмт хэргийн улмаас нэр төр, алдар хүнд, санаа сэтгэл, бие эрхтэн, эд хөрөнгийн талаар хохирол хүлээсэн этгээдийг ойлгоно /МУ-ын "Эрүүгийн байцаан шийтгэх" хуулийн 42.1 дэх заалт/.

Учирсан хохирол: Гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эдийн болон эдийн бус хөрөнгийн эрхэд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

Нөхөн төлбөр: Хохирлын нөхөн төлүүлэлт нь хүний эрх, эрх чөлөөний хир хэмжээ, учруулсан хор уршигт дүйцэхүйц байх ёстой бөгөөд хохирогчийн эрх, эрх чөлөө, хувийн байдал, гэр бүл, эд хөрөнгө, хөдөлмөр эрхлэлт, сургууль, боловсролын түвшинг аль болох өмнө нь байсан хэмжээнд сэргээн бүрдүүлэхийг ойлгоно.

Сэжигтэн: МУ-ын "Эрүүгийн байцаан шийтгэх" хуулийн 35.1-д заасны дагуу хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч энэ хуулиар тогтоосон үндэслэл, журмын дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж, дор дурдсан этгээдийг сэжигтнээр тооцож, үндэслэл бүхий тогтоол гаргана уг этгээдийг гэмт хэрэг үйлдэж байх үед буюу үйлдсэн дор нь барьсан;гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдийг хохирогч буюу харсан хүн шууд заасан;
уг этгээдийн бие, хувцас, эд зүйл, орон байранд гэмт хэргийн ул мөр тодорхой илэрч олдсон; уг этгээд хэргээ илчлэн ирсэн гэмт хэрэгт сэрдэгдэх үндэслэл бүхий бусад баримт байгаа бол.

Яллагдагч: МУ-ын "Эрүүгийн байцаан шийтгэх" хуулийн 36.1-д заасны дагуу энэ хуулиар тогтоосон журмын дагуу хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч тогтоол үйлдэж, ял сонсгосон этгээдийг ойлгоно.

XIV. МӨНГӨ, БАНК

Монгол банкны эх үүсвэрээр 43.2 тэрбум төгрөг зузаатгалаар авч, 602.3 тэрбум төгрөг гүйлгээнд гаргаснаас 597.3 тэрбум төгрөгийг буюу гаргасан мөнгөний 99.2 хувийг эргүүлэн татсан байна.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад зузаатгалаар авсан мөнгө 4.4 (11.5%) тэрбум төгрөгөөр, гүйлгээнд гаргасан мөнгө 6.0 (11.1 %) тэрбум төгрөгөөр, гүйлгээнээс татсан мөнгө 7.3 (27.9 %) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Зээлийн өрийн үлдэгдэл 197.9 тэрбум төгрөгт хүрч, үүнээс хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэл 1.9 тэрбум төгрөг болж ноднингийн мөн үеэс бүх зээлийн үлдэгдэл 23.7 (13.6 %) тэрбум төгрөгөөр өссөн бол хугацаа хэтэрсэн зээл -2.8 (60.1 %) тэрбум төгрөгөөр буурсан байна.

10.8 тэрбум төгрөгийн найдваргүй зээл байгаа нь нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 5.5 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд өнгөрсөн оны мөн үеэс 4.6 (73.7 %) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Аж ахуйн нэгж, иргэдэд олгосон зээлийн үлдэгдэл өмнөх 3 жилийн дунджаас 31.5 (18.9 %) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Зураг 14.1 Аж ахуйн нэгж, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл, тэрбум төгрөг

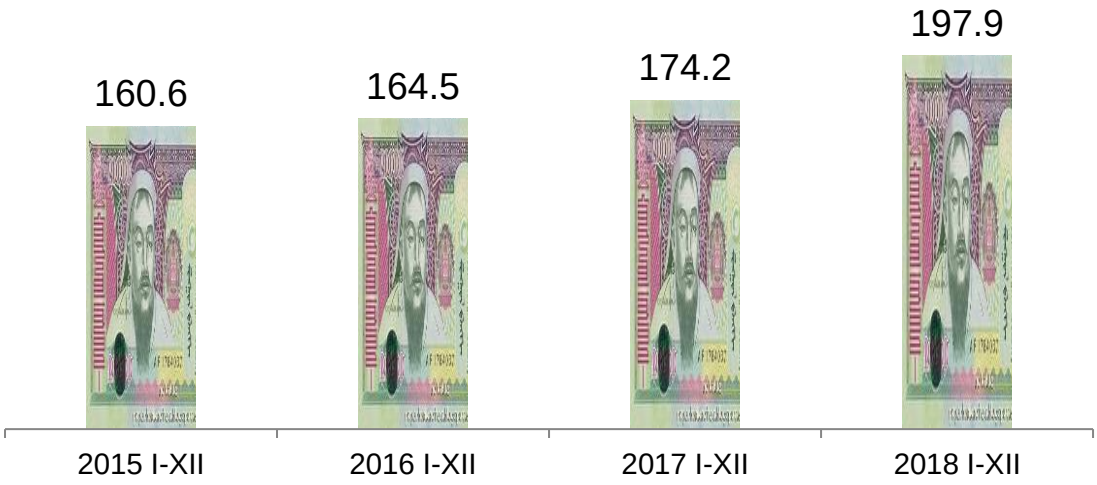

Иргэдийн хадгаламжийн үлдэгдэл 108.8 тэрбум төгрөг болсон байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 18.4 (20.3%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх 3 жилийн дунджаас иргэдийн хадгаламжийн үлдэгдэл 31.4 (40.6) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Зураг 14.2 Хадгаламжийн үлдэгдэл, тэрбум төгрөг

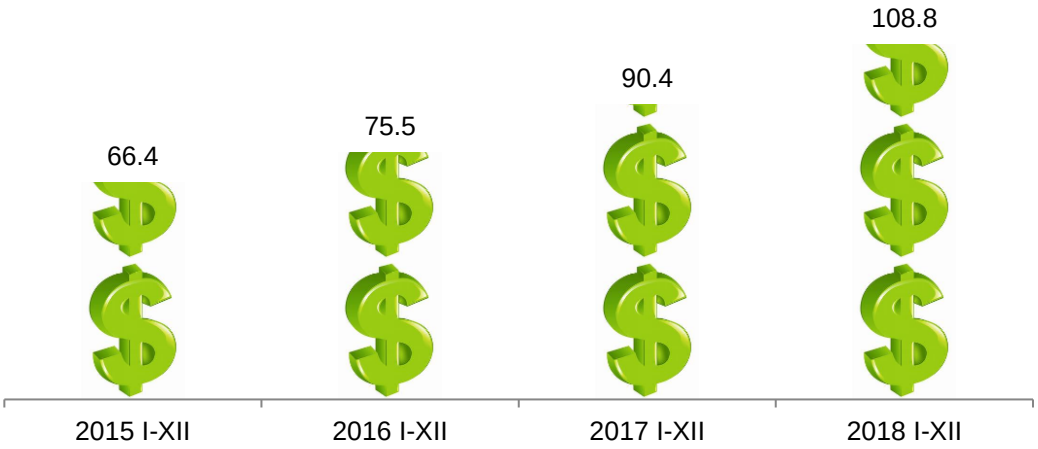

Арилжааны банкууд иргэд, аж ахуй нэгж нийт 95.6 мянган зээлдэгчдэд 199.8 тэрбум төгрөгийн зээлийг олгосон бөгөөд төрлөөр нь авч үзвэл лизингийн зээл 1.5 хувь, хадгаламж барьцаалсан зээл 13.9 хувь, малчны зээл 13.3 хувь, бизнесийн зээл 13.4 хувь, орон сууц, хашаа байшингийн зээл 2.6 хувь, цалингийн зээл 33.8 хувь, тэтгэврийн зээл 15.5 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 14.3

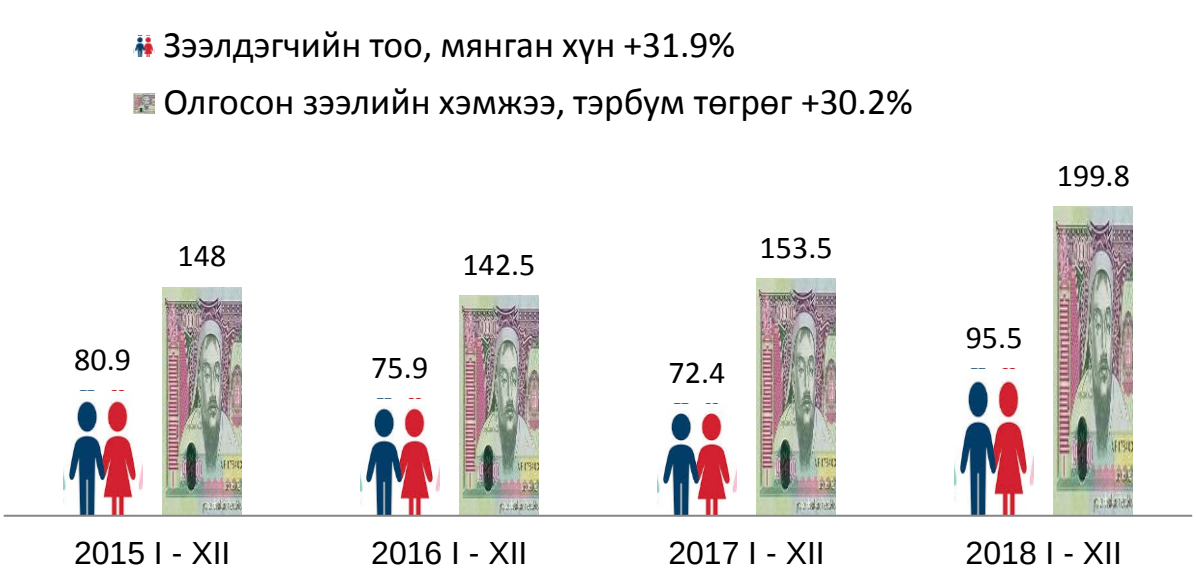

Нийт олгосон зээлийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад зээлдэгчдийн тоо 31.9 хувиар, зээлийн хэмжээ 30.2 хувиар тус тус өссөн байна. Төгрөгийн хадгаламжийн дундаж хүү 12.77 , төгрөгийн зээлийн дундаж хүү 18.42 хувьтай байгаа бол 1 ам.доллартай харьцах ханш 2402.86 төгрөг байна.

XV ТӨРИЙН САНХҮҮ

15.1 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО

Улсын төвлөрсөн төсвийн шилжүүлэг, дэмжлэгийг оруулан тооцсоноор 2018 онд аймгийн төсөвт 24.6 тэрбум төгрөг оруулахаас 25.3 тэрбум төгрөгийн орлого орж төлөвлөгөөний биелэлт 102.5 хувьтай, 626.9(2.5%) сая төгрөгөөр давж биелэгдлээ.

Улсын төвлөрсөн төсвийн шилжүүлэг, дэмжлэгийг оруулалгүйгээр аймаг өөрөө 11.0 тэрбум төгрөгийн орлого бүрдүүлэхээс 13.3 тэрбум төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж төлөвлөгөөг 121.3 хувиар биелүүлж, 2.3 (21.3%)тэрбум төгрөгөөр давуулан биелүүллээ. Үүнээс улсын төвлөрсөн төсөвт 2.2 тэрбум төгрөгийг татвар, орлогын хэлбэрээр төвлөрүүлэхээс 3.9 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж төлөвлөгөөг 1.7 (78.3%) тэрбум төгрөгөөр, аймгийн төсөвт өөрийн орлогоор 8.8 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлэхээс 9.4 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж төлөвлөгөөг 107.1 хувиар биелүүлж, 626.9 (7.1%)сая төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүллээ. Ноднингийн мөн үетэй харьцуулахад аймгийн төвлөрүүлсэн нийт орлого 1.9 (17.0%) тэрбум төгрөгөөр их, үүнээс улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлого 1.2 (42.7%) тэрбум төгрөгөөр, аймгийн төсөвт төвлөрүүлсэн орлого 772.1 (8.9%) сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

2018 онд улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлогуудаас ААНБ-ын орлогын албан татварын төлөвлөгөө 240.3 (2.2 дахин) сая төгрөгөөр, нэмэгдсэн өртөгийн татвар 1.3 (77.9%) тэрбум төгрөгөөр, онцгой албан татвар 0.6 (0.3%) сая төгрөгөөр, ашигт алтмалын нөөц ашигласны төлбөр 94.8 (2.4 дахин) сая төгрөгөөр, агаарын бохирдлын төлбөр 57.1 (3.1 дахин) сая төгрөгөөр тус тус давж биелэгдсэн байна.

Зураг 15.1 Төсвийн орлогын бүтэц, хувиар

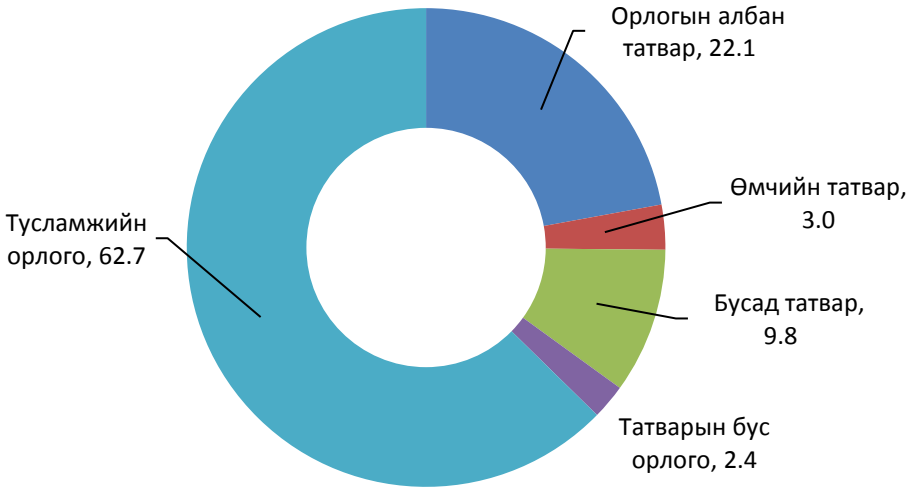

Аймгийн өөрөө бүрдүүлсэн орлого өнгөрсөн оны мөн үеэс 21.3 хувиар, өмнөх 3 жилийн дундажтай харьцуулахад 28.1 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 15.2 Төсвийн орлогын өсөлт бууралт, онуудаар, сая төгрөг

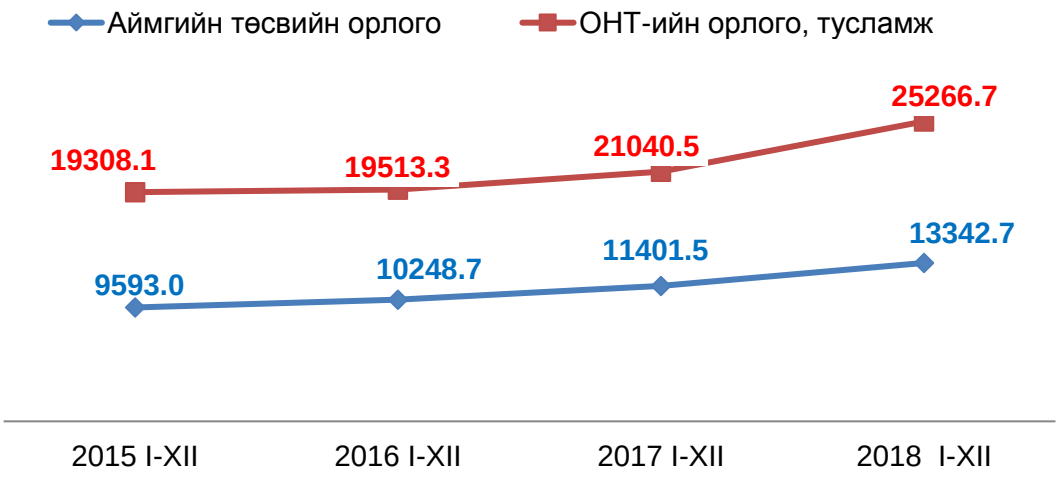

Аймгийн төсвийн нийт зарлагад өөрөө бүрдүүлсэн орлогын эзлэх хувь 19.2 хувь болж өмнөх 3 жилийн дундаас 2.1 пунктээр өссөн байна.

Зураг 15.3 Аймгийн төсвийн зарлагад өөрөө бүрдүүлсэн орлогын эзлэх хувь

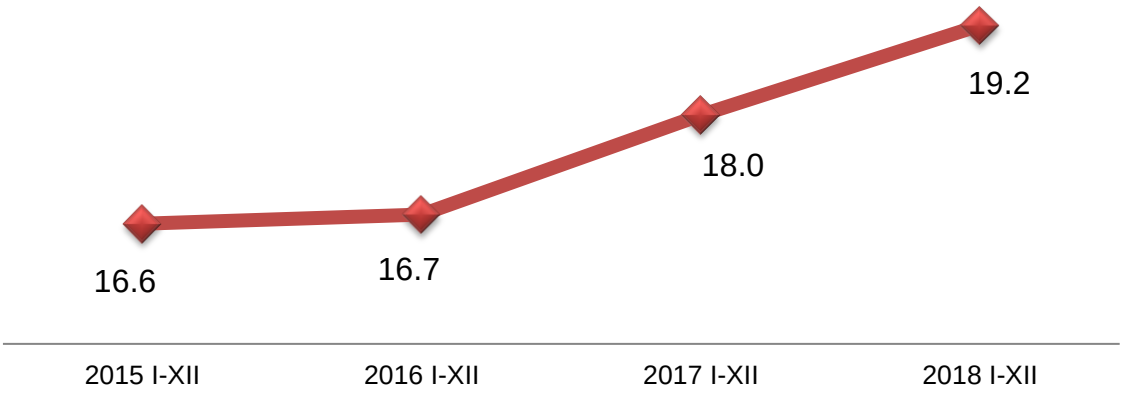

15.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА

Орон нутгийн төсвийн болон улсын төсвийн байгууллагуудын дүнгээр 69.6 тэрбум төгрөгийн зардал гаргасан нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 9.9 хувиар, өмнөх 3 жилийн дунджаас 14.3 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 15.4 Орон нутгийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

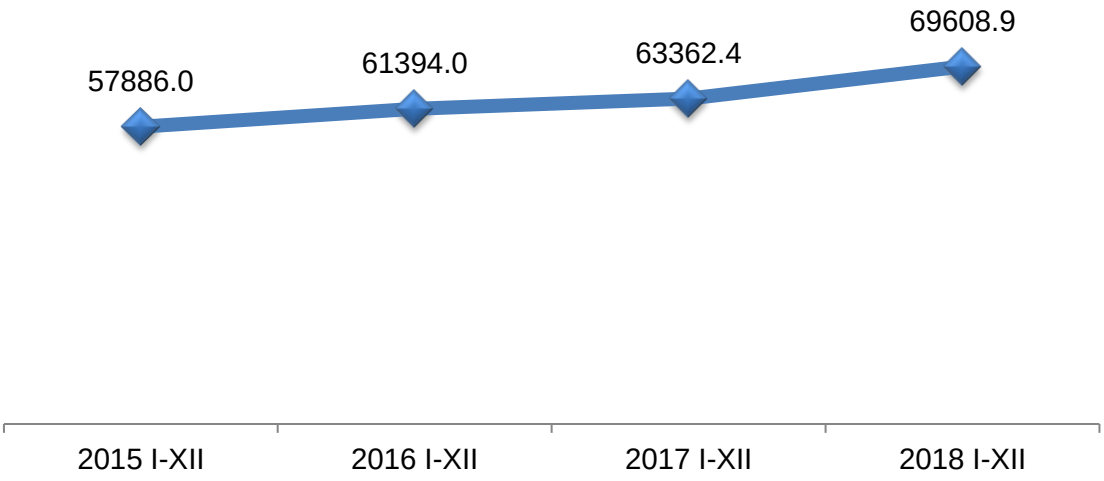

Зураг 15.5 Төсвийн зарлагын бүтэц, хувь

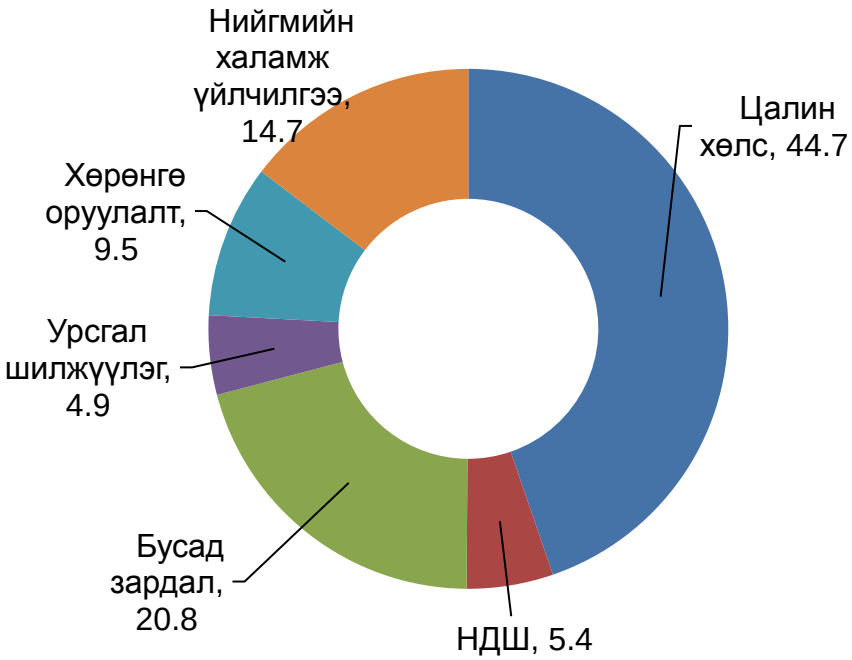

Төсвийн зардлын 41.6 хувийг төрийн үйлчилгээ, нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлын үйл ажиллагаанд, 49.9 хувийг боловсрол соёлын үйл ажиллагаанд, 7.5 хувийг эрүүл мэнд, амралт, спортын үйл ажиллагаанд, 0.6 хувийг барилга хот байгуулалтанд, 0.3 хувийг хүн амын хөгжил нийгмийн хамгаалалын үйл ажиллагаанд зориулан зарцуулсан байна.

15.3 Орон нутгийн төсвийн өглөг, авлага

Улсын төсвийн болон орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын дүнгээр 2018 онд 241.7 сая төгрөгийн өртэй, 82.4 сая төгрөгийн авлагатай гарч, өмнөх оны мөн үеэс өглөг 109.2 (82.4%) сая төгрөгөөр өсч, авлага 13.8 (14.3%) сая төгрөгөөр буурсан байна.

Төсөвт байгууллагын өглөг өмнөх 3 жилийн дунджаас 61.7 хувиар буурсан байна.

Зураг 15.6 Төсөвт байгууллагуудын өглөг , авлага

Төсөвт байгууллагуудын өглөг жил бүрийн 12 сарын эцэст , сая.төгрөг

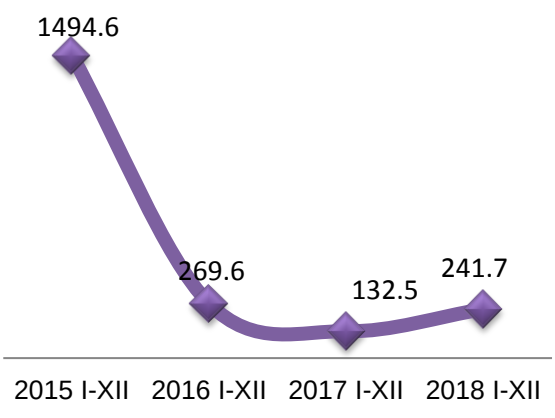

Төсөвт байгууллагуудын авлага жил бүрийн 12 сарын эцэст, сая.төгрөг

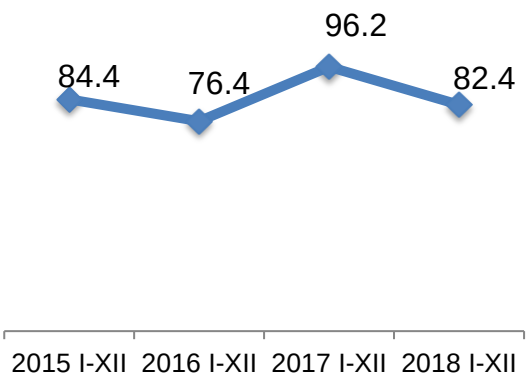

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ

Төсвийн орлого зарлагын тооцоог Олон улсын Валютын сангийн стандарт ангиллаар 1995 оны 10-р сараас эхлэн гаргаж байна. Төсвийн орлогын мэдээг аймгийн Татварын хэлтэс, төсвийн зарлага, санхүүжилтийн мэдээг СТС-ийн хэлтсээс гаргадаг.
Төсвийн орлогын мэдээг хэрэглэгчдэд илүү тодорхой болгох зорилгоор аймгийн нийт төсвийн орлого, үүнээс улсын төвлөрсөн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөөний биелэлт, орон нутгийн төсвийн орлого, үүнээс улсын төсөвт /аймгийн/ төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөөний биелэлт гэж салгаж харуулаа. Төсвийн зарлагыг эдийн засгийн салбарын ангиллаар гаргаж, улсын төсвийн байгууллагууд, орон нутгийн төсвийн байгууллагууд гэж тус тусдаа гарсныг нэгтгэж оруулаа.
Орон нутгийн төсөв: Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлан аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга бүрдүүлж, зарцуулах төсвийг хэлнэ.
Татварын орлого: Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамжаас бүрдэнэ.
Татварын бус орлого: Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.
Урсгал зардал: Бараа, ажил, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс бүрдэнэ.

XVI. ГАДААД ХУДАЛДАА

Энэ онд импорт 28154.9 мянган америк доллart хүрч өнгөрсөн оны мөн үеэс 5885.3 (26.4%) мянган америк доллараар өссөн байна. Гол нэрээс дурдвал цахилгаан 111008.9 мянган киловатт цаг 5332.5 мянган америк доллар, авто бензин 11727.7 тонн 9170.9 мянган америк доллар, түлш 15928.6 тонн 12471.4 мянган америк доллар, хивэг 4934.6 тонн 553.2 мянган америк доллар, овъёос 1155.9 тонн 185.5 мянган америк доллараар, мебель тавилга 591.0 ширхэг 42.6 мянган америк доллар, банз 485.1 м3 62.5 мянган америк доллараар тус тус импортоор оруулсан байна.

Зураг 1 Нийт импорт,экспорт жил бүрийн эхний 12 сараар мян.ам.доллар

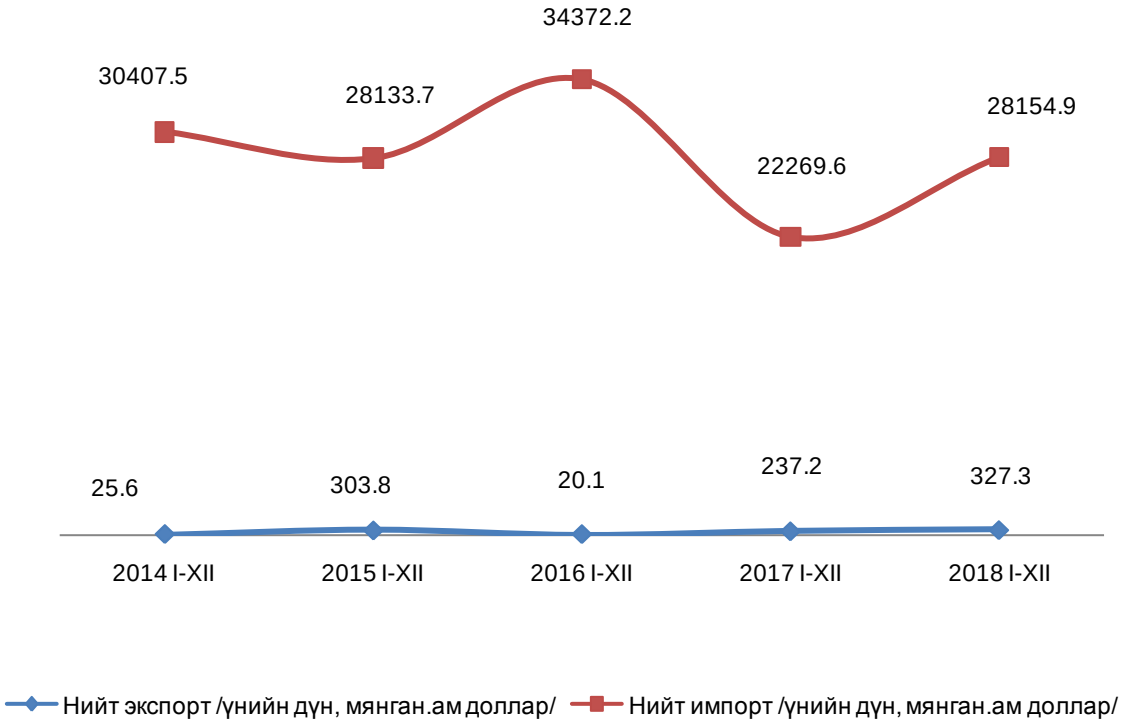

Өнгөрсөн оноос авто бинзен 3338.5 тонн буюу 898.2 мянган америк доллар, тахианы өндөгний импортын хэмжээ 207 мянган.ширхэг буюу 21.2 мянган америк доллар, жимс жимсгэнэ 3.1 тонн буюу 4.6 мянган америк доллар, хөц будаа 58.1 буюу 16.2 мянган америк доллар тус тус импорт буурсан бол дизель түлш 5932.2 тонн буюу 5754.1 мянган америк доллар, мебель тавилга 375 ширхэг буюу 19.6 мянган америк доллар, овъёос 292.8 тонн буюу 53.1 мянган америк доллар, тоосго 194.2 тонн буюу 19.6 мянган америк доллар, хивэг 1467.6 тонн буюу 176.1 мянган америк доллар, цахилгаан эрчим хүч 20779 мян.квт.цаг буюу 843.2 мянган америк доллар, зоргодсон хавтан 1135.9 м2 буюу 3.1 мянган америк доллараар тус тус импорт өссөн байна.

Энэ онд нийт экспорт 327.3 мянган америк долларт хүрч өнгөрсөн оны мөн үеэс 90.1 (38.0%) мянган америк доллараар өссөн байна. Гол нэрийг дурдвал цай 7.6 тн 10.9 мянган америк доллар, авто машин, суудлын тоёото, королло 1 ширхэг 20.5 мянган америк доллар, монгол гэр 3 ширхэг 1.8 мянган америк доллар, үхрийн мах 40 тонн 105.0 мянган америк доллар, хонины мах 19 тонн 35.15 мянган америк доллар, чулуулгийн дээж 0.5 тонн 0.03 мянган америк доллар, адууны мах 100 тонн 150 мянган америк доллар, брезент 1100м2 0.7 мянган америк доллар, шашны эд зүйлс 512 ширхэг 0.66 мянган америк доллараар тус тус экспортлогдсон байна.

XVII. ҮНЭ

Сар бүрийн 15-21 ний байдлаар хүн амын өргөн хэрэглээний 12 бүлэг, сагсны 238 нэрийн барааны үнийн өөрчлөлтийг сонгогдсон цэгүүдээс судалж сарын инфляци тооцож байдаг. Энэ оны 12-р сарын 15-21 нд судлагдаж буй өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ тарифын ерөнхий индекс өнгөрсөн оны мөн үеэс 6.5 хувь өмнөх сараас 0.5 хувь өссөн байна.

Хүснэгт 17.1 Хэрэглээний барааны үнэ тарифын 12-р сарын индекс, хувь

Бүлэг	2018.12/ 2017.12	2018.12/ 2017.12	2018.12/ 2018.11
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	106.5	106.5	100.5
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	111.3	111.3	101.3
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	108.6	108.6	100.3
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	106.0	106.0	100.8
04. ОРОН СУУЦ, УС,ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	99.4	99.4	100.0
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	106.3	106.3	100.0
06. ЭМ ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.7	109.7	100.6
07. ТЭЭВЭР	105.1	105.1	99.7
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	99.3	99.3	100.0
09. АМРАЛТ,ЧӨЛӨӨТ ЦАГ,СОЁЛЫН БАРАА,ҮЙЛЧИЛГЭЭ	105.7	105.7	100.0
10. БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
11. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТ.БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	114.1	114.1	100.0
12. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	108.3	108.3	100.0

Өмнөх сараас хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны бүлгийн үнэ 1.3, согтууруулах ундаа тамхины бүлгийн үнэ 0.3, хувцас бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 0.8, эм тарианы бүлгийн үнэ 0.6 хувиар өссөн нь үнийн ерөнхий индекс 0.5 хувиар өсөхөд нөлөөллөө.

Зураг 17.1. Хэрэглээний үнийн индекс 12 сар, бүлгээр , хувь

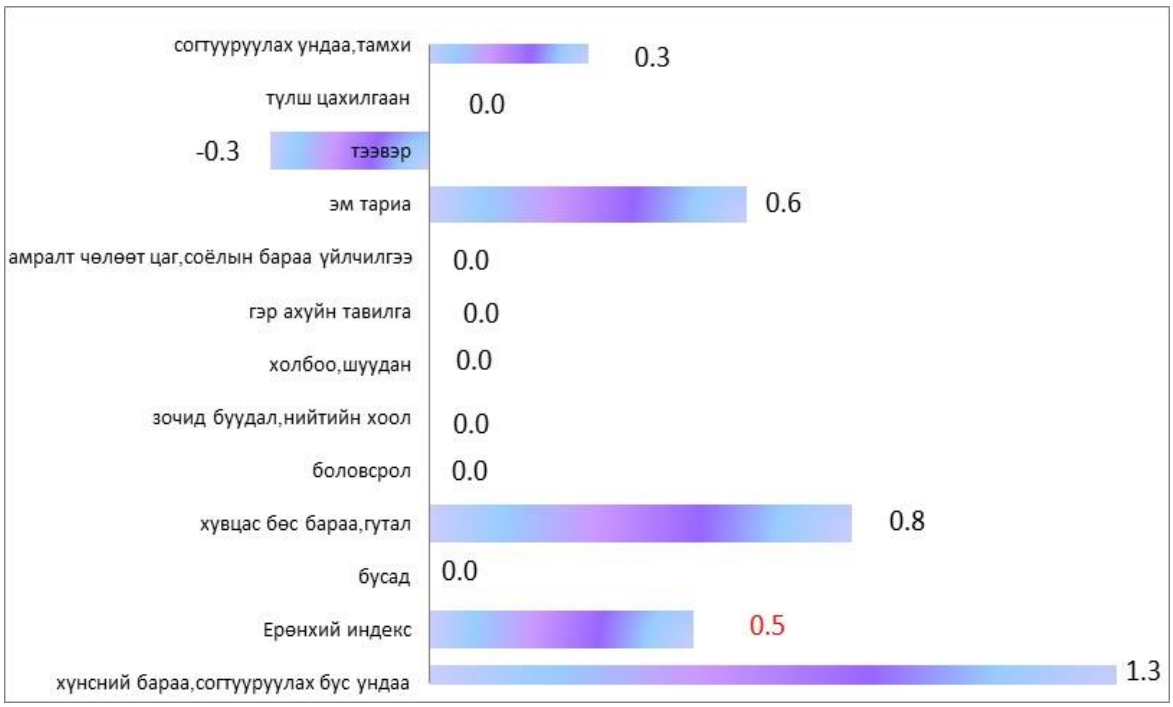

Зураг 17.2. Сүүлийн 4 жилийн индексийг өмнөх сар, оны эхтэй харьцуулсан индекс

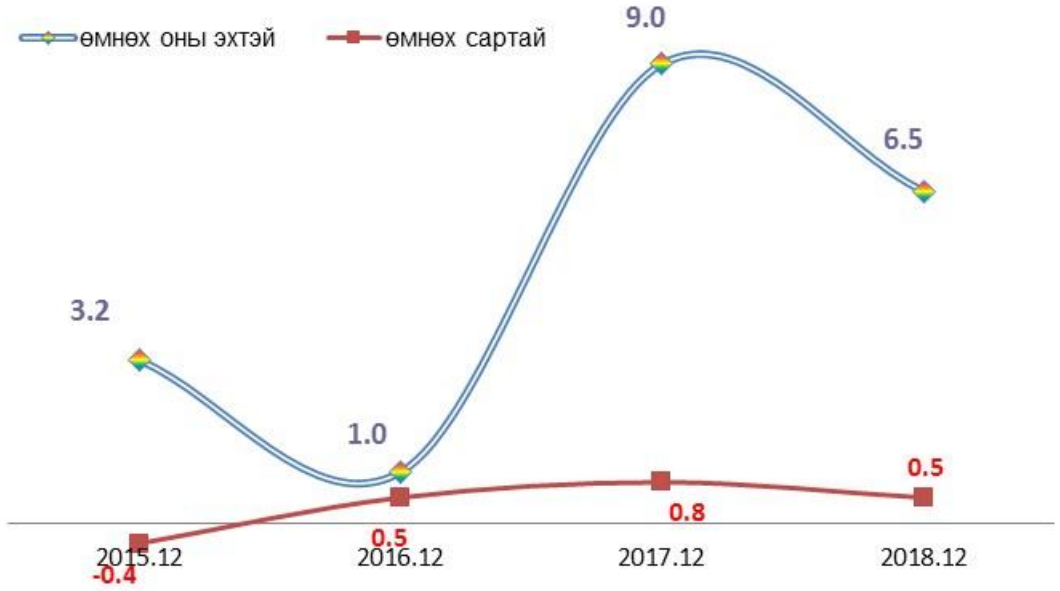

Сүүлийн 4 жилийн 12-р сарыг: өмнөх оны эхтэй харьцуулсан индексээс харахад хамгийн өндөр нь 2017 оны 12-р сард 9.0 хувь, хамгийн бага нь 2016 оны 12 сард 1.0, өмнөх сартай харьцуулсан индексээс харахад хамгийн өндөр нь 2017 оны 12 сард 0.8 хувиар өсч байсан бол хамгийн бага нь 2015 оны 12 сард 0.4 хувиар буурсан байна.

Зураг 17.3. Сарын инфляцийн түвшин

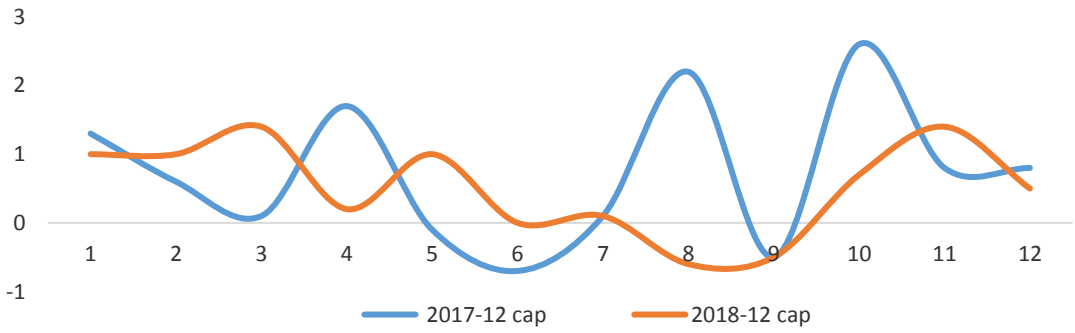

Өргөн хэрэглээний 11 бараа, бүтээгдхүүний үнийг 7 хоног бүрийн 3 дахь өдөр цуглуулж өөрчлөлтийг судалж байна. Өмнөх сарын дундаж үнээс шингэн сүү 18.7, гурил 1.7, мах 3.2-5.6 хувиар өсч ,түлш шатахуун 0.2-5.3 хувиар өссөн байна.

Махны дундаж үнэ:

2018 оны 12 сард махны үнэ сарын 3 дахь долоо хоногоос 200-500 төгрөгөөр өсч, сүүлийн долоо хоногт хонь, үхрийн мах 500 төгрөгөөр өссөн байна.

Зураг 17.4. Махны үнэ, долоо хоногоор, төрлөөр

12-р сард дунджаар 1 кг хонины мах 6125, үхрийн махны үнэ 6025 төгрөг , 1 л шингэн сүү 2350 төгрөг, элсэн чихэр 2400 төгрөг, цагаан будаа 2400, бензин А-80 2055, бензин А-92 2108, дизель түлш 2466 төгрөгийн дундаж үнэтэй байсан байна. Бензин, шатахууны үнэ өмнөх сарын дунджаас 0.2-5.3 хувиар буурсан байна.

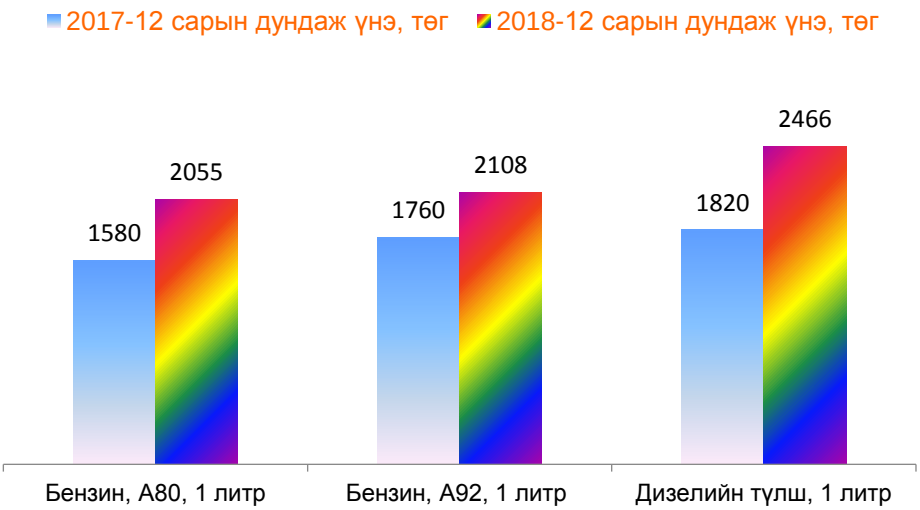

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

ҮНЭ

Аймгийн төвийн хүнсний зах дээр борлогдож байгаа хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдхүүн, ноос, ноолуур, арьс шир зэрэг зарим бүтээгдхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулав.

Хэрэглээний үнийн индекс гэдэг нь өрх орлогоороо өөрсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал, эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

2015 оноос эхлэн хэрэглээний сагсны нэр төрлийг шинэчилж 238 нэр төрөл болгож 2015 оны 12-р сарын үнээр суурилан ХҮИ-ийг тооцож байна.

Инфляци: Үнэ өсч тэр хэмжээгээр мөнгөний ханш буурахыг хэлнэ. Инфляцийн түвшинг тооцохдоо дараах томьёог ашиглана. Үүнд:

$$\text{Инфляцийн түвшин} = \frac{I_t - I_0}{I_0} * 100$$

I_t – Тайлант үеийн үнийн индекс

I_0 – Суурь үеийн үнийн индекс

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувийн жинг хэлнэ.

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ): Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна. ХҮИ-ийн тооцоонд хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглан, Ласпейресийн үнийн индексийн томьёогоор тооцож байна. Үүнд:

$$I_p^t = \frac{\sum_{i=1}^{n}(p_t^i * q_0^i)}{\sum_{i=1}^{n}(p_0^i * q_0^i)}$$

I_p^t - t тайлант үеийн Ласпейресийн үнийн индекс
t – Тайлант үе
0 – Суурь үе
p_t^i – i барааны тайлант үеийн үнэ
p_0^i – i барааны суурь үеийн үнэ
q_0^i - i барааны суурь үеийн худалдан авсан тоо

XVIII. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

18.1 Малын тоо

Аймгийн хэмжээнд мал тооллогын дүнгээр 8.9 мянган малчин өрхийн 16.1 мянган малчид мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхэлж байна. Малчин өрхийн тоо өнгөрсөн оноос 79 өрх, малчдын тоо 1.0 мянган хүнээр буурсан байна.

2018 оны эцэст 3175.3 мянган толгой мал үүний дотор 25.1 мянган тэмээ, 123.8 мянган адуу, 182.9 мянган үхэр, 1568.0 мянган хонь, 1275.5 мянган ямаатай болж тэмээ 1.6 мянга, адуу 4.3 мянга, үхэр 6.1 мянга, хонь 15.9 мянга, ямаа 17.5 мянган толгойгоор таван төрөлдөө өсч, өнгөрсөн оноос нийт малын тоо 1.5 хувиар буюу 45.4 мянган толгойгоор нэмэгдсэн байна.

Зураг 18.1 Сүүлийн 10 жилийн малын тооны өсөлт, бууралт, мянган толгой

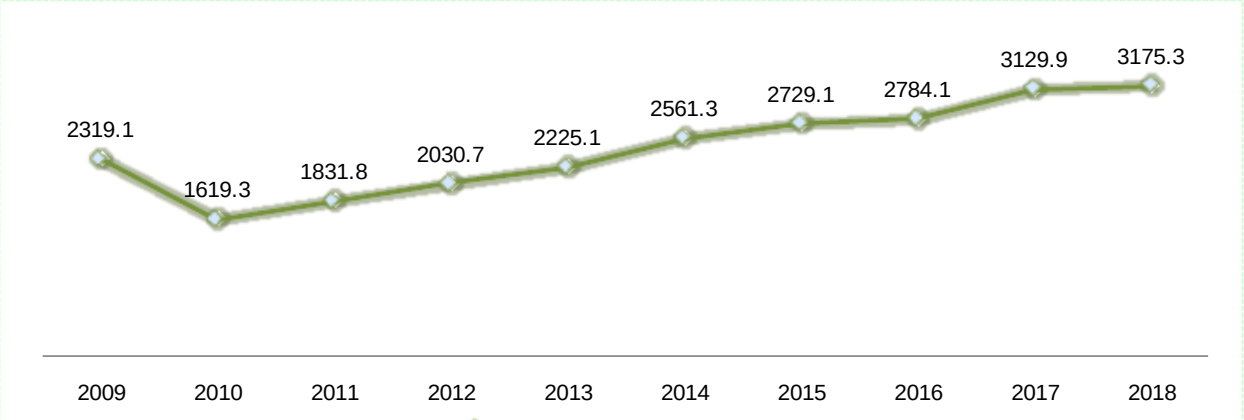

12 сумын малын тоо өнгөрсөн оноос 4.1 – 13.7 (2.3 – 8.0%) мянгаар өсч, Давст, Тариалан, Түргэн, Улаангом сумууд малаа 5 төрөл дээр өсгөсөн байна.

Зураг 18.2 Аймгийн бүх мал, сумаар, мян.тол

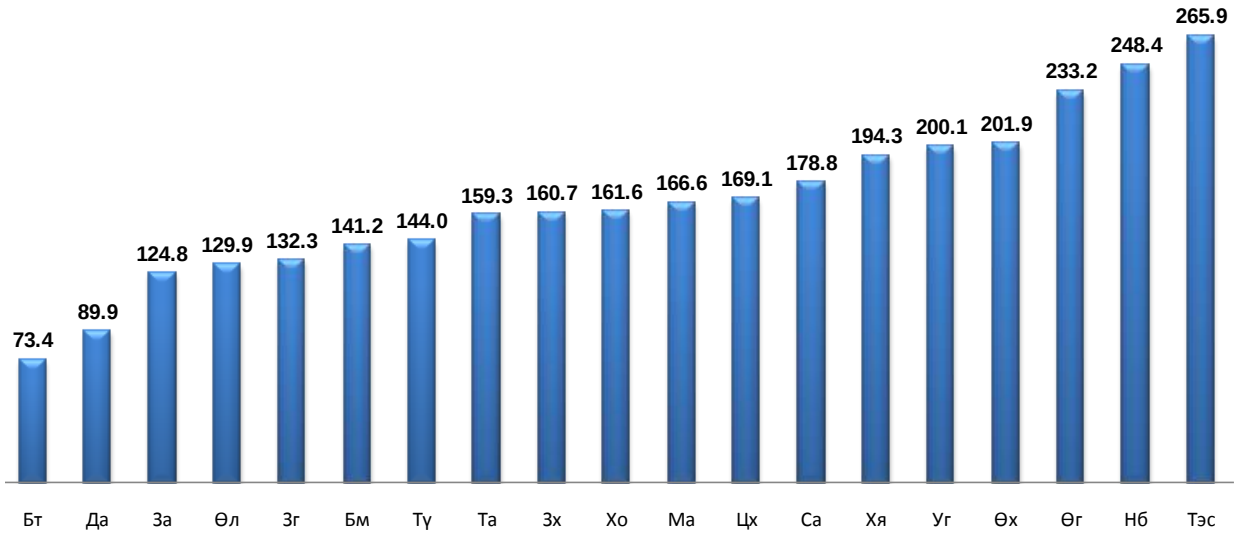

Сумдыг малын тоогоор бүлэглэвэл:

1. 200.0 мянгаас дээш толгой малтай сумын тоо - 5 сум
Тэс 265.9, Наранбулаг 248.4, Өмнөговь 232.2, Өндөрхангай 201.9, Улаангом 200.1

2. 100.0 – 200.0 мянган толгой малтай сумын тоо – 12 сум
Хяргас сум 194.3, Сагил сум 178.8, Цагаанхайрхан сум 169.1, Малчин сум 166.6, Ховд сум 161.6, Зүүнхангай сум 160.7, Тариалан сум 159.3, Түргэн сум 144.0, Бөхмөрөн сум 141.2, Зүүнговь сум 132.2, Өлгий 129.9, Завхан сум 124.8

3. 60.0 -100.0 мянган толгой малтай сумын тоо - 2 сум

Давст 89.9, Баруунтуруун 73.4

Аймгийн нийт малын 8.4 хувийг эзэлж буй Тэс сум 265.9 мянган толгой малтайгаар хамгийн олон малтай, 2.3 хувийг эзэлдэг Баруунтуруун сум 73.4 мянган малтай болж хамгийн цөөн малтайд орж байна. Мал тооллогын 2018 оны дүнгээр аймгийн хэмжээнд нийт малын тоогоор Тэс сум, тэмээгээр Завхан сум, адуу, үхэр, хониор Тэс сум, ямаагаар Өмнөговь сум тус тус тэргүүлж байна.

Нийт малын тоогоор эхний 5-д орох сумууд	Үүнээс	
	Тэмээгээр /мян.тол/	адуугаар /мян.тол/
Тэс -265.9 мян.тол	Завхан- 9.4	Тэс - 14.6
Наранбулаг-248.4 мян.тол	Наранбулаг - 2.96	Өндөрхангай -10.8
Өмнөговь - 233.2 мян.тол	Тэс - 2.3	Зүүнхангай - 10.1
Өндөрхангай - 201.9 мян.тол	Өлгий - 2.2	Улаангом - 9.9
Улаангом - 200.1 мян.тол	Өмнөговь - 1.5	Зүүнговь - 7.2
Дүнд эзлэх хувь- 36.2	Дүнд эзлэх хувь- 73.1	Дүнд эзлэх хувь- 42.5
Өсгөсөн сум- 12	Өсгөсөн сум- 14	Өсгөсөн сум- 16
Өсөлт бууралтын хувь- 101.5	Өсөлт бууралтын хувь- 106.9	Өсөлт бууралтын хувь- 103.6

Үхрээр /мян.тол//	хониор /мян.тол/	Ямаагаар /мян.тол/
Тэс - 29.1	Тэс - 152.3	Өмнөговь - 102.5
Улаангом - 24.4	Наранбулаг - 131.3	Наранбулаг - 101.1
Өндөрхангай - 12.6	Хяргас - 116.1	Ховд - 96.4
Зүүнговь - 12.1	Өмнөговь - 113.7	Өндөрхангай - 84.1
Сагил - 11.96	Малчин - 104.5	Цагаанхайрхан- 81.5
Дүнд эзлэх хувь- 49.3	Дүнд эзлэх хувь- 39.4	Дүнд эзлэх хувь- 36.5
Өсгөсөн сум- 13	Өсгөсөн сум- 14	Өсгөсөн сум- 12
Өсөлт бууралтын хувь- 103.4	Өсөлт бууралтын хувь- 101.0	Өсөлт бууралтын хувь- 101.4

Мал тооллогын дүнгээр нийт сүрэгт адуу, үхрийн эзлэх хувь 0.1 пунктээр өсч, хонины эзлэх хувь 0.2 пунктээр буурч, харин ямаа, тэмээний эзлэх хувь өмнөх оны түвшинд байна.

Зураг 18.3 Малын сүргийн бүтэц, бод мал

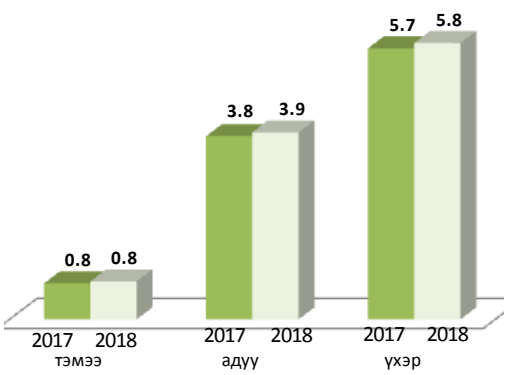

Зураг 18.4 Малын сүргийн бүтэц, бог мал

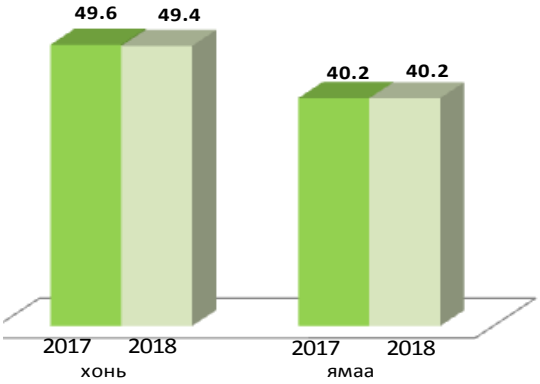

Нийт мал сүргийн 99.7 / 3165.1 мянга / хувь нь амины аж ахуйд, 0.3 хувь нь / 10.2 мянган / албан газарт ноогдож байна.

18.2 Хээлтэгч малын тоо

1417.0 мянган хээлтэгч мал тоологдож, хээлтэгчийн тоо өнгөрсөн оноос 5.8 хувь буюу 78.0 мянгаар өссөн байна. Хээлтэгч малын тоо Тэс суманд 1,7 хувиар буурч, бусад сумдад 2.9 – 13.5 хувиар өсчээ.

Зураг 18.5 Хээлтэгч мал, мян.тол

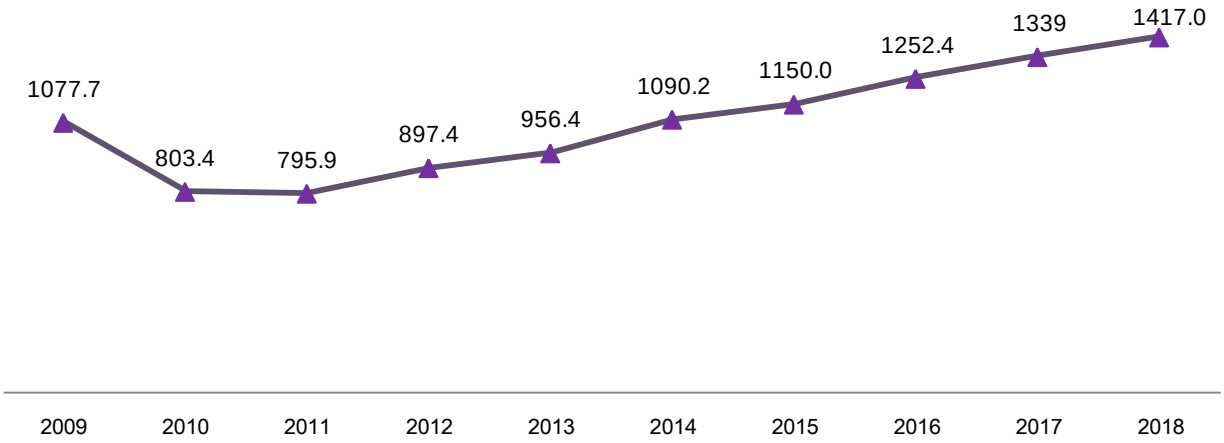

Нийт сүргийн 44.6 хувь нь хээлтэгч мал байгаа бөгөөд үүнээс тэмээний 34.3, адууны 30.3, үхрийн 41.4, хонины 46.3, ямааны 44.9 хувийг хээлтэгч мал эзэлж байна.

Зураг 18.6 Сүрэгт хээлтэгч малынэзлэх хувь

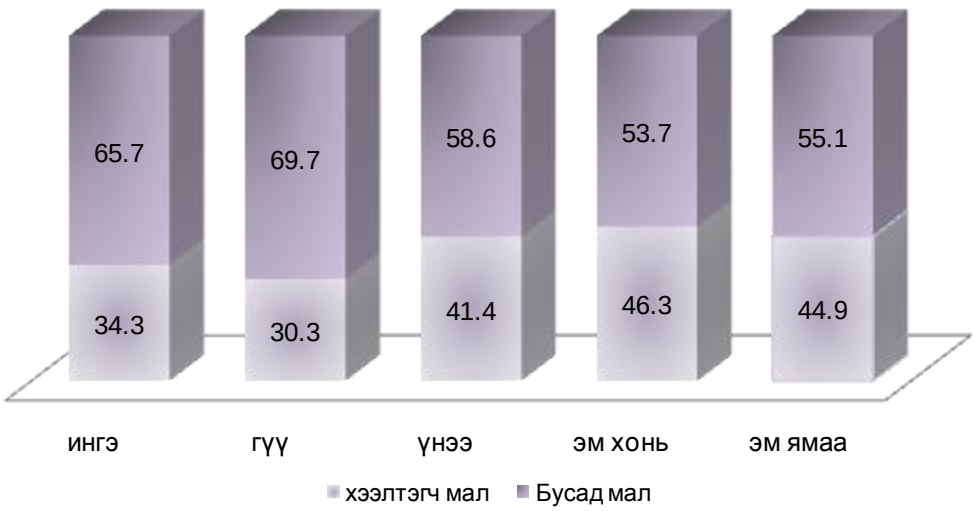

18.3 Амины малын бүлэглэлт

100 хүртэлх малтай өрх нийт малтай өрхийн 34.6 хувийг эзэлж байгаа нь өнгөрсөн оноос 0.2 пункт, 101-200 толгой малтай өрхийн эзлэх хувь өнгөрсөн оноос 0.2 пунктээр тус тус буурч, 201-500 толгой малтай өрх 0.2 пункт, 501-с дээш малтай өрх 0.3 пункт, 1000 – аас дээш малтай өрх 0.1 пунктээр тус тус өсчээ.

Нийт малтай өрхийн 5.8 хувийг 10 хүртэл малтай , 8.8 хувийг 11-30 хүртэл малтай, 7.2 хувийг 31-50 хүртэл малтай, 12.8 хувийг 51-100 хүртэл малтай, 23.9 хувийг 101-200 хүртэл малтай, 28.2 хувийг 201-500 малтай, 13.3 хувийг 501-ээс дээш малтай өрх тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 18.1 Иргэдийн малын бүлэглэлт, өрхөөр, 2014-2018 он

Малын бүлэглэлт	2014	2015	2016	2017	2018
10 хүртэл малтай	734	679	775	745	754
11-30 малтай	1173	1123	1191	1140	1148
31-50 малтай	940	952	1006	941	933
51-100 малтай	1789	1686	1812	1672	1661
101-200 малтай	3116	2962	3041	3114	3106
201-500 малтай	3281	3398	3363	3609	3667
501-999 малтай	913	1038	1057	1271	1307
1000-1499 малтай	215	281	305	388	395
1500-2000 малтай	16	20	15	25	22
2001-ээс дээш	2	3	4	4	4
Дүн	**12179**	**12142**	**12569**	**12909**	**12997**

13.0 мянган мал бүхий өрх тоологдож өнгөрсөн оноос 88 өрх буюу 0.7 хувиар өсч, эдгээр мал бүхий өрхийн 58.5 хувь нь буюу 7.6 мянган өрх 200 хүртэл малтай өрх байна. Өнгөрсөн оноос 200 хүртэл малтай өрхийн эзлэх хувь 0.4 пунктээр буурсан байна.

Хүснэгт 18.2 Малчин өрхийн малын бүлэглэлт, ноогдох мал, толгойгоор

бүлэглэлт	өрхийн тоо	Нэг өрхөд ногдох малын тоо	нийт мал тоо	Үүнээс				
				тэмээ	адуу	үхэр	хонь	ямаа
10 хүртэл малтай	151	6.4	967	22	76	620	153	96
11-30 малтай	400	20.8	8 302	44	506	2 366	2 394	2 992
31-50 малтай	379	41.1	15 589	72	900	2 656	4 928	7 033
51-100 малтай	851	76.4	64 999	519	3 303	8 321	23 311	29 545
101-200 малтай	2 139	149.6	320 049	2 664	15 452	26 419	126 425	149 089
201-500 малтай	3 245	316.5	1 026 914	8 468	41 731	58 928	472 480	445 307
501-999 малтай	1 292	669.5	865 038	8 223	29 833	35 252	480 507	311 223
1000-1499 малтай	391	1 144.1	447 347	2 995	13 954	15 699	268 880	145 819
1500-2000 малтай	22	1 653.8	36 383	419	1 248	1 225	22 069	11 422
2001-ээс дээш	4	2 782.0	11 128	46	876	328	5 863	4 015
Дүн	**8874**	**315.2**	**2 796 716**	**23472**	**107879**	**151814**	**1407010**	**1106541**

Нэг малчин өрхөд дунжаар 3 тэмээ, 12 адуу, 17 үхэр, 159 хонь, 125 ямаа ноогдож байна.

18.4 Төллөлт, төл бойжилт

Оны эхний эхийн 86.3 хувь буюу 1156.1 мянган эх мал төллөж, гарсан төлийн 85.7 хувь буюу 991.9 мянган төл бойжуулсан байна. Өнгөрсөн онтой харьцуулахад төллөлтийн хувь 5.5 пункт, бойжилтын хувь 10.8 пунктээр буурч, төлийн хорогдол 4.1 дахин буюу 125.2 мянгаар өссөн байна.

Завхан, Цагаанхайрхан, Өндөрхангай, Зүүнхангай, Ховд, Өлгий, Баруунтуруун, Тэс сумдын төллөлтийн хувь 49.3 - 85.8 хувь байгаа нь аймгийн дунджаас 0.5 – 37.0 пунктээр бага, бусад сумдын төллөлтийн хувь 86.6 – 98.2 хувь байгаа нь аймгийн дунджаас 0.3 – 11.9 пунктээр их байна.

Зураг 18.7 Төллөсөн эх ба бойжсон төл, мян.тол

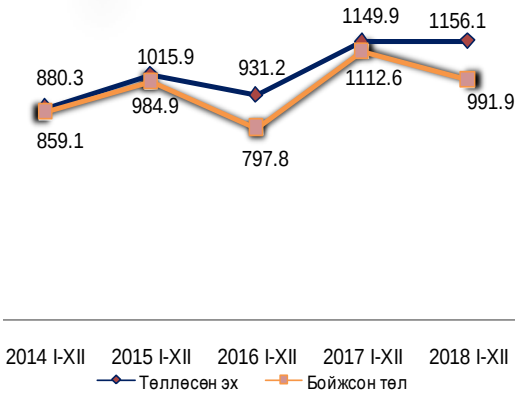

Зураг 18.8 Хорогдсон төл, мян.тол

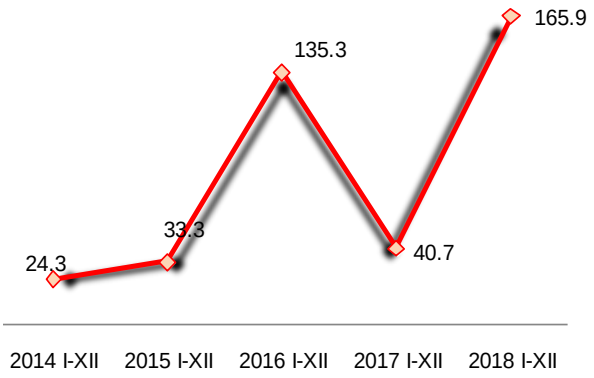

Өлгий, Цагаанхайрхан, Тэс, Өндөрхангай, Зүүнхангай, Өмнөговь, Бөхмөрөн сумдын төл бойжилт 56.1 - 83.4 хувь байгаа нь аймгийн дунджаас 2.3 – 29.6 пунктээр бага, бусад сумдад аймгийн дунджаас 0.9 – 13.5 пунктээр өндөр байна.

18.2 Том малын зүй бусын хорогдол

Оны эхний малын 4.1 хувь буюу 127.8 мянган толгой мал хорогдсон нь өнгөрсөн оныхоос 4.2 дахин буюу 97.2 мянган толгойгоор өссөн байна.

Зураг 18.9 Хорогдсон малын тоо, мян.тол

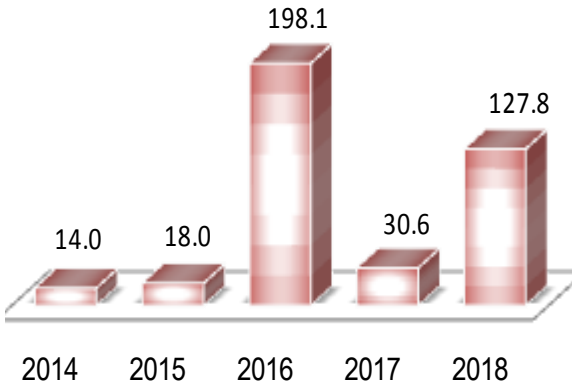

Зураг 18.10 Нийт хорогдолд эзлэх хувь

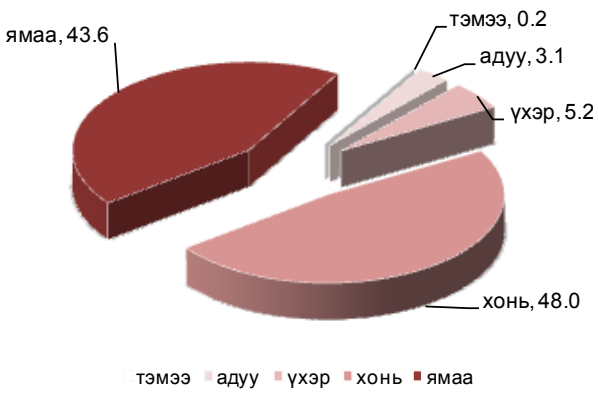

Нийт хорогдлын 48.0 хувийг хонь, 43.6 хувийг ямаа, 5.2 хувийг үхэр, 3.1 хувийг адуу, 0.2 хувийг тэмээний хорогдол тус тус эзэлж байна.

Өмнөговь, Тэс, Өндөрхангай, Зүүнхангай, Цагаанхайрхан, Завхан сумдын оны эхний малын 6.0 – 9.8 хувь нь хорогдож аймгийн дунджаас 1.9 – 5.7 пунктээр их, бусад сумдын оны эхний малын 0.2 – 3.2 хувь нь хорогдож, аймгийн дунджаас 0.9 - 3.9 пунктээр бага байна.

18.3 Тэжээвэр амьтад

2018 онд 161 гахай, 200 шувуу, 85 бүл зөгий тоологдсон бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад гахайн тоо 84, бүл зөгий 43, шувууны тоо 158-аар өссөн байна.

Тэжээвэр амьтдаас гахай, шувуу, зөгийн аж ахуйг илүүтэйгээр эрхэлж байна.

18.4 Цэвэр эрлийз мал

2018 онд цэвэр үүлдрийн хонь 266.1 мянга, сайжруулсан үүлдрийн хонь 33.2 мянга, нутгийн шилдэг омгийн ямаа 86.1 мянга, сайжруулсан үүлдрийн ямаа 8.5 мянга, нутгийн шилдэг омгийн адуу 16.5 мянга, цэвэр үүлдрийн үхэр 0.1 мянга тоологдсон байна.

18.5 Малчдын нийгэм ахуйн үзүүлэлт

Нийт 8.9 мянган малчин өрхийн 83.3 хувь буюу 7.4 мянга нь цахилгааны эх үүсгүүртэй байгаа ба өнгөрсөн оныхоос 0.6 мянгаар буурчээ. 5.9 мянган өрх сансрын антентай, 6.1 мянган өрх телевизортой, 5.0 мянган өрх оёдлын машинтай байна.

Өнгөрсөн оныхоос телевизортой өрхийн тоо 102, сансрын антентай өрхийн тоо 24, оёдлын машинтай өрхийн тоо 67-оор буурсан байна. 12983 малтай өрх гар утас хэрэглэж байна. Аймгийн хэмжээнд 1.1 мянган худаг, 10.2 мянган хашааг мал аж ахуйд ашиглаж байна.

18.6 Шинээр гаргасан ба засварласан худаг

Энэ онд шинээр 12 худаг гаргаж, 6 худаг засварласан ба түүнд нийт 274.8 сая төгрөг зарцуулсны 87.3 хувь нь улсын төсвийн хөрөнгөөр, 17.3 хувь нь малчдын хамтын хөрөнгө буюу бусад эх үүсвэрээр санхүүжигдсэн байна.

18.7 Малжуулалт

2018 онд малгүй болон мал цөөтэй иргэдийг малжуулах арга хэмжээнд зориулж 307.1 сая төгрөг зарцуулжээ. Малжуулах арга хэмжээ нь орон нутаг, гадаад улс орон, олон улсын байгууллага төрийн бус байгууллага зэрэг олон төрлийн байгууллагын санхүүжилтээр хийгдэж байна. Аймгийн хэмжээнд 70 өрх малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан бөгөөд нэг өрх дунджаар 4 ам бүлтэй байна. Нийт 7.8 мянган толгой мал олгосон ба түүний 98.1 хувь нь бог мал, 1.9 хувь нь бод мал байна. Нэг өрхөд дунджаар 111 толгой мал ноогдож байна.

18.4 Үр тариа, төмс, хүнсний ногоо тариалалт

14580.0 га-д үр тариа, үүнээс 14155.0 га-д улаан буудай, 101.5 га-д арвай, 318.5 га-д овьёос, 5 га-д гурвалжин будаа, 265.8 га-д төмс, 275.1 га-д хүнсний ногоо, эмийн ургамал 1.0 га-д, 2367.5 га-д тэжээлийн ургамал нийт 17.5 мянган га-д тариалалт хийлээ.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад үр тариа 5344.8 га, тэжээлийн ургамал 475.7 га, хүнсний ногоо 0.6 -аар өсч, төмс 7.8 га-аар буурчээ.

Баруунтуруун сум 13246.0 га, Тариалан сум 1050.0 га-д үр тариа тариалсан нь аймгийн нийт тариалсан үр тарианы 98.1 хувийг эзэлж байна.

Баруунтуруун, Тариалан, Улаангом сумдад 221.5 га-д төмс, 237.7 га-д хүнсний ногоо тариалсан нь төмс, хүнсний ногооны тариалалтын 84.9 хувийг эзэлж байна.

Баруунтуруун суманд 1.0 га-д эмийн ургамал тариалсан байна.

Зураг 18.11 Үр тарианы тариалсан талбай, га

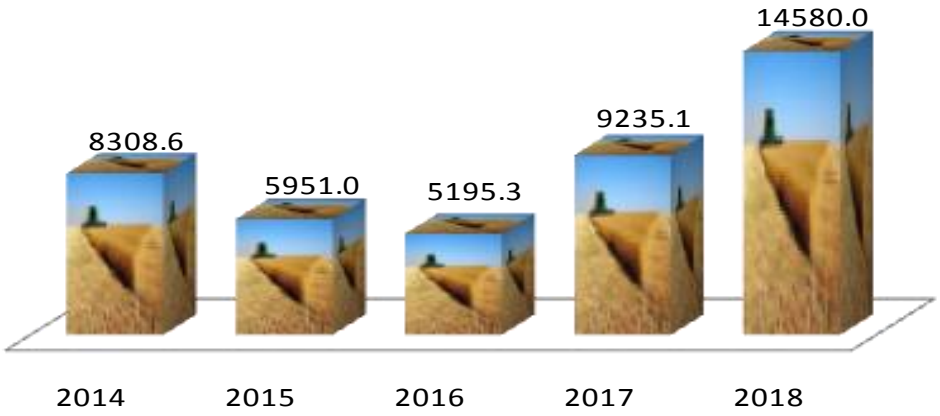

275.1 га талбайд хүнсний ногоо тариалж, нийт талбайн 52.9 га-д байцаа, 66.7 га-д лууван, 86.3 га-д шар манжин, 23.0 га-д улаан манжин, 17.3 га-д сонгино, 6.5 га-д сармис, 8.3 га-д өргөст хэмх, 4.1 га-д улаан лооль, тарвас 2.0 га, хулуу 0.02 га, 6.4 га-д бусад хүнсний ногоо тариалсан байна. 5.8 га-д хүлэмжийн тариалалт хийжээ.

Зураг 18.12 Төмс, хүнсний ногооны тариалсан талбай, га

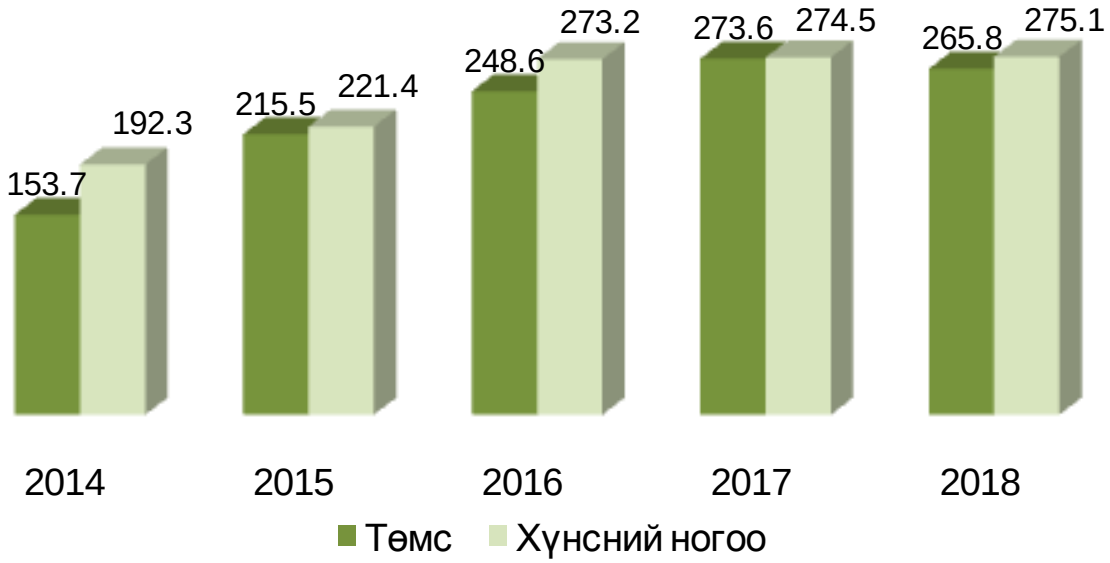

18.5 Үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, байгалийн хадлан бэлтгэлт

Аймгийн хэмжээнд 18297.9 тн үр тариа, 2813.9 тн төмс, 2905.9 тн хүнсний ногоо хураан авсан байна.

Хураан авсан үр тариа өнгөрсөн оноос 8207.9 тн-оор өсч, төмс 406.6 тн, хүнсний ногоо 209.0 тн-оор буурчээ.

Хураан авсан үр тарианы 86.7 хувь нь Баруунтуруун, 11.1 хувь нь Тариалан суманд, төмсний 55.9 хувь, хүнсний ногооны 46.6 хувь нь Улаангом суманд ноогдож байна.

Зураг 18.13 Хураасан үр тариа, тонн

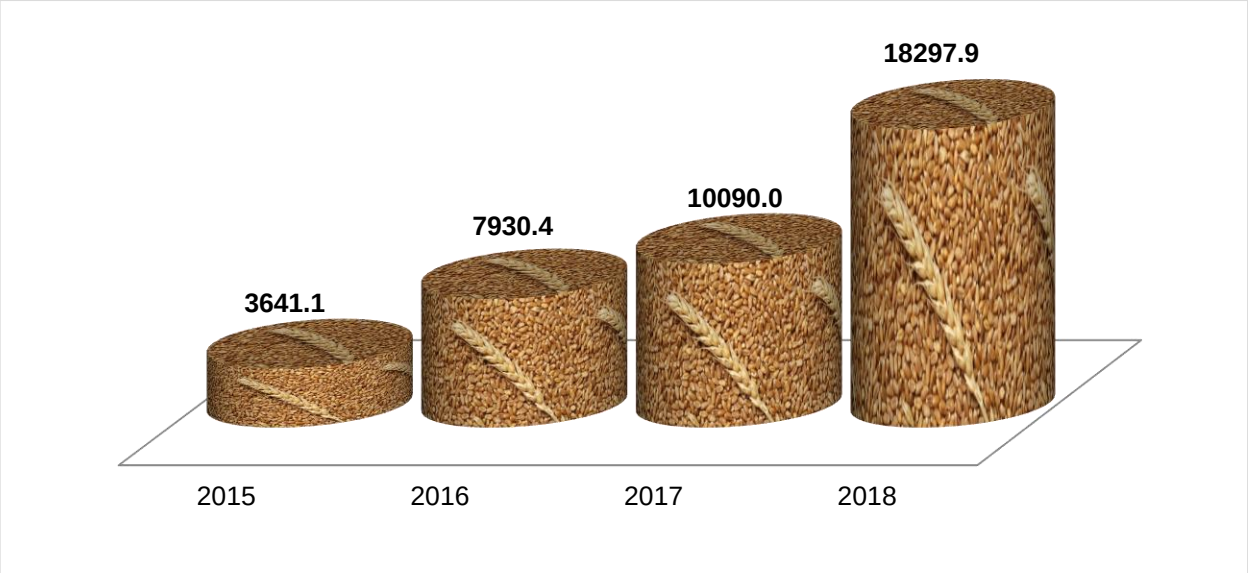

Зураг 18.14 Хураан авсан төмс, хүнсний ногоо, тонн

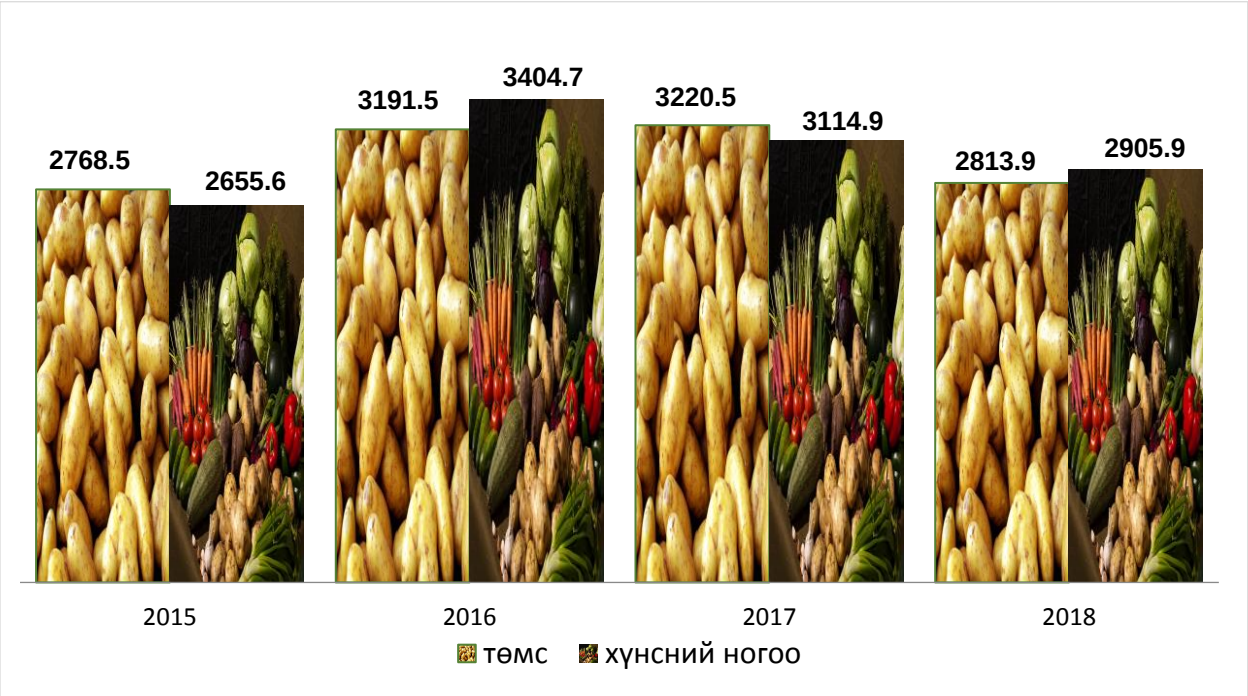

50.4 мянган тн байгалийн хадлан, 1.6 мянган тн гар тэжээл, 315.8 тн сүрэл бэлтгэжээ. Өнгөрсөн оны мөн үеэс бэлтгэсэн байгалийн хадлан 0.6 мянган тонноор буурч, гар тэжээл 0.2 мянган тн, сүрэл 126.8 тн-оор тус тус өсчээ.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Аймгийн ИТХ-ын 2002 оны ээлжит 8-р хуралдаанаар баталсан бүсүүд:
Баруун бүс : Завхан, Наранбулаг, Өлгий, Өмнөговь, Тариалан, Ховд
Хойт бүс : Бөхмөрөн, Давст, Сагил, Түргэн
Зүүн бүс: Зүүнговь, Малчин, Тэс, Хяргас

Өмнөт бүс:Баруунтуруун, Зүүнхангай, Өндөрхангай, Цагаанхайрхан
Төвийн бүс : Улаангом хот

Том малын зүй бусаар хорогдол: Өвчнөөр (халдвартай, халдваргүй) болон гэнэтийн аюулаар (цас, зуд, үер, ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг) хорогдсон, бусад шалтгааны (малын хариулга, арчилгаа маллагаатай холбогдон гарсан) улмаас хорогдсон малыг хамруулна.

Төллөлтийн хувь: Төллөсөн хээлтэгч малын тоог оны эхний хээлтэгч малын тоонд харьцуулж тооцно.

Төл бойжилтын хувь: Бойжуулсан төлийн тоог нийт гарсан төлийн тоонд харьцуулж тооцно.
Тариалсан талбай: Хөдөө аж ахуйн ургамал тариалсан талбайг хэлэх бөгөөд тухайн хугацаанд үр суулгасан газрын нийт хэмжээгээр тодорхойлно.

XIX АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн чиглэлээр 119 аж ахуйн нэгж мэдээнд хамрагдаж энэ онд оны үнээр 19.1тэрбум төгрөгийн нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж 21.6 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс үйлдвэрлэлт 40.0 хувиар, бүтээгдэхүүний борлуулалт 51.1 хувиар өссөн байна.

Зураг 19.1 Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, борлуулалт, оны үнээр, тэрбум төгрөгөөр

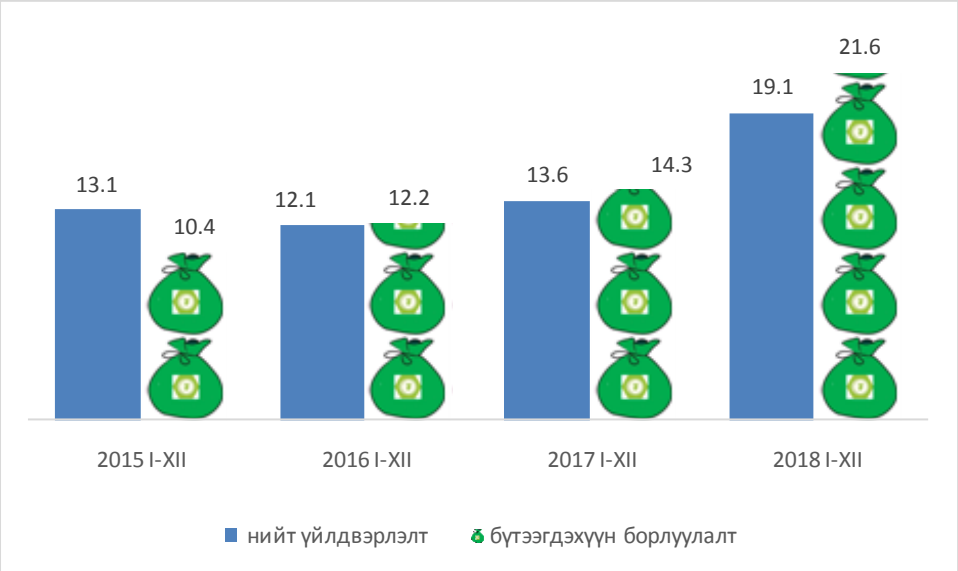

Зураг 19.2 Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл салбараар,оны үнээр, сая төгрөгөөр

Нийт үйлдвэрлэлтийн 39.9 хувийг дулаан түгээлт усан хангамж, 53.4хувийг боловсруулах салбарын үйлдвэрлэл, 6.7 хувийг уул уурхайн олборлолт эзэлж байна.

Зураг 19.2 Аж үйлдвэрийн салбарын бүтэц, хувь

Аж үйлдвэрийн салбарын ажиллагсдын тоо 782 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 6.8 хувиар буурсан байна.Өнгөрсөн оны мөн үеэс боловсруулах үйлдвэрийн үйлдвэрлэлт 89.8 хувь, дулаан,усан хангамжийн үйлдвэрлэлт 39.5 хувь өсч , уул уурхайн олборлолт 15.5 хувиар буурсан байна.

Энэ онд аж ахуйн нэгжүүд 85 нэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэснийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 35 нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлтэнд өсөлт гарч, өмнөх оны мөн үед үйлдвэрлэгдэж байгаагүй 22 нэрийн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэсэн байна.

Өнгөрсөн оны мөн үеэс гол нэрийн бүтээгдэхүүнүүдээс жимсний чанамал 29.6 хувь, хиамны зүйл 37.4 хувь, зайрмаг 80.2 хувь, архи 4.6 хувь, чулуун нүүрс 38.4 хувиар тус тус буурсан бол адууны мах 59.9 хувь, дулааны эрчим хүч 28.8 хувь, өлөн гэдэс 29.6 хувь, дээд гурил 57.1 хувь, дээлнээс бусад монгол хувцас 3.1, бетон зуурмаг 11.6 их, улаан тоосго 2.1 дахин өссөн байна.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар нь ангилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна.
Эдийн засгийн үйл ажиллагааны ангилал: Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд нийцүүлэн боловсруулсан үндэсний ангилал юм.
Гол нэр төрлийн бүтээгдхүүний үйлдвэрлэл нь тухайн бүтээгдхүүнийүйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.
Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн: Аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.
Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл: Аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

XX. ТЭЭВЭР

2018 онд зорчигч тээврийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэд 76.1 мянган зорчигч тээвэрлэж 80174.0 мян.хүн.км-ийн зорчигч эргэлт хийснийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад зорчигчдын тоо 15.9 хувиар, зорчигч эргэлт нь 48.5 хувиар өссөн байна.

Ачаа тээврийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, иргэд 125.4 мян.тн ачаа тээвэрлэж 29719.0 мян.тн.км-ийн ачаа эргэлт хийснийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад тээсэн ачаа нь 3 дахин, ачаа эргэлт нь 28.5 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 20.1 Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо

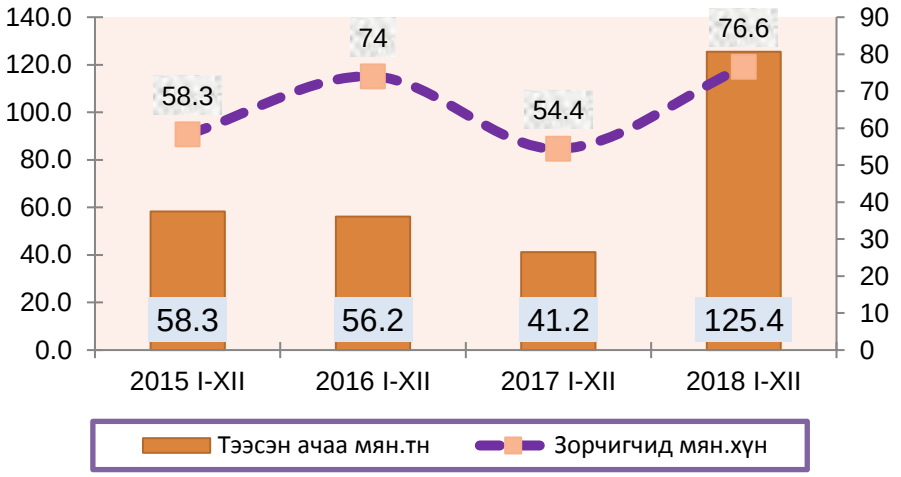

Аймгийн бүх сумдад үүрэн телефоны операторууд үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба тэдний хэрэглэгчдийн тоо өнгөрсөн оны мөн үеэс 10.5 хувиар буурсан байна.

Зураг 20.2 Үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо

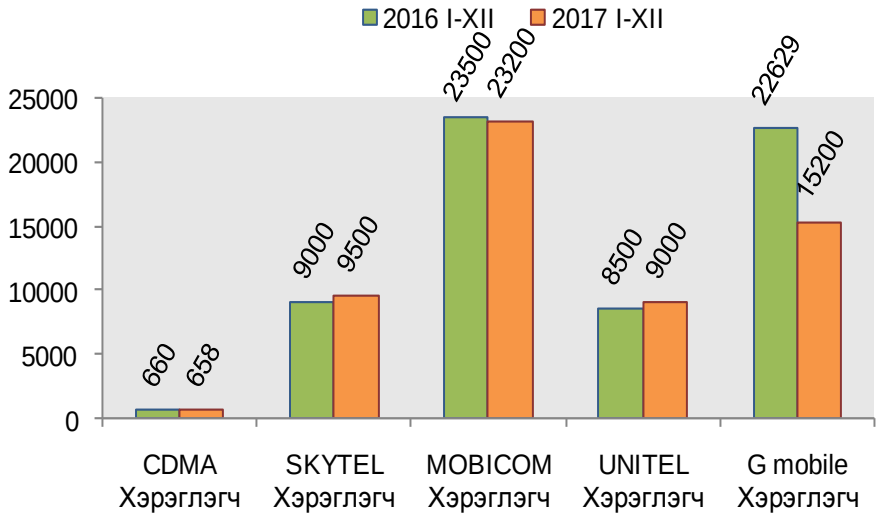

БҮЛЭГ. ЗАХИРГААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ НЭГДСЭН ТӨВ-өөр үйлчлүүлэгчдийн мэдээлэл

Увс аймгийн Улаангом сумын “ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ НЭГДСЭН ТӨВ”-өөр 2018 онд нийт давхардсан тоогоор 62329 иргэн үйлчилгээ авч үйлчлүүлсэн ба үйлчилгээний төрлөөр нь авч үзвэл эрүүл мэнд нийгмийн даатгалын үйлчилгээ 22.4 хувь, төрийн банкны үйлчилгээ 39.6 хувиудыг эзлэж байна.

№	Үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын нэр	Үзүүлж буй үйлчилгээний нэр тарлийн тоо	Үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо	
1	Улсын бүртгэлийн хэлтэс	5	8014	12.9
2	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хэлтэс	5	13942	22.4
3	Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газар	9	3120	5.0
4	Өмгөөлөл, хууль зүйн туслалцааны төв	3	4090	6.6
5	Төрийн банк	3	24675	39.6
6	Нотариад	5	679	1.1
7	Компьютер, канон зурагчин	6	7809	12.5
	Нийт дүн	36	62329	100.0

Зураг 1. “ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ НЭГДСЭН ТӨВ”-д үйлчлүүлсэн иргэд бүтцээр

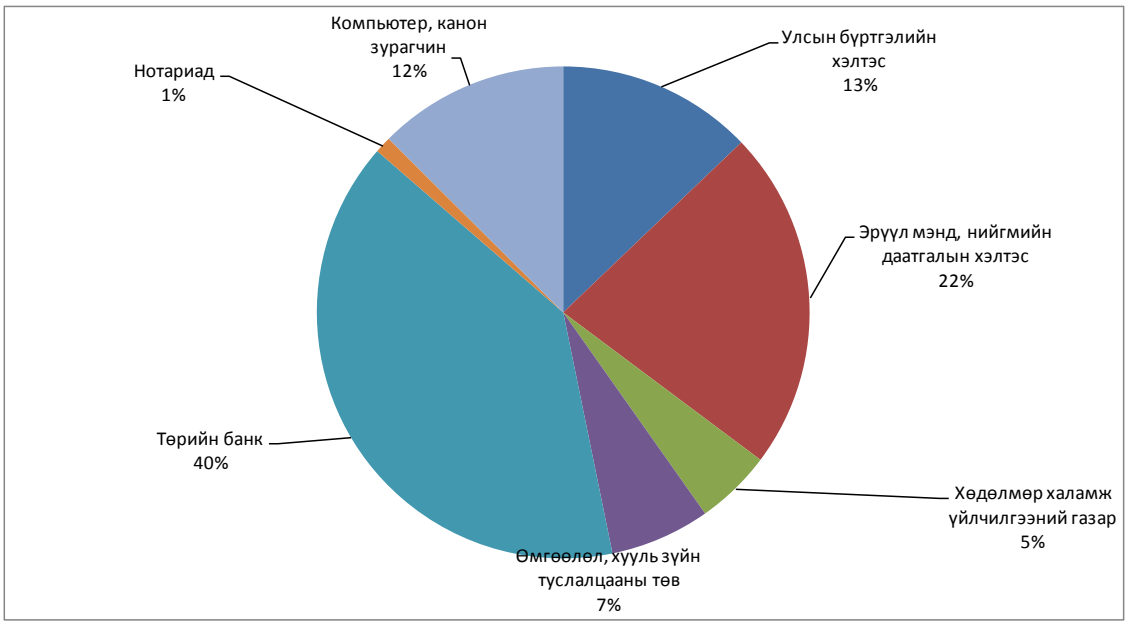

АЙМГИЙН ТӨР ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГАД ИРГЭДЭЭС ИРҮҮЛСЭН ӨРГӨДӨЛ, ГОМДЛЫН ШИЙДВЭРЛЭЛТИЙН БАЙДАЛ

Аймгийн хэмжээнд 2018 онд 4412 санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдол ирснийг бүртгэн хүлээн авч буюу 95.6%-ийг шийдвэрлэн хариу өгч ажиллажээ.

Шийдвэрлэх шатандаа буюу хугацаа болоогүй 192 санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдол, 59 өргөдлийг холбогдох сум, агентлагт шилжүүлж, “Засгийн газрын иргэд, олон нийттэй харилцах төв”-д 2018 онд манай аймгийн иргэдээс ирүүлсэн 9 санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдлыг хүлээн авч холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд шилжүүлэн үүрэг чиглэл өгч, шийдвэрлүүлсэн байна.

Нийт өргөдлийн зонхилох хувийг нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, тэтгэвэр, тэтгэмж, төрийн үйлчилгээ, ажлын байр, мөнгөн болон эд материалын тусламж хүссэн өргөдлүүд эзэлж байна.

Хүснэгт 1. 2018 онд иргэдээс төрийн захиргааны төв байгууллага, албан тушаалтанд хандаж ирүүлсэн санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн байдал /нэгтгэл/

№	Байгууллагын нэр	Нийт ирсэн өргөдөл, гомдлын тоо	Шийдвэрлэлт				
			Шийдвэрлэж хариу өгсөн	Бусад байгууллагад шилжүүлсэн	Хугацаат хэтрүүлж шийдвэрлэсэн	Шийдвэрлэх хугацаа болоогүй	Шийдвэрлэлт /%/
1	Аймгийн Засаг дарга болон ЗДТГазар	374	323	29	7	15	96.0
2	Сум	2358	2260	10	11	77	96.7
3	Агентлаг, байгууллага	1680	1555	20	5	100	94.0
	Нийт	4412	**4138**	**59**	**23**	**192**	95.6

Хүснэгт 2. Иргэдээс төрийн захиргааны төв байгууллага, албан тушаалтанд хандаж ирүүлсэн санал хүсэлт, өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн байдал 2018 он

№	Байгууллагын нэр	Нийт ирсэн өргөдөл гомдол, санал хүсэлт	үүнээс					
			Бичгээр	11-11 төвөөр	Цахим хэлбэрээр	Утсаар хандсан	Биечлэн уулзсан	бусад
1	Аймгийн Засаг дарга болон ЗДТГазар	374	258	5	2	84	18	7
2	Сум	2358	2195	3	0	27	126	7
3	Агентлаг, байгууллага	1680	1595	1	10	35	35	4
	ДҮН	**4412**	**4048**	**9**	**12**	**146**	**179**	**18**

Зураг 1. Ирүүлсэн санал хүсэлт, өргөдөл, гомдол хэлбэрээр

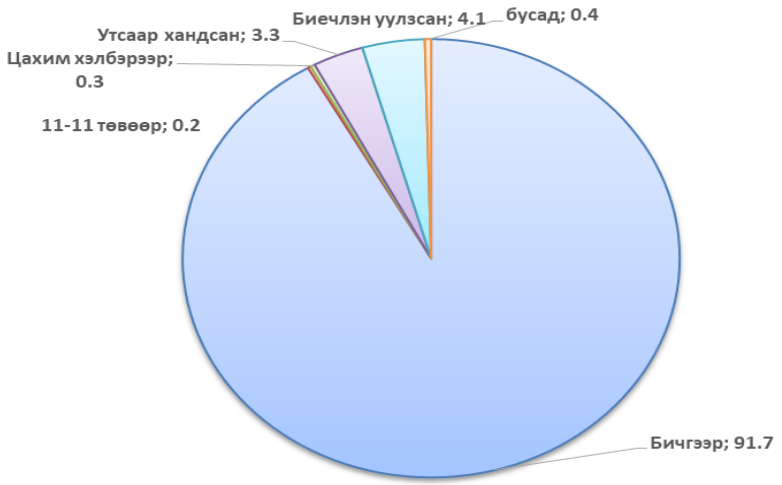

Хүснэгт 3. 2018 онд иргэдээс орон нутгийн захиргааны байгууллага, албан тушаалтанд хандаж ирүүлсэн санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдлын агуулга /%-иар/

Увс аймаг	**Нийт өргөдөл**	**4412**	**100.0**
	Хүсэлт	2830	64.1
	Санал	341	7.7
	Гомдол	218	4.9
	Талархал	12	0.3
	Бусад	1011	22.9
	Ирүүлсэн өргөдөл гомдлын утгаар:		
	Хөдөлмөр эрхлэлт, халамжийн үйлчилгээтэй холбоотой	2436	55.2
	Гэр болон тусламж, дэмжлэг хүссэн	383	8.7
	нээлттэй утсанд хандсан	275	6.2
	Газар эзэмших, ашиглах, өмчлөх, нийгмийн даатгал, шилжилт хөдөлгөөнтэй холбоотой	512	11.6
	Бусад	806	18.3

Зураг 2. Ирүүлсэн санал, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хувиар

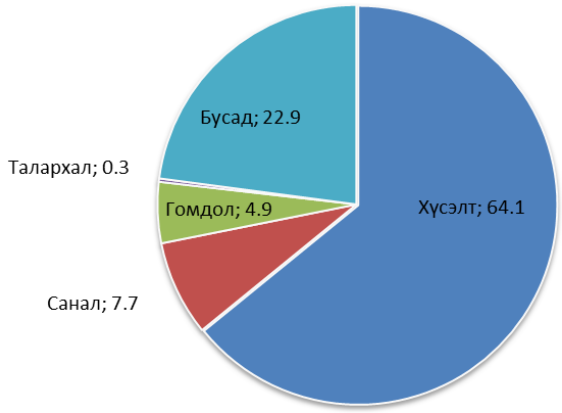

Иргэдээс ирүүлсэн санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх ажлын хүрээнд 2017, 2018 онд гэр хүссэн иргэдийн өргөдөлөөс сонгон шалгаруулалт хийж, ТББ-ын санхүүжилтээр 2 иргэнд гэр олгож, 37 өргөдлийг ХХҮГ-т шилжүүлжээ. Аймгийн удирдлага, төр захиргааны байгууллагад мөнгөн тусламж хүсч өргөдөл гаргасан 157 иргэнээс 79 иргэнд 19550.0 мянган төгрөгийн буцалтгүй тусламж, дэмжлэг үзүүлжээ.

Увс аймгийн хилээр нэвтэрсэн болон гарсан зорчигч тээврийн мэдээ

Увс аймгийн Боршоо, Тэс боомтуудаар 2018 оны жилийн эцэст нийт 47280 иргэн хилээр нэвтрэн гарч мөн нийт 47010 иргэн хилээр нэвтрэн орсон байна.

Нэвтрэн орсон иргэдийг бүтцээр нь ялгавал: албан ажлаар 112, хувийн журмаар 37499, байнга оршин суух 8174, бусад 1225 иргэд нэвтрэн орсон байна.

2018 онд хилээр орж гарсан иргэд нийт 94290 байгаа байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харцуулхад 20.1 хувь, өнгөрсөн 3 жилийн дундажтай харьцуулхад 46.9 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлтэй байна.

Зураг 1. Хилийн боомтоор нэвтэрсэн болон гарсан иргэд

	2015 Гарсан	2015 Орсон	2016 Гарсан	2016 Орсон	2017 Гарсан	2017 Орсон	2018 Гарсан	2018 Орсон
Боршоо	24388	24425	27835	27753	35912	36009	46019	45679
Тэс	1836	1717	3123	2973	3355	3219	1261	1331

Зураг 2. 2018 онд хилээр нэвтрэн орсон иргэд, бүтцээр

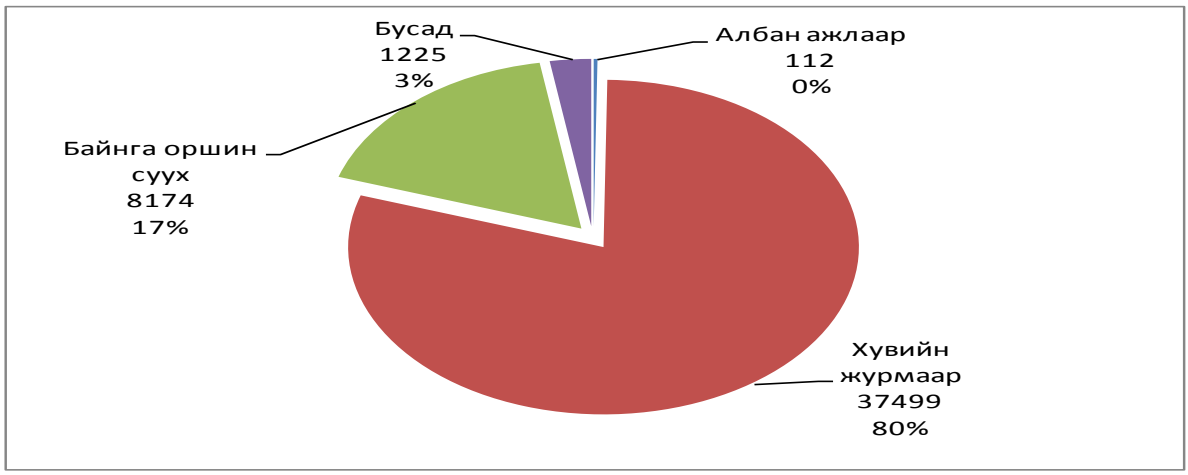

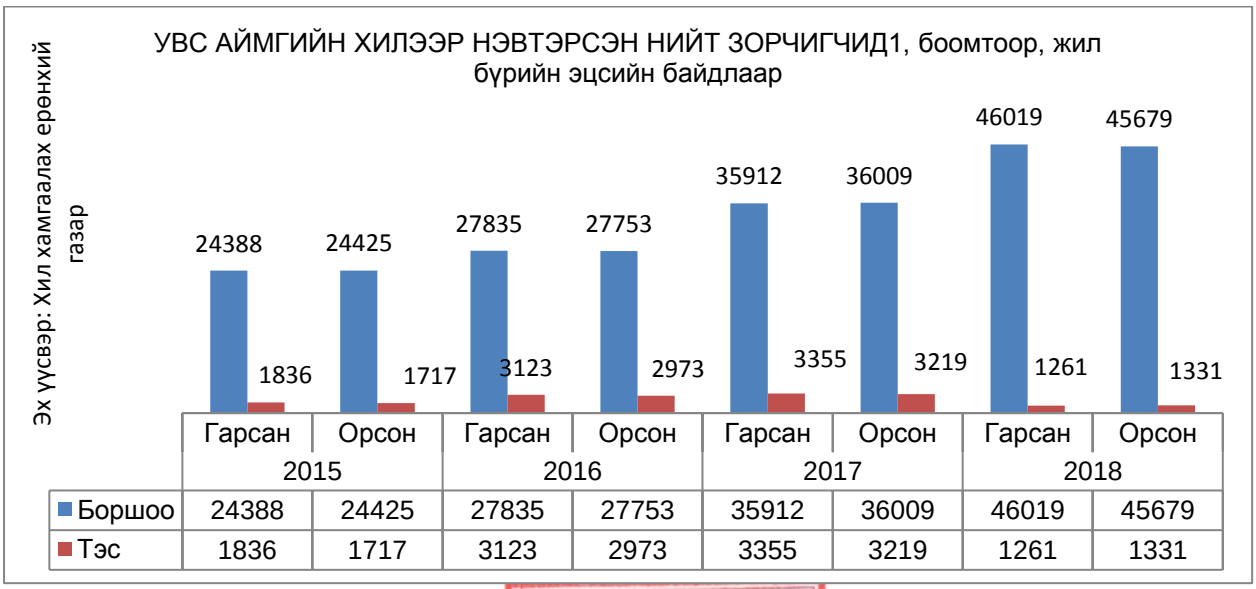

	2015 Гарсан	2015 Орсон	2016 Гарсан	2016 Орсон	2017 Гарсан	2017 Орсон	2018 Гарсан	2018 Орсон
Боршоо	24388	24425	27835	27753	35912	36009	46019	45679
Тэс	1836	1717	3123	2973	3355	3219	1261	1331

УВС АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ

СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА П.ТУНГАЛАГ

2019 оны 01 дүгээр сарын 15

Бүлэг 4. Хөдөлмөр

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, 2018 оны 12 сарын байдлаар

		2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII	
		Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Өмнөх сарын эцэст байсан ажилгүйчүүд		1073	626	1056	609	767	406	492	246
Тайлант сарын эцэст байгаа ажилгүйчүүд		1163	569	981	533	777	386	596	318
Хөгжлийн бэрхшээлтэй ажилгүйчүүд		17	5	9	4	6	3	12	7
Насны бүлгээр	15-24	266	140	269	172	207	108	78	46
	25-34	431	223	307	180	282	161	225	133
	35-44	269	145	232	119	161	83	153	78
	45-54	167	59	150	58	104	34	113	55
	55-59	25	2	15	2	22	0	25	6
	60+	5	0	8	2	1	0	2	0
Оны эхэнд байсан ажилгүйчүүд		1151	616	884	547	981	533	777	386
Шинээр бүртгүүлсэн ажилгүйчүүд		4927	2533	3824	2007	3711	1884	2614	1317
Шинээр тухайн сард бүртгүүлсэн ажилгүйчүүд		521	233	197	63	403	171	387	210
Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс ажилд орсон ажилгүйчүүд		990	405	887	362	1399	654	623	303
Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс тухайн сард ажилд орсон иргэд		53	14	77	25	201	99	145	73
2018 онд ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагдсан иргэд		3998	1870	3592	1546	3530	1988	2795	1411
Ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс тухайн сард хасагдсан иргэд		378	262	272	139	393	191	283	138

АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, боловсролоор

	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII
Ажилгүйчүүд бүгд	1163	981	777	596
- дээд	256	224	227	140
- тусгай дунд	24	20	18	13
- мэргэжлийн анхан шатны	97	81	102	53
- бүрэн дунд	519	434	277	262
- бүрэн бус дунд	150	86	74	66
- бага	56	29	20	35
- боловсролгүй	61	107	59	27
Насанд хүрсэн 10.0 мян хүнд	240	202	160	

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний газар

АЖЛЫН ШИНЭ БАЙРАНД АЖИЛД ОРСОН ХҮНИЙ ТОО, салбараар, хүйсээр, 2018 оны 12 сарын байдлаар

Д/д	Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII / 2017 I-XII
		Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	хувь
	Бүгд	1651	592	709	323	1300	487	1202	431	92.5
1	ХАА, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур,	390	124	227	101	288	110	344	105	119.4
2	Уул уурхай олборлолт	103	21	36	4	16	1	10	2	
3	Боловсруулах үйлдвэрлэл	479	207	188	97	267	129	470	221	176.0
4	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	15	-	5	-	3	-	-	-	
5	Усны хангамж, бохир ус зайлуулах систем, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	18	3	2	1	6	1	5	1	83.3
6	Барилга	154	24	61	9	96	19	121	24	126.0
7	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	186	84	58	29	161	73	153	35	95.0
8	Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	23	5	16	3	12	2	1	0	8.3
9	Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	45	21	28	20	35	27	5	4	14.3
10	Мэдээлэл, холбоо	38	14	1	-	14	8	4	2	28.6
11	Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	12	5	2	2	7	5	-	-	
12	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	1	1	1	1	5	3	5	3	100.0
14	Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	24	10	20	2	41	6	18	5	43.9
15	Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	47	20	2	2	243	36	19	7	7.8
16	Боловсрол	30	19	34	31	70	54	10	4	14.3
17	Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	14	10	9	5	2	2	5	2	250.0
18	Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	1	1	3	1	6	-	3	0	50.0
19	Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	69	22	16	15	27	10	21	11	77.8
20	Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа, өрхийн өөрийн хэрэглээнд зориулан үйлдвэрлэсэн нэр төрлөөр нь салгаж тодорхойлох боломжгүй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ	2	1	-	-	1	1	8	5	800.0
21	Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа	-	-	-	-	-	-	-	-	

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

АЖЛЫН ШИНЭ БАЙРАНД АЖИЛД ОРСОН ХҮНИЙ ТОО, ажил, мэргэжил, хүйсээр, 2018 оны 12 сарын байдлаар

Д/д	Ажил, мэргэжлийн ангиллаар	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII / 2017 I-XII
		Бүгд	Үүнээс эмэгтэй	Бүгд	Үүнээс эмэгтэй	Бүгд	Үүнээс эмэгтэй	Бүгд	Үүнээс эмэгтэй	хувь
	Бүгд	1651	592	709	323	1300	487	1202	431	92.5
1	Менежер	25	10	13	3	27	9	5	3	18.5
2	Мэргэжилтэн	184	97	81	44	210	122	95	52	45.2
3	Техникч болон туслах /дэд мэргэжилтэн	84	46	40	36	83	51	35	30	42.2
4	Контор (office), үйлчилгээний ажилтан	40	20	5	2	7	4	5	4	71.4
5	Худалдаа, үйлчилгээний ажилтан	91	57	53	42	95	59	46	28	48.4
6	ХАА, ой, загас агнуурын ажилтан	389	123	202	83	318	90	314	72	98.7
7	Үйлдвэрлэл, барилга, гар урлал, холбогдох ажил үйлчилгээний	474	185	219	100	333	124	541	216	162.5
8	Суурин төхөөрөмж, машин механизмын операторч,	178	14	59	3	61	3	34	4	55.7
9	Энгийн ажил мэргэжил	169	38	32	8	143	21	121	21	84.6
10	Зэвсэгт хүчний ажил, мэргэжил	17	2	5	2	23	4	6	1	26.1

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

АЖЛЫН БАЙРНЫ МЭДЭЭ, салбараар, давхардсан тоогоор 2018 он 12 сар
/захиалга/

Д/д	Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII
		Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	2017 I-XII Хувь
	Бүгд	1220	100.0	1001	100.0	1456	100.0	1237	100.0	85.0
1	ХАА, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур,	99	8.1	123	12.3	42	2.9	66	5.3	157.1
2	Уул уурхай олборлолт	165	13.5	44	4.4	-	-	-	-	
3	Боловсруулах үйлдвэрлэл	152	12.5	86	8.6	18	1.2	27	2.2	150.0
4	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	-	-	2	0.2	-	-	-		
5	Усны хангамж, бохир ус зайлуулах систем, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	12	1.0	3	0.3	-	-	-		
6	Барилга	123	10.1	134	13.4	33	2.3	158	12.8	478.8
7	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	36	3.0	39	3.9	-	-	-		
8	Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	9	0.7	15	1.5	1	0.1	-		
9	Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	17	1.4	15	1.5	-	-	-		
10	Мэдээлэл, холбоо	-	-	7	0.7	-	-	1	0.1	
11	Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	9	0.7	7	0.7	4	0.3	18	1.5	450.0
12	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	-	-	-	-	3	0.2	-	-	
14	Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	26	2.1	29	2.9	179	12.3	7	0.6	3.9
15	Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	20	1.6	37	3.7	60	4.1	49	4.0	81.7
16	Боловсрол	80	6.6	49	4.9	60	4.1	68	5.5	113.3
17	Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	22	1.8	35	3.5	19	1.3	24	1.9	126.3
18	Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	6	0.5	5	0.5	2	0.1	6	0.5	300.0
19	Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	420	34.4	366	36.6	1035	71.1	813	65.7	78.6
20	Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа, өрхийн өөрийн хэрэглээнд зориулан үйлдвэрлэсэн нэр төрлөөр нь салгаж тодорхойлох боломжгүй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ	2	0.2	4	0.4	-	-	-	-	
21	Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа	22	1.8	1	0.1	-	-	-	-	

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

АЖЛЫН БАЙРНЫ МЭДЭЭ, ажил мэргэжлийн ангилалаар,

/ажлын байрны захиалга/

Д/д	Ажил, мэргэжлийн ангиллаар	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII
		Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	2017 I-XII Хувь
	Бүгд	1220	100.0	1001	100.0	1456	100.0	1237	100.0	85.0
1	Менежер	18	1.5	12	1.2	10	0.7	7	0.6	70.0
2	Мэргэжилтэн	184	15.1	185	18.5	385	26.4	191	15.4	49.6
3	Техникч болон туслах /дэд мэргэжилтэн	82	6.7	44	4.4	96	6.6	36	2.9	37.5
4	Контор (office), үйлчилгээний ажилтан	29	2.4	6	0.6	7	0.5	7	0.6	100.0
5	Худалдаа, үйлчилгээний ажилтан	158	13.0	166	16.6	49	3.4	49	4.0	100.0
6	ХАА, ой, загас агнуурын ажилтан	30	2.5	137	13.7	219	15.0	138	11.2	63.0
7	Үйлдвэрлэл, барилга, гар урлал, холбогдох ажил үйлчилгээний	267	21.9	207	20.7	127	8.7	311	25.1	244.9
8	Суурин төхөөрөмж, машин механизмын операторч, угсрагч	124	10.2	84	8.4	52	3.6	15	1.2	28.8
9	Энгийн ажил мэргэжил	306	25.1	157	15.7	500	34.3	476	38.5	95.2
10	Зэвсэгт хүчний ажил, мэргэжил	22	1.8	3	0.3	11	0.8	7	0.6	63.6

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

АЖЛЫН БАЙРНЫ МЭДЭЭ, байгууллагын өмчийн болон хариуцлагын хэлбэрээр, 2018 он 12 сар

	Хэлбэр	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII
		Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	Бүгд	Дүнд эзлэх хувь	2017 I-XII Хувь
	Бүгд	1220	100.0	1001	100.0	1456	100.0	1237	100.0	85.0
Төрийн	Өмчийн	184	15.1	151	15.1	851	58.4	556	44.9	65.3
	Өмчийн оролцоотой	-	-	1	0.1	4	0.3	-	-	
	Төрийн хамтарсан	-	-	-	-	-	-	5	0.4	
Орон нутгийн	Өмчийн	9	0.7	-	-	1	0.1	-	-	
	Өмчийн оролцоотой	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Орон нутгийн хамтарсан	-	-	-	-	-	-	-	-	
Хувийн	Монгол Улсын иргэний	1026	84.1	845	84.4	597	41.0	666	53.8	111.6
	Хувийн хамтарсан	1	0.1	4	0.4	3	0.2	10	0.8	333.3
	Хувийн гадаад улсын	-	-	-	-	-	-	-	-	
Байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр	Хувьцаат компани	6	0.5	3	0.3	0	0.0	16	1.3	
	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	620	50.8	385	38.5	180	12.4	445	36.0	247.2
	Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	-	-	2	0.2	-	-	-	-	
	Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	1	0.1	1	0.1	-	-	-	-	
	Хоршоо	39	3.2	24	2.4	81	5.6	-	-	
	Төрийн өмчит аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар	-	-	-	-	4	0.3	1	0.1	25.0
	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар	-	-	-	-	1	0.1	-	-	
	Төсөвт байгууллага	181	14.8	143	14.3	851	58.4	550	44.5	64.6
	Төрийн бус байгууллага	70	5.7	1	0.1	0	-	1	0.1	
	Бусад	303	24.8	442	44.2	339	23.3	224	18.1	66.1

АЖЛЫН ШИНЭ БАЙРАНД АЖИЛД ОРСОН ХҮНИЙ ТОО, насны бүлэг, байгууллагын өмчийн хэлбэрээр, хүйсээр, 2018 оны 12 сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд			2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII / 2017 I-XII
			Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Хувь
Бүгд			1651	592	709	323	1300	487	1202	431	92.5
Насны бүлгээр		15-24	309	122	130	59	232	86	153	37	65.9
		25-34	545	185	250	99	407	175	312	92	76.7
		35-44	448	164	149	75	325	109	332	127	102.2
		45-59	329	119	314	84	314	110	267	108	85.0
		60+	20	2	22	7	22	7	65	36	295.5
											-
Байгууллагын өмчийн хэлбэрээр	Төрийн	Өмчийн	72	35	15	9	296	78	25	8	8.4
		Өмчийн оролцоотой	-	-	-	-	3	2	-	-	-
		Төрийн хамтарсан	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Орон нутгийн	Өмчийн	10	-	-	-	1	1	-	-	-
		Өмчийн оролцоотой	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Орон нутгийн хамтарсан	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хувийн	Монгол Улсын иргэний	1568	557	692	314	997	403	1177	423	118.1
		Хувийн хамтарсан	1	-	2	-	3	3	-	-	-
		Хувийн гадаад улсын	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

Ажлын шинэ байранд орсон иргэд

Сумын нэрс	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Баруунтуруун	21	13	7	3	39	11	21	9
Бөхмөрөн	17	9	8	3	39	11	18	5
Давст	14	4	8	3	34	10	28	17
Завхан	16	7	16		38	14	6	1
Зүүнговь	32	14	11	4	43	11	27	11
Зүүнхангай	30	19	23		59	17	41	13
Малчин	90	20	10		30	20	56	29
Наранбулаг	87	27	50	10	53	19	39	17
Өлгий	27	10	8	3	40	16	10	3
Өмнөговь	118	41	10	5	40	10	11	4
Өндөрхангай	42	21	10	5	49	31	5	2
Сагил	29	9	13	4	45	21	35	11
Тариалан	52	21	40	22	51	20	5	2
Түргэн	49	13	6	2	40	18	30	8
Тэс	16	5	19	15	63	28	113	5
Ховд	30	12	17	8	35	5	23	8
Хяргас	43	17	5	2	20	2	36	14
Цагаанхайрхан	21	12	6	0	42	15	17	5
Улаангом	917	318	442	234	540	208	681	267
Дүн	1651	592	709	323	1300	487	1202	431

Эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

Бүлэг 6 . Нийгмийн даатгал,халамж

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

сая.төг

1	Үзүүлэлт	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	харьцуулсан хувь
	Тэтгэврийн орлогын төлөвлөгөө	9007.7	8640.6	8820.6	10476.2	118.8
Тэтгэврий	Гүйцэтгэл	8760.9	9106.4	9354.5	10729.1	114.7
1 даатгалын	Төлөвлөгөөний биелэлт	97.3	105.4	106.1	102.4	-
сан	Олговол зохих тэтгэвэр	29865.8	34349.1	35964.6	41024.9	114.1
	Олгосон тэтгэвэр	29560.0	30841.0	35619.7	40924.3	114.9
	ЭМД-ын орлогын төлөвлөгөө	3168.0	4580.4	5109.4	-	
Э.М-ийн	Гүйцэтгэл	2945.2	3915.4	4961.4	3389.8	68.3
2 даатгалын	Төлөвлөгөөний биелэлт	93.0	85.5	97.1	-	-
сан	Олговол зохих тэтгэвэр	3145.2	3891.6	4569.1	-	
	Олгосон тэтгэвэр	2981.5	3755.9	4258.2	4499.3	105.7
	Тэтгэмжийн орлогын төлөвлөгөө	1029.2	977.8	1077.8	1155.2	107.2
Тэтгэмжий	Гүйцэтгэл	975.7	1023.1	1048.4	1203.8	114.8
3 даатгалын	Төлөвлөгөөний биелэлт	94.8	104.6	97.3	104.2	-
сан	Олговол зохих тэтгэвэр	1437.1	1864.2	1858.1	1870.4	100.7
	Олгосон тэтгэвэр	1545.7	2015.1	1796.7	1810.2	100.8
	ҮОМШӨ-ий орлогын төлөвлөгөө	756.8	709.9	664.7	641.0	96.4
ҮОМШӨ	Гүйцэтгэл	733.8	775.5	816.4	939.1	115.0
4 даатгал	Төлөвлөгөөний биелэлт	97.0	109.2	122.8	146.5	-
	Олговол зохих тэтгэвэр	204.8	252.5	128.3	534.9	416.9
	Олгосон тэтгэвэр	106.3	87.3	89.2	89.3	100.1
Ажилгүй-	Ажилгүйдлын орлого төлөвлөгөө	234.3	246.7	243.9	234.9	96.3
лийн	Гүйцэтгэл	222.4	227.7	237.7	259.0	109.0
5 даатгалын	Төлөвлөгөөний биелэлт	94.9	92.3	97.5	110.3	-
сан	Олговол зохих тэтгэвэр	201.9	240.9	512.7	417.0	81.3
	Олгосон тэтгэвэр	172.9	388.3	464.4	301.6	64.9
6	Шимтгэлийн орлогын дүн	13638.0	15048.1	16418.5	16520.8	100.6
7	Шимтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт	96.1	99.3	103.2	105.0	-
8	НДС-ын зарлагын дүн	34366.4	37087.6	42228.2	47624.7	112.8
9	Авлага бүгд	353.9	682.3	683.0	631.4	92.4
	Үүнээс төсөвт байгууллага	135.9	186.3	98.6	68.6	69.6

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ, сая.төг

Үзүүлэлт	2017 I-XII		2018 I-XII	
	хүний тоо	тэтгэмж сая.төг	хүний тоо	тэтгэмж сая.төг
Халамжийн сангийн орлого бүгд		10015.0		14597.1
Халамжийн сангийн зарцуулалт бүгд	37058	9970.3	43517	14549.8
үүнээс:				
Улсын төсвөөс олгосон тэтгэмж, тусламж	**11747**	**1682.4**	**11629**	**1688.5**
Алдарт эхийн одонгийн тусламж	8772	1192.7	8615	1190.9
Насны хишиг	2957	447.9	2990	446.8
Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн тусламж	18	41.8	24	50.8
Орон нутгийн халамжийн сангийн зарцуулалт бүгд	**25311**	**8287.9**	**33742**	**12861.3**
Халамжийн тэтгэвэр	1856	2731.7	1853	3100.6
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	2226	1368.6	2238	1507.6
Ахмад настан, ХБИ-дэд олгосон хөнгөлөлт	8977	1203.4	9716	1376.2
Амжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тусламж	1837	1010	1854	1188.1
Жирэмсэн болон хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт	2790	1016.7	842	393.2
ОНӨТХҮ, бусад	813	89.1	3283	1422.0
Цалинтай ээж			4852	2452.5
өрх толгойлсон эцэг , эх			195	173.6
Хүнс тэжээлийн тусламж	6812	868.4	8909	1247.5

Асрамжийн үйл ажиллагаа	хүний тоо	тэтгэмж сая.төг	хүний тоо	тэтгэмж сая.төг
АХҮТ-д асруулагч бүгд	16	169.0	17	178.7
Үүнээс: Эмэгтэй	11	135.2	11	142.9
Хүүхэд	1	22.0	1	23.2

Хүнсний цахим эрхийн бичгийн үйлчилгээ /сая төг/

	хамрагд-сан өрх	хамрагд-сан хүн	санхүүжилт	
			XII сар	I - XII сар
Улаангом	542	3159	17.5	423.3

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ТЭТГЭВЭР АВАГЧДЫН ТОО, ОЛГОСОН ТЭТГЭВЭР, сая.төг

Сумын нэрс	2017 I-XII		2018 I-XII		2018 XII / 2017 XII *100%	
	Тэтгэвэр авагчдын тоо	Олгосон тэтгэвэр сая.төг	Тэтгэвэр авагчдын тоо	Олгосон тэтгэвэр сая.төг	Тэтгэвэр авагчдын өсөлт бууралтын хувь	Олгосон тэтгэвэрийн өсөлт бууралтын хувь
Дүн	**10824**	**35619.7**	**11285**	**40924.3**	**104.3**	**114.9**
Баруунтуруун	433	1434.3	431	1597.8	99.5	111.4
Бөхмөрөн	314	882.3	320	1097.0	101.9	124.3
Давст	220	640.3	226	783.1	102.7	122.3
Завхан	230	660.8	249	831.6	108.3	125.8
Зүүнговь	361	1007.7	376	1287.9	104.2	127.8
Зүүнхангай	310	892.2	313	1071.0	101.0	120.0
Малчин	312	929.4	316	1141.8	101.3	122.9
Наранбулаг	489	1407.3	510	1759.3	104.3	125.0
Өлгий	271	799.2	303	1027.7	111.8	128.6
Өмнөговь	473	1028.7	510	1709.7	107.8	166.2
Өндөрхангай	401	1173.1	416	1437.7	103.7	122.6
Сагил	250	747.6	266	956.7	106.4	128.0
Тариалан	415	1170.9	442	1496.2	106.5	127.8
Түргэн	290	840.0	289	1026.2	99.7	122.2
Тэс	596	1736.0	624	2159.1	104.7	124.4
Ховд	285	818.6	321	1051.6	112.6	128.5
Хяргас	268	889.9	271	954.1	101.1	107.2
Цагаанхайрхан	295	850.8	297	1051.9	100.7	123.6
Улаангом	4611	17710.6	4805	18483.9	104.2	104.4

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ТЭТГЭМЖ АВАГЧДЫН ТОО, ОЛГОСОН ТЭТГЭМЖ , сая.төг

Сумын нэрс	2017 I-XII		2018 I-XII		2018 XII / 2017 XII *100%	
	Тэтгэмж авагчдын тоо	Олгосон тэтгэмж сая.төг	Тэтгэмж авагчдын тоо	Олгосон тэтгэмж сая.төг	Тэтгэмж авагчдын өсөлт бууралтын хувь	Олгосон тэтгэмжийн өсөлт бууралтын хувь
Дүн	**2937**	**1796.7**	**2751**	**1810.2**	**93.7**	**100.8**
Баруунтуруун	138	83.9	113	75.8	81.9	90.3
Бөхмөрөн	55	50.9	52	33.4	94.5	65.6
Давст	49	32.6	43	26.5	87.8	81.3
Завхан	74	43.1	44	34.1	59.5	79.1
Зүүнговь	45	46.6	100	61.7	222.2	132.4
Зүүнхангай	75	32.5	69	30.9	92.0	95.1
Малчин	56	43.3	46	33.7	82.1	77.8
Наранбулаг	120	63.3	95	63.9	79.2	100.9
Өлгий	98	55.4	99	61.4	101.0	110.8
Өмнөговь	123	58.9	152	81.2	123.6	137.9
Өндөрхангай	91	66.1	60	49.0	65.9	74.1
Сагил	48	29.2	45	32.5	93.8	111.3
Тариалан	127	74.6	102	46.0	80.3	61.7
Түргэн	56	33.1	51	26.7	91.1	80.7
Тэс	94	78.9	84	86.7	89.4	109.9
Ховд	72	44.3	28	10.9	38.9	24.6
Хяргас	69	44.9	61	53.0	88.4	118.0
Цагаанхайрхан	91	53.6	52	23.0	57.1	42.9
Улаангом	1456	861.4	1455	979.8	99.9	113.7

Бүлэг 7 Боловсрол

ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД ӨДРӨӨР СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО

Сургууль	Хичээлийн жилээр					2018 *100 2017
	2014-2015	*2015-2016*	*2016-2017*	*2017-2018*	*2018-2019*	
БҮГД	**17002**	**17400**	**17371**	**17536**	**17650**	100.7
Цогцолбор 1-р сургууль	2277	2429	2543	2546	2644	103.8
2-р цогцолбор сургууль	1789	1779	1816	1823	1891	103.7
3-р ахлах сургууль	1098	1087	1100	1114	1120	100.5
4-р ахлах сургууль	840	852	876	860	894	104.0
Чандмань эрдэм ахлах сургууль	371	388	365	399	396	99.2
Увс эрдэм ахлах сургууль	1102	1125	1107	1111	1137	102.3
Баруунтуруун сумын ахлах сургууль	526	562	564	573	551	96.2
Бөхмөрөн сумын дунд сургууль	387	364	394	383	391	102.1
Давст сумын дунд сургууль	197	204	205	218	192	88.1
Завхан сумын дунд сургууль	279	252	273	289	309	106.9
Зүүнговь сумын ахлах сургууль	513	543	543	544	572	105.1
Зүүнхангай сумын ахлах сургууль	473	492	486	490	487	99.4
Малчин сумын дунд сургууль	391	380	400	406	389	95.8
Наранбулаг сумын ахлах сургууль	594	614	600	627	593	94.6
Өлгий Ахлах сургууль	554	537	508	516	515	99.8
Өмнөговь сумын ахлах сургууль	878	920	919	931	949	101.9
Өндөрхангай сумын ахлах сургууль	679	691	631	636	627	98.6
Сагил сумын дунд сургууль	246	266	288	288	288	100.0
Тариалан сумын ахлах сургууль	738	771	784	811	761	93.8
Түргэн сумын дунд сургууль	196	199	196	203	207	102.0
Тэс сумын ахлах сургууль	934	1010	923	943	920	97.6
1-р бага сургууль	72	65	68	60	59	98.3
2-р бага сургууль	74	65	60	63	58	92.1
Улиастай багийн бага сургууль	35	25	23	20	22	110.0
Хархираа багийн бага сургууль	68	63	54	49	50	102.0
Ховд сумын ахлах сургууль	518	549	511	523	517	98.9
Хяргас сумын ахлах сургууль	595	605	604	590	580	98.3
Цагаанхайрхан сумын дунд сургууль	365	354	352	355	359	101.1
Дэвшил бага сургууль	118	122	100	101	99	98.0
Таван Тэс бага сургууль	95	87	78	64	73	114.1

ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН 1-Р АНГИД ЭЛСЭГЧИД

хичээлийн жилийн эхний байдлаар .

Сургууль	*2014-2015*	*2015-2016*	*2016-2017*	*2017-2018*	*2018-2019*	2018 *100 2017
БҮГД	**2028**	**2011**	**1722**	**1952**	**2006**	**102.8**
Цогцолбор 1-р сургууль	296	260	261	245	261	106.5
2-р цогцолбор сургууль	191	183	150	169	222	131.4
3-р ахлах сургууль	117	108	115	119	114	95.8
4-р ахлах сургууль	91	95	71	100	103	103.0
Чандмань эрдэм ахлах сургууль	37	52	37	50	35	70.0
Увс эрдэм ахлах сургууль	126	146	118	131	158	120.6
Баруунтуруун сумын ахлах сургууль	51	75	47	63	59	93.7
Бөхмөрөн сумын дунд сургууль	54	38	58	43	49	114.0
Давст сумын дунд сургууль	37	30	41	30	25	83.3
Завхан сумын дунд сургууль	39	14	28	48	40	83.3
Зүүнговь сумын ахлах сургууль	66	78	67	56	64	114.3
Зүүнхангай сумын ахлах сургууль	56	79	41	53	54	101.9
Малчин сумын дунд сургууль	49	44	55	66	47	71.2
Наранбулаг сумын ахлах сургууль	62	82	65	74	52	70.3
Өлгий Ахлах сургууль	56	51	41	53	66	124.5
Өмнөговь сумын ахлах сургууль	95	72	72	85	104	122.4
Өндөрхангай сумын ахлах сургууль	71	68	37	65	77	118.5
Сагил сумын дунд сургууль	38	41	40	30	38	126.7
Тариалан сумын ахлах сургууль	64	85	74	71	83	116.9
Түргэн сумын дунд сургууль	25	28	23	34	29	85.3
Тэс сумын ахлах сургууль	90	93	69	113	81	71.7
1-р бага сургууль	19	17	13	15	13	86.7
2-р бага сургууль	20	17	13	18	16	88.9
Улиастай багийн бага сургууль	12	7	5	4	9	225.0
Хархираа багийн бага сургууль	18	15	13	10	12	120.0
Ховд сумын ахлах сургууль	57	70	47	72	49	68.1
Хяргас сумын ахлах сургууль	77	62	41	56	62	110.7
Цагаанхайрхан сумын дунд сургууль	54	47	47	40	41	102.5
Дэвшил бага сургууль	35	32	19	20	20	100.0
Таван Тэс бага сургууль	25	22	14	19	23	121.1

СӨБ-д хамрагдагчид

Үзүүлэлтүүд			2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019	
			Бүгд	эм	Бүгд	эм	Бүгд	эм	Бүгд	эм
СӨБ-д хамрагдагчид бүгд			**6532**	**3157**	**6767**	**3272**	**7030**	**3385**	**7064**	**3415**
үүнээс малчдын хүүхэд			**2430**	**1153**	**2385**	**1153**	**2278**	**1013**	**2178**	**1021**
Насны бүлгээр	<2		110	49	147	67	140	74	141	51
	2		948	476	1379	709	1501	727	1412	683
	3		1183	584	1639	798	1794	855	1766	866
	4		1198	584	1826	867	1716	822	1919	935
	5		1165	571	1733	817	1859	897	1818	877
	6		5	2	43	14	20	10	8	3
Нийт хүүхдээс	Халамж эдэлдэг		34	16	0	0	25	7	50	20
	Хөгжлийн бэрхшээлтэй бүгд		45	18	39	16	36	15	13	6
	Үүнээс:харах эрхтэний		13	10	11	7	13	6	2	1
	Сонсох эрхтэний		2	1	2	1	2	1	1	-
	Хэл ярианы эрхтэний		12	1	6	1	9	4	4	2
	Оюун ухаан		1	1	3	0	2	2	-	-
	Бие эрхтэний		15	4	14	5	7	1	3	1
	Хавсарсан хэлбэрийн		2	1	3	2	3	1	3	2
СӨБ-д хамрагдагчид аас	Ээлжийн бүлэг		125	62	138	60	209	86	153	57
	Нүүдлийн цэцэрлэг		1798	829	1813	834	1729	752	1789	835
	Бусад		0	0	0	0	0	0	0	0
СӨБ-н бүлгийн тоо			196		195		205		195	

ЕБС-ийн дотуур байранд амьдарч буй хүүхдийн тоо, нөхцөл

Үзүүлэлт		2017-2018		2018-2019	
		Бүгд	Эмэгтэй	Бүгд	Эмэгтэй
Хүсэлт гаргасан хүүхэд		3123	1687	3078	1692
үүнээс малчдын		2462	1310	2656	1442
дотуур байранд сууж байгаа хүүхэд		2926	1571	3074	1684
үүнээс малчдын		2333	1235	2680	1450
дотуур байрны тоо		32	-	37	-
үүнээс стандартын		28	-	37	-
Үүнээс	Хүүхэд байрлах	504	-	445	-
	Тоглоом амралтын	3633.3	-	2061.1	-
	Номын сан /хичээл давтах м2/	2185	-	606.6	-
	Эрүүл мэндийн өрөө /м2/	619	-	135.2	-
	Халуун усны өрөө	38	-	16	-
	Жорлонгийн суултуурtай	73	-	123	-
	Угаалтуурын цэг	212	-	250	-
	Цайны газар бий	24	-	14	-
	Инженерийн шугам	8	-	14	-
	Нам даралтын	29	-	2	-
	Хогийн сав	364	-	349	-
Стандартын бус		2	-	0	-
Орны тоо		2478	-	3135	-

Бүлэг 8 Эрүүл мэнд

ТӨРӨЛТ, ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЛИЙН ТОО

Үзүүлэлтүүд	хэмжих нэгж	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII*100 2017 I- XII
Төрсөн эхийн тоо	тоо	1996	2027	2029	1896	93.4
үүнээс: гэртээ	тоо	16	13	10	9	90.0
Амьд төрсөн хүүхэд	тоо	2009	2040	2036	1912	93.9
Амьгүй төрсөн хүүхэд	тоо	7	14	14	7	50.0
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	тоо	47	55	45	38	84.4
	1000 амьд төрөлтөнд	23.4	30.0	22.1	19.9	90.0
үүнээс: нялхсын эндэгдэл	тоо	41	44	38	27	71.1
	1000 амьд төрөлтөнд	20.4	21.57	18.7	14.1	75.4
Эхийн эндэгдэл	тоо	0	0	1	0	0.0
	100000 амьд төрөлтөнд	0	0	49.1	0.0	0.0
Нийт нас баралт	тоо	440	452	430	457	106.3
	1000 хүнд	5.8	5.6	5.3	5.5	104.3
үүнээс: эмнэлэгт	тоо	74	72	68	66	97.1
	эзлэх хувь	16.8	15.9	15.8	14.4	91.4
Хоног болоогүй нас баралт	тоо	17	16	22	15	68.2
	эзлэх хувь	23.0	22.2	32.4	22.7	70.1
Хорт хавдрын	өвчлөл	206	165	108	166	153.7
	нас баралт	150	144	132	160	121.2
Осол гэмтлийн	өвчлөл	822	855	889	598	67.3
	нас баралт	58	53	47	54	114.9

ХАЛДВАРТ ӨВЧНИЙ ГАРАЛТ, өвчний нэрээр

Үзүүлэлтүүд	хэмжих нэгж	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII*100 2017 I- XII
Нийт халдварт өвчин	тоо	822	718	711	614	86.4
	10000 хүн амд	108.67	89.31	87.4	74.3	85.0
Гепатит	тоо	26	13	21	12	57.1
	10000 хүн амд	3.43	1.62	2.6	1.5	55.8
Мэнэн	тоо	0	0	0	2	
	10000 хүн амд	0	0	0	0	
Сүрьеэ	тоо	64	52	55	39	70.9
	10000 хүн амд	8.45	6.47	6.8	4.7	69.4
Хамуу	тоо	0	0	0	0	
	10000 хүн амд	0	0	0.0	0.0	
Хүйтэн	тоо	125	80	134	98	73.1
	10000 хүн амд	16.5	9.95	16.5	11.9	71.9
Тэмбүү	тоо	130	110	172	129	75.0
	10000 хүн амд	17.16	13.68	21.1	15.6	74.0
Бруцеллёз	тоо	4	0	6	0	0.0
	10000 хүн амд	0.5	0	0.7	0.0	0.0
Улаан бурхан	тоо	333	356	0	0	
	10000 хүн амд	43.97	44.28	0.00	0.0	
Гахайн хавдар	тоо	5	0	3	2	66.7
	10000 хүн амд	0.7	0	0.4	0.2	64.9
Трихоманиаз	тоо	19	38	81	72	88.9
	10000 хүн амд	2.51	4.73	9.9	8.7	88.1
Цусан суулга	тоо	58	26	35	45	128.6
	10000 хүн амд	7.66	3.23	4.3	5.5	126.7
Салхинцэцэг	тоо	27	20	174	203	116.7
	10000 хүн амд	3.56	2.49	21.4	24.6	114.9
Гар хөл амын өвчин	тоо	17	17	24	0	
	10000 хүн амд	2.2	2.11	3.0	0.0	
Боом	тоо	0	0	0	0	
	10000 хүн амд	0	0	0	0	
Сальмонёллёз	тоо	0	0	1	0	
	10000 хүн амд	0	0	0	0.0	
Ёлом	тоо	1	0	1	1	100.0
	10000 хүн амд	0.1	0	0.1	0.1	100.0
Бусад	тоо	8	6	4	11	275.0
	1000 хүн амд	1.06	0.75	0.5	1.0	

НЭГ ХҮРТЭЛХ НАСАНДАА ЭНДСЭН ХҮҮХДИЙН ТОО, сумаар

Сумдын нэр	Нас барсан 1 хүртэлх насны хүүхэд				1000 амьд төрөлтөнд ногдох нялхсын эндэгдэл			
	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII
Дүн	**41**	**44**	**38**	**27**	**20.4**	**21.6**	**18.7**	**14.1**
Баруунтуруун	0	4			0.0	85.1		
Бөхмөрөн	0	1	1		0.0	125.0	333.3	
Давст	0	0			0.0	0.0		
Завхан	0	1	1		0.0	142.9	200.0	
Зүүнговь	3	0			375.0	0.0		
Зүүнхангай	1	0	1	2	83.3	0.0	71.4	181.8
Малчин	0	2	4		0.0	90.9	500.0	
Наранбулаг	1	2	1		76.9	111.1	111.1	
Өлгий	0	0		2	0.0	0.0		400.0
Өмнөговь	0	2	1	1	0.0	31.7	27.8	25.0
Өндөрхангай	2	0		1	54.1	0.0		23.3
Сагил	0	3	1		0.0	333.3	250.0	
Тариалан	2	0	1	1	40.8	0.0	40.0	55.6
Түргэн	1	0			200.0	0.0		
Тэс	2	1	1	1	58.8	18.9	20.4	23.3
Ховд	1	2			47.6	111.1		
Хяргас	0	1	1		0.0	34.5	66.7	
Цагаанхайрхан	0	0	1	2	0.0	0.0	500.0	500.0
Улаангом	28	25	24	17	17.3	15.4	11.9	9.6

5 ХҮРТЭЛХ НАСАНДАА ЭНДСЭН ХҮҮХДИЙН ТОО, сумаар

Сумдын нэр	Нас барсан 5 хүртэлх насны хүүхэд				1000 амьд төрөлтөнд ногдох эндэгдэл			
	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII
Дүн	**47**	**55**	**45**	**38**	**23.4**	**27.0**	**22.1**	**19.9**
Баруунтуруун	1	4			26.3	85.1		
Бөхмөрөн	1	1	1		142.9	125.0	333.3	
Давст	0	0		1	0.0	0.0		200.0
Завхан	0	1	1		0.0	142.9	200.0	
Зүүнговь	3	0		1	375.0	0.0		90.9
Зүүнхангай	1	0	2	3	83.3	0.0	142.9	272.7
Малчин	0	3	5		0.0	136.4	625.0	
Наранбулаг	1	2	1		76.9	111.1	111.1	
Өлгий	0	0	1	2	0.0	0.0	142.9	400.0
Өмнөговь	0	2	1	2	0.0	31.7	27.8	50.0
Өндөрхангай	2	0		1	54.1	0.0		23.3
Сагил	0	3	1		0.0	333.3	250.0	
Тариалан	2	0	2	1	40.8	0.0	80.0	55.6
Түргэн	1	0			200.0	0.0		
Тэс	3	1	3	2	88.2	18.9	61.2	46.5
Ховд	1	3			47.6	166.7		
Хяргас	0	1	1		0.0	34.5	66.7	
Цагаанхайрхан	0	1	1	2	0.0	100.0	500.0	500.0
Улаангом	31	33	25	23	19.1	20.3	12.5	11.4

ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГЧДИЙН ТОО, 2018 I-XII, сумдаар

сумдын нэр	Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид бүгд	үүнээс					
		Вирус гепатит	Сүрьеэ	Салхинцэ цэг	хүйтэн	Тэмбүү	Трихоманиаз
Дүн	**551**	**12**	**39**	**203**	**98**	**129**	**72**
Баруунтуруун	40		1	35		7	1
Бөхмөрөн	8	1	1	1	1	2	2
Давст	25		1	18	1	2	2
Завхан	5			2			4
Зүүнговь	11		1	8			1
Зүүнхангай	9				3	4	3
Малчин	5		1	2	2	1	1
Наранбулаг	28			11	4	3	6
Өлгий	5		1	1	1	3	
Өмнөговь	18		2	10	1	1	5
Өндөрхангай	10	2			2	3	3
Сагил	14	1		4		6	
Тариалан	14	1	1	11	2	5	1
Түргэн	15			4	2	6	3
Тэс	9	1	1	1	1	1	1
Ховд	8	1	3			4	
Хяргас	8	2				4	2
Цагаанхайрхан	14	1		4	1	7	2
Улаангом	305	2	26	91	77	70	35

ЭМЧЛҮҮЛСЭН БОЛОН НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, сумаар

Сумд	Эмчлүүлсэн хүний тоо			Нас барсан хүний тоо			Үүнээс: эмнэлэгт нас барсан хүний тоо		
	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII *100 / 2017 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII *100 / 2017 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII *100 / 2017 I-XII
Дүн	**21610**	**21020**	**97.3**	**430**	**457**	**106.3**	**68**	**66**	**97.1**
Баруунтуруун	501	515	102.8	15	9	60.0		1	
Бөхмөрөн	499	542	108.6	15	14	93.3	1	1	100.0
Давст	386	346	89.6	5	4	80.0	2	1	50.0
Завхан	362	351	97.0	11	10	90.9	2	1	50.0
Зүүнговь	382	416	108.9	9	13	144.4	0		
Зүүнхангай	476	489	102.7	13	19	146.2	5	2	40.0
Малчин	450	368	81.8	22	7	31.8	2	1	50.0
Наранбулаг	452	360	79.6	25	33	132.0	2	1	50.0
Өлгий	404	375	92.8	11	19	172.7	4	6	150.0
Өмнөговь	652	644	98.8	21	24	114.3	0	5	
Өндөрхангай	615	646	105.0	19	21	110.5	4		
Сагил	366	404	110.4	10	9		2	1	50.0
Тариалан	353	391	110.8	16	14	87.5	0		
Түргэн	306	319	104.2	6	16	266.7	1	3	300.0
Тэс	795	828	104.2	24	27	112.5	2	4	200.0
Ховд	510	380	74.5	8	4	50.0	0	1	
Хяргас	421	331	78.6	13	14	107.7	8	1	
Цагаанхайрхан	437	421	96.3	15	7	46.7	1		
Улаангом	13243	12894	97.4	172	193	112.2	32	37	115.6

Бүлэг 10. Соёл

Хөгжимт драмын театр

Үзүүлэлтүүд	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII / 2017 I-XII
Тоглолт /тоо/	240	223	299	233	77.9
Үзэгчид /мян.хүн/	96.0	66.2	106.7	89.5	83.8
Орлого /мян.төг/	13066.0	14051.0	17790.0	10507.0	59.1

Музей

Үзүүлэлтүүд	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII / 2017 I-XII
Үзэгчид мян.хүн	4.5	4.2	6.5	10.8	165.9
Орлого мян.төг	2750.0	1956.2	2552.0	1975.0	77.4

Төв номын сан

Үзүүлэлтүүд	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII / 2017 I-XII
Уншигчид /мян.хүн/	29.7	30.0	41.5	52.6	126.7
Уншуулсан ном /мян.ш/	40.2	41.3	55.6	64.7	116.4

Бүлэг 11. Байгаль орчин

ЦАГ УУРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, 2018 XII

Сумын нэр	Агаарын t°				Хөрсний t°				Салхи		Хур тунадас		Цасны зузаан		
	Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага	30-аас дээш дулаарсан хоногийн тоо	Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага	40-өөс дээш дулаарсан хоногийн тоо	Хамгийн их хурд	10 м/с -ээс их салхи- тай хоногийн тоо	хур тунадас, мм	хур тундастай хоногийн тоо	Өндөр , см	Ургац , ц/га	Балл
Баруунтуруун	-27.4	6.5	-41.6	23	-29.3	0.8	-44.7	10	18	1	7.2	6	18	0.26	10
Бөхмөрөн	-22.0	-5.0	-32.9	5	-21.1	-2.5	-35.1		12	1.0					
Давст	-26.5	-6.0	-42.8	20	-27.7	-5.7	-44.1	5	17	1	0.7	2	6	0.11	10
Завхан	-22.1	4.1	-36.2	7	-21.3	-0.2	-36.0		24	5	0.2	1			5
Зүүнговь	-33.1	-11.2	-48.0	28	-32.8	-10.0	-48.1	15	14	1	4.4	5	16	0.14	10
Зүүнхангай	-24.9	-6.5	-36.5	12	-25.8	-7.5	-40.5	1	18	2	1.4	5	3		10
Малчин	-27.6	-7.9	-41.6	23	-27.3	-4.1	-41.9	6	21	2.0	6.5	7	18	0.23	10
Наранбулаг	-19.3	1.6	-33.9	4	-19.5	1.8	-38.8		12	1	1.1	8			1
Өлгий	-22.3	-6.9	-39.4	11	-23.0	-5.1	-43.4	1	20	1	0.0	2			
Өмнөговь	-21.9	5.3	-36.0	13	-21.5	0.8	-36.5		30	6	0.0	2			
Өндөрхангай	-23.1	-2.6	-32.3	9	-24.8	-5.4	-38.6		14	5	2.8	7	4		9
Сагил	-26.8	-9.2	-40.5	16	-27.9	-5.9	-44.6	4	20	1	1.2	2	3	0.12	10
Тариалан															
Түргэн	-24.7	-3.0	-36.0	4	-24.8	-5.4	-38.5		17	2	1.5	3	6	0.09	10
Тэс	-29.7	-5.5	-46.7	23	-28.5	4.4	-45.8	6	14	1		5	10	0.09	10
Ховд	-25.5	5.3	-35.6	8	-26.6	0.9	-37.0		22	2	0.0	1			
Хяргас	-24.9	-7.2	-35.0	11	-27.0	-12.6	-41.7	3	17	2	6.2	6	6	0.22	10
Цагаанхайрхан	-23.1	-9.5	-31.3	5	-28.3	-8.5	-41.0	4	12	1	1.7	5	1		6
Улаангом	-27.1	-5.3	-43.4	21	-26.1	-6.1	-41.1	1	14	1	1.5	6	11	0.09	10

АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН АГУУЛАМЖ, 12 - р сарын байдлаар

Д/д	Он сар	Үзүүлэлт	Сарын дундаж /мг/м^3/	Хамгийн их /мг/м^3/	ХА-с давсан хувь	Хэмжилтийн тоо /хоногоор/
1	2017 оны 12-р сар	Хүхэрлэг хий- SO_2	0.012	0.039	-	63
2		Азотын давхар исэл -NO_2	0.024	0.037	-	63
3		Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл -CO_2	1.99	2.94	-	63
4		Тоос PM 10	0.095	0.140	3	8
1	2018 оны 12-р сар	Хүхэрлэг хий- SO_2	0.010	0.066	-	63
2		Азотын давхар исэл -NO_2	0.030	0.053	-	63
3		Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл -CO_2	-	-	-	-
4		Тоос PM 10	0.111	0.204	3	8

Бүлэг 12. Гэмт хэрэг

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, сумдаар

Сумууд	2017 I-VI	2018 I-VI	Гарсан хэргийн гол өнгө																						
			Хүний эрүүл мэнд халдашгүй байдлын эсрэг	Бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг	Үүнээс: Хүчиндэх	16 нас хүрээгүй хүнтэй бэлгийн харьцаанд орох	Бусдын эд хөрөнгө хулгайлах	Иргэдийн өмчийн хулгай	Малын хулгай	Бусад хулгай	Эд хөрөнгө устгаж гэмтээх	дээрэмдэх	Залилах	завших үрэгдүүлэх	Олон нийтийн амгалан тайван байдал	ТХХАБАЖЭГХ	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	Хүний халдашгүй чөлөөтэй байх	Эдийн засгийн гэмт хэрэг	нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг	Бусад
Баруунтуруун	4	2	1				1		1																
Бөхмөрөн	1	9	3				2		1						1										3
Давст	3	6	3				0																		3
Завхан	3	2	1				0				1														
Зүүнговь	5	3	1				2	1	1																
Зүүнхангай	7	1	1				0																		
Малчин	3	4	2				1	1											1						
Наранбулаг	12	4	2				0							1											
Өлгий	2	0	0				0																		
Өмнөговь	10	8	4				3	2	1					1											
Өндөрхангай	8	12	8				0										2								2
Сагил	2	9	1				4	1	3						1		1								
Тариалан	4	4	2				2	1	1																
Түргэн	7	8	0				5		4	1							1		1						
Тэс	15	4	4				0																		
Ховд	1	1	1				1		1																
Хяргас	1	1	1				0																		
Цагаанхайрхан	4	3	0				2	1	1		1														
Улаангом	73	90	40	3	3		31	26	5	1	1	2	3				1	3	2	1	2	1			
Бусад газар	0	0																							
Дүн	165	172	75	3	3	0	54	33	19	2	3	2	3	2	2	5	5	2	1	2	9				

БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО

хэргийн төрөл	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII / 2017 I-XII
	хэмжих нэгж	тоо	хувь
Бүртгэгдсэн хэрэг бүгд	356	332	93.3
Хүний амьд явахын эсрэг гэмт хэрэг	**7**	**4**	**57.1**
Үүнээс: Хүнийг санаатай алах	1	3	
Бусдыг болгоомжгүй алах	-	-	
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	0	2	
Хүний эрүүл мэнд халдашгүй байдлын эсрэг гэмт	**153**	**117**	**76.5**
Үүнээс: хүний эрүүл мэндэд хөнгөн хохирол	134	107	79.9
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэм хэрэг	**13**	**14**	**107.7**
үүнээс: хүчиндэх	11	13	118.2
16 нас хүрээгүй хүнтэй хурьцал үйлдэх	-	-	-
Хүний халдашгүй чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг	1	1	100.0
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг	6	3	50.0
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	**138**	**136**	98.6
Үүнээс: иргэдийн өмчийн хулгай	60	62	103.3
мал хулгайлах	53	48	90.6
тээврийн хэрэгслийн хулгай	3	7	233.3
ААН хулгай	-	1	
Завших үрэгдүүлэх	2	1	50.0
Эд хөрөнгө устгаж, гэмтээх	3	4	133.3
Дээрэм	-	3	
Залилах	4	7	175.0
Гээгдэл эд зүйл, мал завших	-	2	
Бусад	14	0	
Аж ахуйн нэгжийн эсрэг гэмт хэрэг	3	-	
Үүнээс: Эд зүйлс хууль бусаар хил нэвтрүүлэх	2	-	
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын	**6**	**3**	**50.0**
Үүнээс: Олон нийтийн амгалан тайван байдал алдагдуулах	3	0	
Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	-	-	
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	**6**	**6**	**100.0**
Үүнээс: Хууль бусаар мод бэлтгэх	3	3	100.0
Химийн хорт, аюултай бодисыг хууль бусаар	0	1	
Тээврийн хэрэгслийн ХАБ, ашиглалтын журмын эсрэг	15	16	106.7
Эдийн засгийн	2	4	200.0
Авилгын эсрэг	2	10	500.0
Нийтийн албаны ашиг сонирхол	12	3	25.0
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	1	1	100.0
УАБ-ын эсрэг	6	15	250.0
Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны эсрэг	0	1	
Гэмт хэрэг үйлдсэн бүх хүн	**187**	**128**	**68.4**
Гэмт хэргийн үйлдэгдсэн байдал: хүүхэд оролцсон	17	10	58.8
эмэгтэй хүн оролцсон	23	30	130.4
согтуугаар үйлдэгдсэн	114	87	76.3
Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас гарсан гэмт хэрэг	21	23	109.5
бүлэглэн үйлдсэн гэмт хэрэг	20	24	120.0
галт зэвсгээр үйлдсэн	1	0	0.0
гудамж талбайд	50	47	94.0
гэр орон сууцанд	117	115	98.3
Иргэд байгууллагад учруулсан хохирол, сая.төг	487.9	1018.5	208.8
Хохирол нөхөн төлөлт /сая.төг/	368.2	369.2	100.3
Хохирол нөхөн төлөлтийн хувь	75.5	36.2	47.9
Битүүмжилсэн хөрөнгө сая.төг	337.2	-	
Гэмт хэргийн улмаас нас барсан хүн	7	6	85.7
Үүнээс: бусдын гарт амь үрэгдсэн	1	1	
ХАБЖЭГХ-ийн улмаас	5	1	20.0
золгүй учирлаар	1	4	400.0
гэмтсэн хүн	187	128	68.4
Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэн	375	335	89.3
Нийт зөрчлийн тоо	8803	11880	135.0
Тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрх хасаж торгосон	279	243	87.1

Бүлэг 14

БАНКНЫ КАССЫН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ЗЭЭЛ, ХАДГАЛАМЖ,

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I - XII / 2017 I - XII хувь
Монгол банкнаас зузаатгалаар авсан	сая.төг	34712.7	35127.8	38760.9	43205.0	111.5
Кассын орлого	сая.төг	425651.3	438721.4	522652.3	597347.7	114.3
Монгол банкинд эргүүлэн татсан	сая.төг	28880.3	31615.1	26318.9	33657.5	127.9
Кассын зарлага	сая.төг	397303.2	435507.3	542139.1	602300.0	111.1
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	сая.төг	160576.8	164500.8	174238.9	197933.0	113.6
Үүнээс хугацаа хэтэрсэн	сая.төг	3146.9	8220.1	4700.1	1873.9	39.9
Найдваргүй зээл	сая.төг	1139.7	2729.4	6240.5	10838.2	173.7
Хадгаламжийн үлдэгдэл	сая.төг	66385.3	75495.4	90417.9	108795.4	120.3

Олгосон зээл 2018 оны 12 сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд	2015 I - XII		2016 I - XII		2017 I - XII		2018 I - XII	
	Зээлдэгч	Сая.төг	Зээлдэгч	Сая.төг	Зээлдэгч	Сая.төг	Зээлдэгч	Сая.төг
	80982	***148043.1***	***75904***	***142462.4***	***72396***	***153474.8***	***95563***	***199771.8***
Лизингийн зээл	3153	3332.2	2054	2139.8	2267	2653.2	1792	3016.9
Хадгаламж барьцаалсан зээл	22549	23453.5	20099	22007.6	17797	23752.9	16720	27816.3
Цалингийн зээл	8407	27376.0	7775	25288.2	10486	41906.5	32672	67575.5
Тэтгэврийн зээл	30366	20119.4	30076	25017.2	27592	22431.3	29168	31054.2
Малчны зээл	7244	20387.1	4579	11163.9	7249	23793.3	6928	26638.1
Хэрэглээний зээл	1307	4034.1	936	3081.2	520	1517.1	386	1746.1
Төслийн зээл	108	2800.3	1017	4348.2	234	3731.2	412	3119.2
Хөрөнгө оруулалтын зээл	19	602.5	62	2326.4	27	2325.6	26	3567.4
Орон сууц, хашаа байшингийн зээл	353	14746.7	108	3926.3	126	5580.2	123	5198.7
ХАА-н зээл	0	0.0	2154	7870.6	0	0.0	0	0.0
Бизнесийн зээл /Бизнесийн, Ченжийн, Зээлийн шугам, Бөөний, бичил бизнесийн зээл/	1720	29573.1	1417	27704.2	1029	23127.9	1191	26849.8
Үнэт зүйл барьцаалсан зээл	0	0.0	1	10.0	0	0.0	0	0.0
Картын зээл	5680	776.8	5440	471.5	4855	587.1	6026	1546.1
Бүлгийн зээл	0	0.0	55	758.7	109	1851.6	79	1093.2
Бусад	76	841.5	130	6346.6	0	0.0	9	497.5
Оюутны сургалтын			1	2.0	105	216.9	31	52.8

Зээлийн өрийн үлдэгдэл 2018 оны 12 сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд	2015 I - XII		2016 I - XII		2017 I - XII		2018 I - XII	
	Зээлдэгч	Сая.төг	Зээлдэгч	Сая.төг	Зээлдэгч	Сая.төг	Зээлдэгч	Сая.төг
	38096	***160576.8***	***35290***	***164501.0***	***33355***	***174238.9***	***31438***	***197933.0***
Лизингийн зээл	3640	2523.0	2500	1796.4	2283	1974.7	1677	1993.4
Хадгаламж барьцаалсан зээл	9828	11809.1	8324	9600.3	7006	8785.3	6408	8878.0
Цалингийн зээл	6447	43434.7	6232	42751.2	6426	53084.2	6583	72213.9
Тэтгэврийн зээл	7414	16915.0	7521	22068.6	7658	24782.5	7556	31608.8
Малчны зээл	4994	12067.9	2971	6935.4	5377	16674.1	5086	18076.2
Хэрэглээний зээл	1613	4845.4	1358	4794.1	866	1594.7	554	1689.6
Төслийн зээл	334	7315.2	1298	8959.9	461	8018.0	474	7405.7
Хөрөнгө оруулалтын зээл	109	2716.5	95	3333.1	91	4124.5	75	3877.9
Орон сууц, хашаа байшингийн зээл	926	22279.3	809	16887.5	764	17834.8	647	15890.2
ХАА-н зээл	0	0.0	1732	5159.2	1	3.6	1	3.0
Бизнэсийн зээл /Бизнесийн, Ченжийн, Зээлийн шугам, Бөөний, бичил бизнесийн зээл/	2510	35559.9	2072	31242.5	1826	26324.5	1616	28863.9
Үнэт зүйл барьцаалсан зээл	0	0.0	1	10.0	0	0.0	0	0.0
Картын зээл	184	207.8	93	81.8	212	330.0	525	603.5
Бүлгийн зээл	0	0	68	769.0	97	1502.3	82	1126.6
Бусад	97	903	215	10110.0	211	9094.6	129	5659.8
Оюутны сургалтын			1	2.0	76	111.1	25	42.5

Бүлэг 15. Төрийн санхүү

□□□□□ □ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□YY□□H □□□□□□□ □
□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□

Орлогын төрөл	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII			2018 I-XII / 2017 I-XII
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ	
	сая.төг					хувь	
БҮГД ДҮН	**2264.7**	**2180.2**	**2740.2**	**2192.0**	**3909.3**	**178.3**	**142.7**
ААНБ-ын орлогын а/татвар	274.9	254.3	213.9	200.0	440.3	220.2	205.9
нэмэгдсэн өртгийн татвар	1578.5	1610.2	2121.3	1700.0	3024.4	177.9	142.6
онцгой албан татвар	111.4	102.1	184.0	200.0	200.6	100.3	109.0
цалин хөлс түүнтэй адилтгах	-	-	-	-	-	-	-
хувьцаааны ноогдол а/татвар	-	-	-	-	-	-	-
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	120.4	113.7	131.3	65.0	159.8	245.8	121.7
Агаарын бохирдлын төлбөр	179.5	99.9	89.7	27.0	84.1	311.5	93.8

АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО

Орлогын төрөл	2015 I-IXII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII			2018 I-XII / 2017 I-XII
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ	
	сая.төг					хувь	
Аймгийн төсвийн орлого	**9593.0**	**10248.7**	**11401.5**	**10998.5**	**13342.7**	**121.3**	**117.0**
Улсын төвлөрсөн төсөвт	2264.7	2180.2	2740.2	2192.0	3909.3	178.3	142.7
Аймгийн төсөвт	7328.3	8068.5	8661.3	8806.5	9433.4	107.1	108.9

АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО

Орлогын төрөл	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII			2018 I-XII
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ	2017 I-XII
	сая.төг					хувь	
ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН	**19308.1**	**19513.3**	**21040.5**	**24639.8**	**25266.7**	**102.5**	**120.1**
А. УРСГАЛ ОРЛОГО	7328.3	8068.5	8661.3	8806.5	9433.4	107.1	108.9
1. Татварын орлого	6946.0	6788.4	7239.9	8284.2	8838.2	106.7	122.1
1.1 Орлогын албан татвар	5630.6	5347.9	5457.9	5700.5	5590.2	98.1	102.4
а. Хувиараа аж ахуй эрхлэгчдийн	213.2	262.5	84.2	454.8	385.3	84.7	457.6
б. Хөрөнгө борлуулсны орлого	255.6	58.3	71.7	57.4	97.0	169.0	135.3
в. Орлого тодорхойлох боломжгүй иргэний	25.1	-	-	-	-	-	-
г. Цалингийн ашиг	4979.6	5027.1	5302.0	5188.3	5107.9	98.5	96.3
д. Үйл ажиллагааны орлого	157.1	0	-	-	-	-	-
1.2. Өмчийн татвар	585.4	631.2	659.8	640.9	765.1	119.4	116.0
а.ҮХЭХөрөнгийн, бууны татвар	348.9	345.4	372.6	360.9	462.1	128.0	124.0
б. авто өөрөө явагч хэрэгслэлийн	236.5	285.8	287.2	280.0	303.0	108.2	105.5
1.4. Бусад татвар	730.0	809.3	1122.2	1942.8	2482.9	127.8	221.3
а. Улсын тэмдэгтийн хураамж	171.3	313.3	203.6	210.0	207.1	98.6	101.7
б. Газрын төлбөр	174.1	167.3	188.6	175.0	240.9	137.7	127.7
в. Ойгоос хэрэглээний мод, түүлээ ашигласны төлбөр	69	107.1	80.8	63.4	72.6	114.5	89.9
г. Хайгуулын болон ашиглалтын лицензийн төлбөр	-	-	-	-	-	-	-
д. Ашигт малтмалын нөөцийн	-	-	-	-	-	-	-
е. Агнуурын нөөц ашигласны	166.9	77.1	484.2	335.2	583.7	174.1	120.5
ё. Түгээмэл тархацтай а/м бусад нөөц ашигласны төлбөр	88.4	41.9	38.0	56.0	35.9	64.1	94.5
ж. Ғашаан ус ашигласны төлбөр	37	25.8	34.4	28.0	26.8	95.7	77.9
з.Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	23.3	76.8	92.6	152.3	160.1	105.1	172.9
и.Хадгаламжийн хүүгийн орлого	-	-	-	922.9	1155.8	125.2	-
2. Татварын бус орлого	382.3	1280.1	1421.4	522.3	595.2	114.0	41.9
а. Хувьцааны ноогдол ашиг	-	-	-	-	-		
б. Хүү торгуулийн орлого	19.1	57.6	136.3	60.0	57.5	95.8	42.2
в. Төсөвт газрын өөрийн	-	-	-				
г. Нэр заагдаагүй орлого	363.2	1222.5	1285.1	462.3	537.7	116.3	41.8
Б. ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	0	0	0.0	0.0	0.0	-	-
хөрөнгө худалдсаны орлого	-	-	-	-	-	-	-
В. ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	11979.8	11444.8	12379.2	15833.3	15833.3	100.0	127.9
а. НӨАТ-ын шилжүүлэг	-	-	-	-	-	-	-
б. Улсын төсвийн санхүүгийн	11979.8	11444.8	12379.2	15833.3	15833.3	100.0	127.9
Улсын төсвийн санхүүжилт							
Тусгай зориулалтын шилжүүлэг	35341.5	38081.0	40467.7	40783.5	40783.5	100.0	100.8

УЛС, ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА

Зарлагын төрөл	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII			2018 I-XII / 2017 I-XII
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ	
	сая.төг					хувь	
БҮХ ЗАРЛАГЫН ДҮН	**57886.0**	**61394.0**	**63362.4**	**72232.0**	**69608.9**	**96.4**	**109.9**
Цалин хөлс	30122.3	29694.6	30016.8	31317.3	31132.2	99.4	103.7
НДШ	3304.5	3285.2	3318.0	3781.9	3746.7	99.1	112.9
Бусад зардал	12922.1	12590.9	13470.8	16086.1	14481.6	90.0	107.5
Урсгал шилжүүлэг	2531.5	3443.1	6248.6	3515.9	3428.3	97.5	54.9
Хөрөнгө оруулалт	1495.7	4332.9	2010.6	7329.8	6619.0	90.3	329.2
Нийгмийн халамж үйлчилгээ	7509.9	8047.3	8297.6	10201.0	10201.0	100.0	122.9
Их засвар	-	-	-	-	-	-	-
Төсөвт Өглөг	1494.6	269.6	132.5	-	241.7	-	182.4
байгууллагын Авлага	84.4	76.4	96.2	-	82.4	-	85.7
Орон нутаг	22702.5	23631.1	22840.9	31256.9	28985.9	92.7	126.9
Боловсрол, соёл	29500.4	32067.1	35052.7	35018.8	34748.1	99.2	99.1
Эрүүл мэнд, спорт	5328.8	5340.4	5114.0	5304.5	5245.1	98.9	102.6
Барилга, хот байгуулалт	230.9	241.2	237.7	404.7	398.9	98.6	167.8
нийгмийн хамгаалал	123.4	114.2	117.1	247.1	230.9	73.0	197.2
Бусад	-	-	-	-	-		

Бүлэг 16. Гадаад худалдаа

ГАДААД ХУДАЛДАА, жил бүрийн эцэст

	хэмжих нэгж	2015 I-XII	2016 I-XII	2017 I-XII	2018 I-XII	2018 I-XII / 2017 I-XII хувь
НИЙТ ЭКСПОРТ	мянган.ам.долл	303.8	20.1	237.2	327.3	138.0
НИЙТ ИМПОРТ	мянган.ам.долл	28133.7	34372.20	22269.6	28154.9	126.4

ЭКСПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА, жил бүрийн эцэст

Гол нэр төрөл	хэмжих нэгж	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII / 2017 I-XII хувь
		Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.дол	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	
Авто машин, суудлын Тоёото, королло	ш							1.0	20.5	
Адууны мах	тн	156.0	297.8			136.4	204.88	100.0	150.0	73.3
Брезент	м2							1100.0	1.3	
Загас, хөлдөөсөн	тн			5	6.9					
Монгол гэр	ш	6	6.0	4	3.5	16	15.85	3.0	1.8	18.8
Үхрийн Мах	тн							40.0	105.0	
Хонины мах	тн							19.0	35.2	
Цай, ногоон	тн			1.8	9.7	4.16	15.32	7.6	10.9	182.6
Чулуулгийн дээж	тн	0.39	0.02			0.375	0.215	0.5	0.0	133.3
Шашны эд зүйл	ш							512.0	0.7	
эсгий	м2					60	0.91	80.0	1.9	133.3

ИМПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА, жил бүрийн эцэст

Гол нэр төрөл	хэмжих нэгж	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII / 2017 I-XII хувь
		Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	
00 өрөөний суулгуур	ш	20.0	1.1							
Авто бензин	тн	17402.3	13119.3	20127.7	12389.5	15066.2	10069.1	11727.7	9170.9	77.8
Автомашин суудлын	ш	26.0	248.8	1.0	7.6	6.0	4.4	6.0	34.0	
Автомашин, өвс боох	ш							4.0	1.0	
Автомашин, тусгай зориулалтын чиргүүл	ш	1.0	2.3	1.0	3.2			4.0	18.6	
Ажлын дугуй, утаа сорогчийн	ш					1.0	7.7			
Арвай	тн	25.0	5.4			1.0	0.3	1.4	0.9	144.0
Ачааны авто, машин, чиргүүл /тоо/	ш	9.0	61.1	4.0	25.4	1.0	0.5			
Банз, шилмүүст модны	м3	1053.4	129.3	661.5	68.8	456.5	65.4	485.1	62.5	106.3
Барааны саван	кг			30.0	0.1					
Бариул. хөнгөн цагаан	кг			30.0	0.1					
Битум	тн	117.5	51.4	1115.6	388.9	35.3	9.0			
Будаа гурвалжин	тн			1.6	0.9					
Будаа хөц	тн	103.0	21.3	219.6	37.4	218.0	48.3	159.9	32.1	73.3
Бүрээс даавуу	м2	403.2	0.3							
Бэлдмэл, шөлтэй хоолны	кг			61.0	0.1	45.0	0.1	27.0	0.1	60.0
Бэлдэц, хөнгөн цагаан	ш					93.0	14.9	1.0	4.2	1.1
Бэлэн гоймон	кг			0.5	0.7	0.0	0.1			
Бялуу	кг			0.3	1.6	0.1	0.2			
Бяслаг	кг					9.4	0.0			
Бялууны зүйлс	тн							0.6	1.1	
Ванн, хуванцар	ш							1.0	0.4	
Гар нүүрийн саван	кг							25.9	0.1	
Гоймон, улаан буудайн	тн	1.3	0.6	1.9	1.0	1.5	1.1	7.7	3.6	512.0
Гоожуур	кг							1.2	0.0	
Гурил дээд	тн	2781.0	660.7	1743.8	424.5					
Гутал	хос	16.0	0.3	25.0	0.1					
Давс иоджуулсан	кг			50.0	0.0					
Дамжуургын тууж	тн	0.1	0.4							
Даралт хэмжигч	ш					2.0	0.0	4.0	0.0	200.0
Дизель түлш	тн	11480.7	8152.3	25825.2	15438.8	9996.4	6717.3	15928.6	12471.4	159.3
Дэвсгэр, химийн мяндсан	м2							80.0	0.2	
Жигнэмэг	тн	1.4	2.6	3.4	5.6	1.3	2.2	1.5	2.3	115.4
Жимс Жимсгэнэ	тн	83.6	88.9	50.6	55.4	23.6	37.2	20.5	32.6	86.9
Жимсний чанамал	тн			25.4	0.2	302.0	0.4	0.0	0.1	0.0
Жимсний шүүс, холимог	мян.л	2.9	1.6	2.1	1.5	0.5	0.5	1.4	1.0	268.0
Зайрмаг	тн	0.9	3.4	1.3	3.5	0.3	1.1			
Зөгийн бал	тн			5.3	7.1					
йогурт	тн	0.3	0.5					0.1	0.2	
Кабель	м							25.0	0.1	
Кетчуп	тн			0.3	0.3	0.3	0.4	0.2	0.4	80.0
Кисэль	кг					6.6	0.0			
Мебель тавилга	ш	1050.0	87.7	317.0	20.5	216.0	23.0	591.0	42.6	273.6
Модон хаалга	ш	172.0	2.9							
Ноос, хонины	тн					42.0	7.8	114.7	20.0	273.0
Овъёос	тн	1985.0	210.3	1577.2	208.8	863.1	132.4	1155.9	185.5	133.9
Өнгөлгөөний тоосго	тн	133.1	22.7	323.1	36.0	85.2	12.3	279.4	31.9	327.9
Өндөг /тахианы/	мян.ширхэг	216.4	17.6	749.9	55.3	948.6	72.9	741.6	51.7	78.2
Өргөст хэмх, таримал	кг	0.3	0.3							
Өргөст хэмх. даршилсан	тн			50.6	0.1	0.5	0.5	0.5	0.5	95.0
Өрмөнцөр	кг					25.0	0.1			
Өтгөрүүлсэн сүү	тн			1.1	1.1	0.6	0.9	0.1	0.2	24.2
Поддон, модон	ш							84.0	0.3	
Поролон, орны	тн	0.6	0.9	44.0	0.0					
Пропан	м3					38.0	11.6			
Радиатор, ширмэн	тн	18.9	21.1	2.5	2.2	6.0	6.7	1.3	4.8	21.3
Сав, суулга	ш							98.0	0.3	
Салхилуур	ш					20.0	0.1	20.0	0.1	100.0
Сырок	тн			0.4	1.1	0.1	0.4			
Тавцан хуванцар	ш					29.0	0.3	70.0	0.4	241.4
Таг хуванцар	ш							26.0	0.0	
Талх	тн					0.2	0.1	0.0	0.1	
Тогоо, халуун усны	ш					5.0	21.4			
Тогтоогч	ш							1200.0	0.1	
Тоолуур цахилгаан	ш	50.0	0.6			40.0	0.4			
Тоолуур, шингэний	ш	100.0	1.0					2.0	0.2	
Тос ургамалын	тн	0.1	0.2	4.0	2.6	0.4	0.6	0.4	0.4	87.5
Тос, хөдөлгүүрийн	тн			18.4	14.3	36.8	44.2			
Тосгуур, холигчийн хамт	ш	24.0	0.5							
Тосгуур, хуванцар	ш							6.0	0.1	

ИМПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА, жил бүрийн эцэст

Гол нэр төрөл	хэмжих нэгж	2015 I-XII		2016 I-XII		2017 I-XII		2018 I-XII		2018 I-XII / 2017 I-XII хувь
		Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	Тоо хэмжээ	үнийн дүн мян.ам.долл	
Төмөр дээврийн	тн			7.3	4.4					
Төмөр хаалга	ш	62.0	5.1	2.0	0.8			22.0	2.7	
Төмөр шүүгээ	ш							7.0	0.1	
Тууз, өөрөө наалддаг	кг			58.0	0.1			4.0	0.0	
Түгжээ хуванцар	ш	35.0	0.0							
Угаалгын нунтаг	тн			0.1	0.2	0.1	0.2			
Улаанбуудай, зөөлөн	тн			75.0	17.2			125.0	25.0	
Ундаа шүүс	мян.л	16.7	4.4					0.5	0.2	
Ус зайлуулагч ховоо	ш							45.0	0.1	
Утаа сорогч, халаатын зуухны	ш			2.0	1.8					
Үгс авагч, халаалтын зуухны	ш			2.0	1.1					
Үхрийн шир	ш							259.0	0.2	
Хаалт	ш					425.0	4.9	369.0	0.1	86.8
Хавтан бетонон	кг			67.9	4.5	24.7	2.8			
Хавтан гипсэн	тн	4.3	1.0					0.7	0.8	
Хавтан зоргодсон	м2			990.6	3.7	1235.3	4.9	2371.2	8.0	191.9
Хавтан тавилгын	м2	2210.8	5.3							
Хавтан хуванцар	ш	805.0	6.7							
Хавтан, сендвич	тн	2.6	0.2					0.2	0.6	
Хавхлага	ш					280.0	0.8			
Хиам	тн	2.3	4.6	2.0	3.6	0.7	2.0	0.5	1.2	75.7
Хивэг	тн	3168.5	302.9	2523.0	235.8	3467.0	377.1	4934.6	553.2	142.3
хивэг хорголжин	тн			208.3	32.9					
Хийжүүлсэн ус	мян.л	23.3	3.4	48.0	0.0	1.3	0.7	0.4	0.2	33.7
Холбогч, хуванцар	тн	1.2	2.6			0.3	1.3	0.0	0.2	
Холбох хэрэгсэл тавилгын	мянган.ш	0.5	0.7					2.1	0.3	
Холбох хэрэгсэл, сантехникийн	тн	2.4	1.1			0.1	0.4	0.1	0.1	100.0
Хонины арьс	ш							170.0	0.2	
Хоолой ган	тн	2.1	1.3	0.7	3.4	9.9	6.8	1.0	1.0	10.0
Хоолой хуванцар	тн					62.3	10.2	0.2	0.8	0.3
Хөлдөөгч	ш							3.0	0.5	
Хуванцар муфт	тн							0.1	0.2	
Хуванцар шүүгээ	ш					6.0	0.1	18.0	0.1	300.0
Хувин, хуванцар	ш			35.0	0.1	20.0	0.4	110.0	0.1	550.0
Хүнсний ногоо	тн	22.7	6.5	104.5	15.6	3.5	1.7	7.6	1.8	217.7
Хүүхдийн будаа	тн			1.5	0.4	0.3	0.1	0.5	0.1	166.7
Цаас ариун цэврийн	мян.ширхэг	0.0	0.0	53.5	4.9	10.7	2.0	1.4	1.5	13.6
Цагаан будаа	тн	10.0	5.6	95.8	43.7	28.5	16.0	4.5	2.7	15.8
Цахилгаан эрчим хүч	мян.квт.цаг	108550.2	4689.3	99139.4	4730.1	90229.9	4489.3	111008.9	5332.5	123.0
Цилиндр, шулуун хөдөлгөөний	ш					1.0	0.3			
Цай	кг	20.0	0.3					20.0	0.0	
Цонх хуванцар	ш	1350.0	143.7	330.0	32.0	236.0	22.4	351.0	32.4	148.7
Цонхны бусад хэрэгсэл	ш	2.3	3.9							
Чипс	тн					25.3	0.3	13.5	0.1	53.4
Чиргүүл, цистерн	ш					1.0	3.0			
Чихэр	тн					1.7	4.6	4.4	8.8	256.5
Шагшуур	кг					50.0	0.1			
Шампунь	кг			117.6	0.1					
Шампанск	л			112.0	0.0					
Шанага, хуванцар	ш			35.0	0.0					
Шохой түүхий	тн					3.0	0.7			
Шүршигч хошуу	ш					6.0	0.0			
Шүүлтүүр, зэс	кг							0.5	0.1	
Шүүгээ, шарах	ш							1.0	0.2	
Шүдэнз	кг			85.6	0.3					
Шүүр	мян.ширхэг							0.0	0.0	
Элсэн чихэр	тн			0.6	0.6	0.6	0.6	0.4	0.2	58.3
Ялтсан төмөр	тн	4.2	1.6							

Бүлэг 17. Үнэ

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНЭ,
ТАРИФЫН ИНДЕКС 12-р сарын 21- ний байдлаар

Бүлэг	2018.12/ 2017.12	2018.12/ 2017.12	2018.12/ 2018.11
ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	106.5	106.5	100.5
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	111.3	111.3	101.3
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	108.6	108.6	100.3
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	106.0	106.0	100.8
04. ОРОН СУУЦ, УС,ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	99.4	99.4	100.0
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	106.3	106.3	100.0
06. ЭМ ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.7	109.7	100.6
07. ТЭЭВЭР	105.1	105.1	99.7
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	99.3	99.3	100.0
09. АМРАЛТ,ЧӨЛӨӨТ ЦАГ,СОЁЛЫН БАРАА,ҮЙЛЧИЛГЭЭ	105.7	105.7	100.0
10. БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
11. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТ.БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	114.1	114.1	100.0
12. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	108.3	108.3	100.0

Гол нэрийн барааны үнэ 2018 он 9-р сар, 7 хоногоор

үзүүлэлт	хэмжих нэгж	I	II	III	IV	сарын дундаж өсөлт %	өмнөх сарын дунджаас өссөн буурсан %	сарын дундаж үнэ
		төгрөг						
Гурил,I зэрэг	кг	1200	1200	1200	1200	100.0	101.7	1200
Хонины мах	кг	6000	6000	6000	6500	102.8	103.8	6125
Үхрийн мах	кг	5800	5800	6000	6500	103.9	103.2	6025
Ямааны ястай мах	кг	4500	4500	5000	5000	103.7	105.6	4750
Элсэн чихэр	кг	2400	2400	2400	2400	100.0	100.0	2400
Цагаан будаа	кг	2400	2400	2400	2400	100.0	100.0	2400
Шингэн сүү	л	2200	2200	2500	2500	104.5	118.7	2350
Ноолуурын үнэ	кг							
Бензин, А-80	л	2065	2060	2062	2032	99.5	99.5	2055
Бензин, А-92	л	2192	2090	2090	2058	97.9	94.7	2108
Дизелийн түлш	л	2472	2460	2465	2465	99.9	99.8	2466

Бүлэг 18. Хөдөө аж ахуй

2018 оны бүх мал, төрөл, сум, бүсээр

Сумын нэр	Бүгд	үүнээс					Бодод шилжүүлсэн					
		тэмээ	адуу	үхэр	хонь	ямаа	Нийт	тэмээ	адуу	үхэр	хонь	ямаа
	толгой											
Дүн	**3175275**	**25145**	**123787**	**182922**	**1567962**	**1275459**	**765 185.9**	**37 717.5**	**123 787.0**	**182 922.0**	**261 327.0**	**159 432.4**
Баруунтуруун	73395	128	6 745	8 768	26 664	31 090	24 035.3	192.0	6 745.0	8 768.0	4 444.0	3 886.3
Бөхмөрөн	141223	113	4 707	7 179	62 645	66 579	30 818.7	169.5	4 707.0	7 179.0	10 440.8	8 322.4
Давст	89915	270	1 780	6 550	42 180	39 135	20 656.9	405.0	1 780.0	6 550.0	7 030.0	4 891.9
Завхан	124820	9 438	5 711	1 609	41 407	66 655	36 710.0	14 157.0	5 711.0	1 609.0	6 901.2	8 331.9
Зүүнговь	132295	670	7 239	12 068	72 352	39 966	37 366.4	1 005.0	7 239.0	12 068.0	12 058.7	4 995.8
Зүүнхангай	160708	107	10 079	9 136	86 472	54 914	40 651.8	160.5	10 079.0	9 136.0	14 412.0	6 864.3
Малчин	166560	723	4 600	6 715	104 503	50 019	36 069.0	1 084.5	4 600.0	6 715.0	17 417.2	6 252.4
Наранбулаг	248373	2 960	6 105	6 919	131 261	101 128	51 981.8	4 440.0	6 105.0	6 919.0	21 876.8	12 641.0
Өлгий	129895	2 208	3 671	2 882	49 207	71 927	27 057.0	3 312.0	3 671.0	2 882.0	8 201.2	8 990.9
Өмнөговь	233152	1 513	6 566	8 843	113 708	102 522	49 445.1	2 269.5	6 566.0	8 843.0	18 951.3	12 815.3
Өндөрхангай	201874	460	10 835	12 635	93 836	84 108	50 312.8	690.0	10 835.0	12 635.0	15 639.3	10 513.5
Сагил	178769	311	5 980	11 969	87 632	72 877	42 130.5	466.5	5 980.0	11 969.0	14 605.3	9 109.6
Тариалан	159269	915	3 002	6 148	89 665	59 539	32 909.0	1 372.5	3 002.0	6 148.0	14 944.2	7 442.4
Түргэн	143959	380	4 509	7 832	77 228	54 010	32 533.6	570.0	4 509.0	7 832.0	12 871.3	6 751.3
Тэс	265896	2 336	14 565	29 101	152 319	67 575	81 003.4	3 504.0	14 565.0	29 101.0	25 386.5	8 446.9
Ховд	161617	1 099	6 123	8 447	49 555	96 393	36 526.8	1 648.5	6 123.0	8 447.0	8 259.2	12 049.1
Хяргас	194326	617	5 476	6 508	116 111	65 614	40 463.1	925.5	5 476.0	6 508.0	19 351.8	8 201.8
Цагаанхайрха	169080	418	6 187	5 231	75 720	81 524	34 855.5	627.0	6 187.0	5 231.0	12 620.0	10 190.5
Улаангом	200149	479	9 907	24 382	95 497	69 884	59 659.2	718.5	9 907.0	24 382.0	15 916.2	8 735.5
Баруун бүс	1057126	18133	31178	34848	474803	498164	234629.8	27199.5	31178	34848	79133.833	62270.5
Хойд бүс	553866	1074	16976	33530	269685	232601	126139.6	1611	16976	33530	44947.5	29075.1
Өмнөд бүс	605057	1113	33846	35770	282692	251636	149855.3	1669.5	33846	35770	47115.3	31454.5
Зүүн бүс	759077	4346	31880	54392	445285	223174	194901.9	6519	31880	54392	74214.2	27896.8
Төвийн бүс	200149	479	9907	24382	95497	69884	59659.17	718.5	9907	24382	15916.2	8735.5
Дүн	**3175275**	**25145**	**123787**	**182922**	**1567962**	**1275459**	**765185.9**	**37717.5**	**123787**	**182922**	**261327**	**159432.4**

Малын тоо, бүгд, сум, бүсээр

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	толгой			
Дүн	**2729106**	**2784140**	**3129884**	**3175275**
Баруунтуруун	59192	61350	68 543	73 395
Бөхмөрөн	114644	119109	134 496	141 223
Давст	77378	72623	83 229	89 915
Завхан	104137	105835	126 456	124 820
Зүүнговь	117101	112273	123 834	132 295
Зүүнхангай	145355	147950	163 671	160 708
Малчин	145523	151592	161 823	166 560
Наранбулаг	210075	215143	240 149	248 373
Өлгий	111457	112008	131 493	129 895
Өмнөговь	192716	196153	227 931	233 152
Өндөрхангай	190081	174858	215 201	201 874
Сагил	145918	148399	166 887	178 769
Тариалан	126293	136328	154 027	159 269
Түргэн	111111	125654	136 743	143 959
Тэс	284860	268454	285 349	265 896
Ховд	132532	138555	157 549	161 617
Хяргас	166793	178308	194 584	194 326
Цагаанхайрхан	141810	153152	171 506	169 080
Улаангом	152130	166396	186 413	200 149
Баруун бүс	877210	904022	1037605	1057126
Хойд бүс	449051	465785	521355	553866
Өмнөд бүс	536438	537310	618921	605057
Зүүн бүс	714277	710627	765590	759077
Төвийн бүс	152130	166396	186413	200149
Дүн	**2729106**	**2784140**	**3129884**	**3175275**

Малын тоо, сум, бүсээр

ТЭМЭЭ

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	толгой			
Дүн	**20538**	**21909**	**23521**	**25145**
Баруунтуруун	120	135	134	128
Бөхмөрөн	121	113	114	113
Давст	221	247	245	270
Завхан	7044	7 649	8 523	9 438
Зүүнговь	737	755	716	670
Зүүнхангай	72	90	98	107
Малчин	576	595	661	723
Наранбулаг	2490	2 698	2 854	2 960
Өлгий	1660	1 867	2 041	2 208
Өмнөговь	1270	1 325	1 366	1 513
Өндөрхангай	360	393	444	460
Сагил	238	268	313	311
Тариалан	827	811	852	915
Түргэн	307	346	368	380
Тэс	2371	2 345	2 378	2 336
Ховд	1025	1 014	1 034	1 099
Хяргас	456	521	556	617
Цагаанхайрхан	312	339	376	418
Улаангом	331	398	448	479
Баруун бүс	14316	15364	16670	18133
Хойд бүс	887	974	1040	1074
Өмнөд бүс	864	957	1052	1113
Зүүн бүс	4140	4216	4311	4346
Төвийн бүс	331	398	448	479
Дүн	**20538**	**21909**	**23521**	**25145**

Малын тоо, сум, бүсээр

АДУУ

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	толгой			
Дүн	**98036**	**105671**	**119491**	**123787**
Баруунтуруун	5124	5898	6 486	6 745
Бөхмөрөн	3334	3708	4 361	4 707
Давст	1233	1310	1 492	1 780
Завхан	5158	5380	6 060	5 711
Зүүнговь	6189	6122	6 742	7 239
Зүүнхангай	7885	8130	9 327	10 079
Малчин	3902	4251	4 398	4 600
Наранбулаг	5107	5470	6 080	6 105
Өлгий	2817	2965	3 525	3 671
Өмнөговь	4789	5185	6 262	6 566
Өндөрхангай	9433	10281	11 572	10 835
Сагил	4567	4890	5 698	5 980
Тариалан	2324	2461	2 861	3 002
Түргэн	3299	3635	4 000	4 509
Тэс	12473	12930	14 365	14 565
Ховд	4903	5103	5 803	6 123
Хяргас	4179	4678	5 388	5 476
Цагаанхайрха	4511	5518	6 222	6 187
Улаангом	6809	7756	8 849	9 907
Баруун бүс	25098	26564	30591	31178
Хойд бүс	12433	13543	15551	16976
Өмнөд бүс	26953	29827	33607	33846
Зүүн бүс	26743	27981	30893	31880
Төвийн бүс	6809	7756	8849	9907
Дүн	**98036**	**105671**	**119491**	**123787**

Малын тоо, сум, бүсээр

ҮХЭР

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	толгой			
Дүн	**156818**	**161046**	**176866**	**182922**
Баруунтуруун	7328	7686	8 331	8 768
Бөхмөрөн	5691	5975	6 859	7 179
Давст	5232	5073	5 856	6 550
Завхан	1114	1253	1 527	1 609
Зүүнговь	10809	10050	10 883	12 068
Зүүнхангай	7754	7928	8 887	9 136
Малчин	6539	6808	7 013	6 715
Наранбулаг	6225	6650	7 090	6 919
Өлгий	2442	2535	3 009	2 882
Өмнөговь	7426	7898	8 883	8 843
Өндөрхангай	11104	11038	12 743	12 635
Сагил	10345	9714	11 177	11 969
Тариалан	4953	5013	5 943	6 148
Түргэн	6483	7020	7 187	7 832
Тэс	27235	27095	28 525	29 101
Ховд	6520	6959	7 964	8 447
Хяргас	6330	6788	7 125	6 508
Цагаанхайрхан	4051	4503	5 062	5 231
Улаангом	19237	21060	22 802	24 382
Баруун бүс	28680	30308	34416	34848
Хойд бүс	27751	27782	31079	33530
Өмнөд бүс	30237	31155	35023	35770
Зүүн бүс	50913	50741	53546	54392
Төвийн бүс	19237	21060	22802	24382
Дүн	**156818**	**161046**	**176866**	**182922**

Малын тоо, сум, бүсээр

ХОНЬ

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	толгой			
Дүн	**1337011**	**1376483**	**1552090**	**1567962**
Баруунтуруу	21744	22587	24 880	26 664
Бөхмөрөн	49703	52541	59 876	62 645
Давст	36124	34730	39 671	42 180
Завхан	32426	33958	40 464	41 407
Зүүнговь	61663	60832	68 257	72 352
Зүүнхангай	76330	78083	87 638	86 472
Малчин	88760	93956	100 955	104 503
Наранбулаг	107280	112506	124 564	131 261
Өлгий	40539	41543	48 759	49 207
Өмнөговь	89059	93624	109 059	113 708
Өндөрхангай	88398	79836	99 886	93 836
Сагил	71909	73038	83 156	87 632
Тариалан	68251	75228	86 270	89 665
Түргэн	58749	66814	74 836	77 228
Тэс	175507	162967	170 699	152 319
Ховд	39590	42633	49 906	49 555
Хяргас	96212	102883	115 837	116 111
Цагаанхайрх	64061	70279	77 713	75 720
Улаангом	70706	78445	89 664	95 497
Баруун бүс	377145	399492	459022	474803
Хойд бүс	216485	227123	257539	269685
Өмнөд бүс	250533	250785	290117	282692
Зүүн бүс	422142	420638	455748	445285
Төвийн бүс	70706	78445	89664	95497
Дүн	**1337011**	**1376483**	**1552090**	**1567962**

Малын тоо, сум, бүсээр

ЯМАА

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	толгой			
Дүн	**1116703**	**1119031**	**1257916**	**1275459**
Баруунтуруун	24876	25044	28 712	31 090
Бөхмөрөн	55795	56772	63 286	66 579
Давст	34568	31263	35 965	39 135
Завхан	58395	57595	69 882	66 655
Зүүнговь	37703	34514	37 236	39 966
Зүүнхангай	53314	53719	57 721	54 914
Малчин	45746	45982	48 796	50 019
Наранбулаг	88973	87819	99 561	101 128
Өлгий	63999	63098	74 159	71 927
Өмнөговь	90172	88121	102 361	102 522
Өндөрхангай	80786	73310	90 556	84 108
Сагил	58859	60489	66 543	72 877
Тариалан	49938	52815	58 101	59 539
Түргэн	42273	47839	50 352	54 010
Тэс	67274	63117	69 382	67 575
Ховд	80494	82846	92 842	96 393
Хяргас	59616	63438	65 678	65 614
Цагаанхайрхан	68875	72513	82 133	81 524
Улаангом	55047	58737	64 650	69 884
Баруун бүс	431971	432294	496906	498164
Хойд бүс	191495	196363	216146	232601
Өмнөд бүс	227851	224586	259122	251636
Зүүн бүс	210339	207051	221092	223174
Төвийн бүс	55047	58737	64650	69884
Дүн	**1116703**	**1119031**	**1257916**	**1275459**

Малчин өрхийн тоо, сумаар

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	өрх			
Дүн	**7991**	**8588**	**8950**	**8874**
Баруунтуруун	189	250	256	269
Бөхмөрөн	271	277	364	367
Давст	183	183	187	200
Завхан	323	331	356	333
Зүүнговь	432	456	443	447
Зүүнхангай	362	356	388	404
Малчин	400	439	428	445
Наранбулаг	670	685	698	677
Өлгий	322	354	354	360
Өмнөговь	565	670	671	647
Өндөрхангай	521	557	589	591
Сагил	343	354	394	375
Тариалан	513	539	556	580
Түргэн	311	333	350	340
Тэс	944	964	991	972
Ховд	422	432	492	470
Хяргас	334	342	331	325
Цагаанхайрхан	259	283	305	303
Улаангом	627	783	797	769
Баруун бүс	2815	3011	3127	3067
Хойд бүс	1108	1147	1295	1282
Өмнөд бүс	1331	1446	1538	1567
Зүүн бүс	2110	2201	2193	2189
Төвийн бүс	627	783	797	769
Дүн	**7991**	**8588**	**8950**	**8874**

Малчдын тоо, сумаар

Сумын нэр	2015	2016	2017	2018
	тоо			
Дүн	**16215**	**17498**	**17173**	**16130**
Баруунтуруун	375	486	473	492
Бөхмөрөн	565	579	682	724
Давст	373	372	386	399
Завхан	628	647	655	567
Зүүнговь	889	919	849	840
Зүүнхангай	710	736	737	742
Малчин	830	936	856	782
Наранбулаг	1401	1460	1 464	1 315
Өлгий	681	737	725	687
Өмнөговь	1219	1434	1 417	1 073
Өндөрхангай	1005	1056	1 016	999
Сагил	691	738	750	706
Тариалан	1034	1110	1 120	1 193
Түргэн	619	651	653	564
Тэс	1971	2016	1 766	1 683
Ховд	805	819	913	844
Хяргас	680	713	669	651
Цагаанхайрхан	508	570	546	528
Улаангом	1231	1519	1 496	1 341
Баруун бүс	5768	6207	6294	5679
Хойд бүс	2248	2340	2471	2393
Өмнөд бүс	2598	2848	2772	2761
Зүүн бүс	4370	4584	4140	3956
Төвийн бүс	1231	1519	1496	1341
Дүн	**16215**	**17498**	**17173**	**16130**

Хээлтэгч мал, төрлөөр, сумаар

Сумын нэр	Бүгд	үүнээс				
		тэмээ	адуу	үхэр	хонь	ямаа
	толгой					
Дүн	**1416966**	**8615**	**37519**	**75803**	**725985**	**569044**
Баруунтуруун	32610	36	1941	3576	12920	14137
Бөхмөрөн	62313	38	1444	2945	29047	28839
Давст	40751	112	489	2705	20337	17108
Завхан	53684	3243	1789	602	17950	30100
Зүүнговь	56990	245	2033	4604	33136	16972
Зүүнхангай	76668	31	3058	3587	42553	27439
Малчин	71359	234	1397	2802	45499	21427
Наранбулаг	103881	1008	1835	3002	55871	42165
Өлгий	59909	830	1145	1276	22139	34519
Өмнөговь	102775	518	2111	3649	50829	45668
Өндөрхангай	99809	192	3487	4994	48484	42652
Сагил	78453	120	1824	5059	41339	30111
Тариалан	68321	232	846	2602	38867	25774
Түргэн	65665	129	1301	3395	37297	23543
Тэс	125010	853	4572	12556	74067	32962
Ховд	69835	369	1892	3310	22937	41327
Хяргас	83184	189	1583	2736	52165	26511
Цагаанхайрхан	75392	103	1842	2021	34864	36562
Улаангом	90357	133	2930	10382	45684	31228
Баруун бүс	458405	6200	9618	14441	208593	219553
Хойд бүс	247182	399	5058	14104	128020	99601
Өмнөд бүс	284479	362	10328	14178	138821	120790
Зүүн бүс	336543	1521	9585	22698	204867	97872
Төвийн бүс	90357	133	2930	10382	45684	31228
Дүн	**1416966**	**8615**	**37519**	**75803**	**725985**	**569044**

Бойжуулсан төл

Сумын нэр	2017	2018	Үүнээс				
			Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Иших
	толгой						
Дүн	**1112616**	**991925**	**3723**	**22777**	**55026**	**548185**	**362214**
Баруунтуруун	19849	23742	20	1334	2583	9757	10048
Бөхмөрөн	46002	43845	16	761	1803	22138	19127
Давст	31486	33603	53	379	2086	17073	14012
Завхан	38333	20197	1358	456	343	9207	8833
Зүүнговь	46252	47519	124	1597	3731	28777	13290
Зүүнхангай	52832	39753	17	1440	2353	23650	12293
Малчин	60793	61671	110	973	2238	40813	17537
Наранбулаг	86144	94886	500	1542	2547	51792	38505
Өлгий	49383	25880	316	464	667	12560	11873
Өмнөговь	78251	63918	199	877	2424	33670	26748
Өндөрхангай	78956	50020	90	2041	3288	26641	17960
Сагил	59152	66819	63	1258	3706	35803	25989
Тариалан	53703	56230	90	433	1865	33534	20308
Түргэн	49001	52811	49	753	2473	30889	18647
Тэс	107966	75444	364	2749	8231	48402	15698
Ховд	54839	51495	143	1228	2309	18101	29714
Хяргас	69038	67367	85	957	1974	44954	19397
Цагаанхайрхан	53786	32903	48	1027	1168	17395	13265
Улаангом	76850	83822	78	2508	9237	43029	28970
Баруун бүс	360653	312606	2606	5000	10155	158864	135981
Хойд бүс	185641	197078	181	3151	10068	105903	77775
Өмнөд бүс	205423	146418	175	5842	9392	77443	53566
Зүүн бүс	284049	252001	683	6276	16174	162946	65922
Төвийн бүс	76850	83822	78	2508	9237	43029	28970

Бүлэг 19. Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын 2018 оны
нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт /оны үнээр/

	Салбар	Нийт бүтээгдэхүүн				2018 I-XII	бүтэц
		2015	2016	2017	2018	2018 I-XII	
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	2017 I -XII	
		сая төгрөг				хувь	хувь
	Нийт дүн	13060.2	12134.4	13636.8	19090.3	**140.0**	**100.0**
1	Уул уурхайн олборлох аж үйлдвэр	1647.1	1526.7	2758.0	1270.3	46.1	6.7
	нүүрс	1641.6	1526.7	1503.8	1270.3	84.5	
	алт	0.0	0.0	1254.2	0.0	0.0	
	давс	5.5	0.0	0.0	0.0	0.0	
2	Боловсруулах аж үйлдвэр	7360.6	5252.3	5371.4	10194.9	189.8	53.4
	Хүнс ундааны үйлдвэрлэл	6215.1	4252.6	4088.5	8068.1	197.3	
	Хувцас үйлдвэрлэл	13.8	23.0	52.9	101.7	192.2	
	Мод модон бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	58.1	27.3	20.2	678.4	3358.6	
	Барилгын материалын үйлдвэрлэл	706.8	319.0	404.6	464.2	114.7	
	Арьс шир гутлын үйлдвэрлэл	183.7	251.4	225.8	235.2	104.2	
	Өлөн боловсруулах үйлдвэрлэл	97.8	302.4	455.7	550.8	120.9	
	Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	0.0	0.0	0.5	92.6	18510.0	
	бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	85.3	76.6	123.2	4.0	3.2	
3	Дулааны эрчим хүчний үйлдвэрлэл, усан хангамж	4052.5	5355.4	5507.4	7625.1	138.5	39.9
	Дулааны үйлдвэрлэл	3904.2	5196.9	5213.1	7270.7	139.5	
	Усан хангамж	148.3	158.5	294.3	354.4	120.4	
	Борлуулалтын орлого	10424.8	12231.3	14304.9	21609.0	151.1	
	Ажиллагсдын тоо	929.0	802.0	839.0	782.0	93.2	
	Хөдөлмөрийн бүтээмж /сая төг/	14.1	15.1	16.3	24.4	149.8	

Аж үйлдвэрийн нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн 2018 оны гүйцэтгэл

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэрс	хэмжих нэгж	Биет хэмжээ				2018 I-XII
			2017		2018		2017 I-XII
			XII	I-XII	XII	I-XII	
1	Авто машины суудлын бүрээс	ш	4	10	20	244	2440.0
2	Авто машины хучлага	ш	0	0	21	24	
3	Адууны мах	тн	20	236.5	18.1	378.1	159.9
4	Ажлын хувцас	ш	15	63	10	144	228.6
5	Албан тасалгааны модон тавилга	ш	0	5	4	10	200.0
6	Албан тасалгааны модон ширээ	ш	0	14	7	18	128.6
7	Алт	кг	1.3	13.8	0	0	
8	Арвайн гурил	тн	0.8	4.8	0	6.452	134.4
9	Архи	мян.л	0	41.7	0	39.8	95.4
10	Аяны уутан хөнжил	ш	0	0	0	215	
11	Банш, бууз, хуушуур	тн	0	0.3	0	0	
12	Бетон зуурмаг	м3	0	607	1907.5	7058.31	1162.8
13	Буйдан, диван, бусад зөөлөн ор, сан	ш	0	0	0	2	
14	Булигаар	мян.м2	0	0	0.02	0.208	
15	Бусад цай	кг	165	918	0	860	93.7
16	Бүх төрлийн модон жааз	ш	0	0	0	450	
17	Бүх төрлийн ногооны консерв	тн	0	1.1	0	1.125	102.3
18	Бүх төрлийн чавхдаст хөгжмийн зэмс	ш	0	122	0	29	23.8
19	Бялуу	тн	3.1	13.7	1.925	10.314	75.3
20	Ванн	ш	0	0	0	5	

Аж үйлдвэрийн нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн 2018 оны гүйцэтгэл

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэрс	хэмжих нэгж	Биет хэмжээ				2018 I-XII
			2017		2018		2017 I-XII
			XII	I-XII	XII	I-XII	
21	Гал тогооны өрөөний модон тавилга	ш	0	0	0	19	
22	Гар урлал, сийлбэрийн зүйлс	ш	0	0	0	8500	
23	Гоймон	тн	0	0.5	0	0.7	140.0
24	Гурил I зэрэг	тн	0.4	741.9	13.1	58.24	7.9
25	Гурил II зэрэг	тн	3.6	180.1	11.7	50.5	28.0
26	Гурил Дээд	тн	15.3	156.7	32.7	246.1	157.1
27	Гэрийн бусад модон тавилга	ш	0	11	0	34	309.1
28	Гэрийн бүрээс	ш	0	2	0	2	100.0
29	Гэрийн бүс	ш	0	8	0	27	337.5
30	Гэрийн мод	ш	2	55	10	56	101.8
31	Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	29.8	176.9	32.042	227.792	128.8
32	Дүүргэлтийн хөнгөн блок	мян.ш	0	0	0	502.4	
33	Дээврийн хавтан	мян.м2	0	0.4	0	0	
34	Дээлний нэхий дотор	ш	0	0	0	10	
35	Дээлнээс бусад монгол хувцас	ш	0	35	0	109	311.4
36	Жигнэмэг	тн	0	0	0	0.379	0.0
37	Жимсний чанамал	тн	0	1.4	0.145	0.986	70.4
38	Жүүс	мян.л	1.2	10.1	1.009	10.701	106.0
39	Зайрмаг	мян.ш	0	111	0	22	19.8
40	Зүсмэл материал	м3	0	0	0	0	
41	Костюм	хос	3	32	0	24	75.0
42	Куртка	ш	1	5	0	0	
43	Модон авдар хайрцаг, тавиур	ш	2	38	0	22	57.9
44	Модон ор	ш	0	7	0	0	
45	Модон сандал	ш	0	52	0	4	7.7
46	Монгол дээл,тэрлэг	ш	28	390	10	577	147.9
47	Моторт тээврийн хэрэгсэлд зориулаг	ш	0	0	0	1	
48	Нарийн боов	тн	19.4	250.7	27.294	258.862	103.3
49	Оёмол плате, банзал	ш	25	59	10	30	50.8
50	Оёмол хүрэм	ш	0	10	0	0	
51	Оёмол цамц	ш	0	26	0	0	
52	Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	25.1	117.5	8.3	152.3	129.6
53	Өмд	ш	0	0	0	21	
54	Пальто	ш	20	55	5	96	174.5
55	Савхин гутал, ботинк	хос	420	2796	318	2495	89.2
56	Савхин хүрэм	ш	0	1	0	0	
57	Савхин цүнх	ш	0	0	0	38	
58	Сандал, диваны бүрээс	ш	9	112	0	49	43.8
59	Сироп	мян.л	6.3	74.6	3.74	66.722	89.4
60	Стикер хэвлэл	м2	0	0	0	3.6	
61	Сүлжмэл эдлэл-ноос	мян.ш	0	0	0	0	
62	Талх	тн	10.8	110.2	12.066	127.969	116.1
63	Тараг	мян.л	0	6.1	0	1.5	24.6
64	Тосон эм, чацарганы тос	тн	0.1	0.3	0.04	0.375	125.0
65	Төмөр хаалга, цонх	м2	0	0	0	24	
66	Түгээсэн цэвэр ус	мян.м3	28.6	395.2	30.7	391.3	99
67	Улаан тоосго	мян.ш	0	1400	0	2920	208.6
68	Улны шир	тн	0.1	2.2	0.2	1.65	75.0
69	Үслэг гадуур хувцас (Дах дэхтий г,м)	ш	10	15	6	41	273.3
70	Үхрийн мах	тн	0	98	50	584.16	596.1
71	Хиамны зүйл	тн	0.7	5.7	0.25	3.57	62.6
72	Хивэг	тн	10.3	1147.3	22.9	143.1	12.5
73	Хийжүүлсэн цэвэр ус, рашаан	мян.л	8.1	118.6	20.23	192.53	162.3
74	Хонины мах	тн	0	0	69	195.834	
75	Хоормог	мян.л	0.1	0.3	0	0.671	223.7
76	Хөнжил	ш	0	6	0	320	5333.3
77	Хөөсөнцөр хавтан	м3	0	0	0	82.8	
78	Хүрмэн блок	мян.ш	0	3.5	0	5.3	151.4
79	Хүүхдийн платье	ш	0	20	0	3	15.0
80	Хүүхдийн савхин гутал ботинк	хос	263	1973	256	2583	130.9
81	Хэвийн боов	тн	0	7.1	0.02	17.287	243.5
82	Хэрчсэн гурил	тн	0.3	3.5	0.235	4.961	141.7
83	Цамц	ш	0	0	0	41	
84	Чиргүүл	ш	0	0	0	4	
85	Чулуун нүүрс	мян.тн	13.3	72.6	7	44.7	61.6
86	Шевро	мян.м2	0	3.9	0.03	0.28	7.2
87	Шилэн тавиур, лангуу, хаалт	м2	0	0	0	8	
88	Эмэгтэй даашинз	ш	1	67	0	16	23.9
89	Эмэгтэй хослол	ш	1	36	0	13	36.1
90	Эмэгтэй хүүхдийн формын хувцас	ш	0	13	0	92	707.7
91	Эрэгтэй хүүхдийн формын хувцас	ш	0	7	0	85	1214.3
92	Эрэгтэй, эмэгтэй пиджак	ш	1	2	0	0	
93	Эсгий	мян.м	0	4.5	0.2	4.29	95.3
94	Эсгий оймс, шаахай	ш	50	160	0	50	31.3
95	Юбка	ш	0	5	0	0	
96	Ямааны мах	тн	0	0	50	237.9	

Бүлэг 22. Тээвэр

Авто тээврийн үндсэн үзүүлэлт

Үзүүлэлтүүд	2017 I-IX	2018 I-IX	2018 I-IX / 2017 I-IX
Ачаа эргэлт мян.тн. Км	5926.8	8756.0	147.7
Тээсэн ачаа мян.тн	22.9	53.3	232.8
Зорчигч эргэлт мян.хүн.км	46265.0	53801.0	116.3
Зорчигчид мян.хүн	54.4	54.2	99.6

АВТО ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН НИЙТ ТОО, сумаар

Сумууд	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Дүн	**4394**	**4501**	**6390**	**7706**	**8555**	**8753**	**8974**	**8745**	**9463**
Баруунтуруун	145	126	241	256	290	283	313	278	298
Бөхмөрөн	102	75	99	129	178	177	172	171	202
Давст	107	96	183	200	202	164	184	189	176
Завхан	92	67	75	136	136	129	129	156	150
Зүүнговь	125	108	206	242	242	238	260	249	282
Зүүнхангай	160	102	93	120	193	177	172	171	199
Малчин	114	122	151	192	238	200	250	232	212
Наранбулаг	135	145	235	309	359	359	415	410	506
Өлгий	115	88	161	198	206	217	246	257	262
Өмнөговь	152	126	233	438	385	415	449	480	523
Өндөрхангай	171	137	226	284	224	188	232	167	168
Сагил	149	124	204	253	268	266	281	277	319
Тариалан	151	142	399	449	461	477	476	536	650
Түргэн	128	106	195	250	279	264	336	284	341
Тэс	185	126	271	307	335	284	245	246	270
Ховд	98	83	136	166	192	172	192	262	4118
Хяргас	158	147	184	248	255	220	213	217	405
Цагаанхайрхан	113	80	104	137	108	122	135	132	239
Улаангом	1994	2501	2994	3392	4004	4401	4274	4031	143

АВТО ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛИЙН ТОО, төрлөөр /2018 он/

Сум	Бүгд	Техникийн үзлэгт орсон тээврийн							Хөдөлгүүрийн төрөл				Тээврийн		
		Автомашин				Бусад									
		Суудал	Ачаа	Автобус	Тусгай	Механизм	Чиргүүл	Мотоцикл	Бензин	Дизель	Хий	Бусад	0-3 жил	4-9 жил	10 ба дээш
Баруунтуруун	298	146	89	24	2	0	2	35	157	128	1	11	22	26	250
Бөхмөрөн	202	120	19	12	0	0	0	51	165	35	0	2	45	21	136
Давст	176	94	34	15	0	0	1	32	123	45	0	7	22	20	134
Завхан	150	67	42	21	1	0	1	18	122	24	0	3	16	10	124
Зүүнговь	282	115	64	9	1	0	1	92	237	42	0	2	45	63	174
Зүүнхангай	199	79	96	12	1	1	1	9	89	113	0	0	10	5	184
Малчин	212	79	84	11	0	0	1	37	159	48	0	4	31	19	162
Наранбулаг	506	113	170	9	0	1	1	212	362	136	0	7	99	119	288
Өлгий	262	110	79	9	0	0	0	64	198	58	0	6	32	37	193
Өмнөговь	523	216	96	23	0	0	0	188	400	117	0	6	94	103	326
Өндөрхангай	168	71	68	24	1	0	1	3	72	94	0	1	3	9	156
Сагил	319	152	72	6	0	0	1	88	232	78	0	8	62	40	217
Тариалан	650	208	95	4	1	3	1	338	553	90	0	6	115	219	316
Түргэн	341	160	48	12	0	0	0	121	287	48	0	6	52	77	212
Тэс	270	186	55	16	0	0	1	12	228	38	0	3	12	33	225
Улаангом	4118	2815	672	121	82	26	104	298	3110	831	4	74	119	511	3488
Ховд	405	155	69	10	1	0	1	169	344	60	0	0	81	97	227
Хяргас	239	114	53	20	0	0	0	52	165	73	0	1	46	14	179
Цагаанхайрхан	143	72	40	12	0	0	0	19	94	49	0	0	20	8	115
Дүн	**9463**	**5072**	**1945**	**370**	**90**	**31**	**117**	**1838**	**7097**	**2107**	**5**	**147**	**926**	**1431**	**7106**

Тайлбар: *Авто машины үзлэг оношлогоонд орсон тоогоор*

Бүлэг 23 Бизнес регистр

УВС АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САНД БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, үйл ажиллагаа эрхлэлтийн байдлаар, жилийн эцэст

Хугацаа	Бүгд	үйл ажиллагаа явуулж байгаа	үйл ажиллагаа явуулаагүй	эхлээгүй	түр зогсоосон	бүрэн зогсоосон	бусад (хаяг тодорхой бус, олдохгүй г.м)
2015	1651	1321	330	87	225	15	3
2016	1771	1418	353	129	206	14	4
2017	1905	1519	386	165	203	13	5
2018	2013	1473	540	190	309	34	7